

kpedu.fi

TILINPÄÄTÖS- JA TOIMINTAKERTOMUS 2016

Johtoryhmä 21.2.2017 • Hallitus 9.3.2017 • Tarkastuslautakunta 13.4.2017 • YT-ryhmä 30.3.2017 • Valtuusto 20.4.2017

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDON KATSAUS VUOTEEN 2016	2
2 KOULUTUSYHTYMÄN RAKENNE JA YLEINEN TILANNE.....	6
2.1 Jäsenkunnat.....	6
2.2 Opiskelijamäärän kehitys	7
2.3 Valtuusto	8
2.4 Tarkastuslautakunta ja tilintarkastajat.....	8
2.5 Hallitus.....	9
2.6 Johtokunnat.....	9
2.7 YT-elin ja työsuojelu.....	10
2.8 Ammattiosaamisen toimikunta.....	10
2.9 Opiskeluvoimavarojen toimikunta.....	11
2.10 Johtoryhmä.....	11
2.11 Opiskelijajyhdistys	11
2.12 Henkilöstömäärän kehitys 2014 – 2016	12
3 TILIKAUDEN 2016 TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA KOULUTUSYHTYMÄN TALOUDELLINEN ASEMA.....	13
3.1 Koulutusyhtymän tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	13
3.2 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	14
3.3 Koulutusyhtymän tase ja sen tunnusluvut 31.12.2016.....	15
3.4 Koulutusyhtymän konsernitase ja olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	16
3.5 Koulutusyhtymän kokonaistulot ja menot vuonna 2016.....	18
3.6 Koulutusyhtymän sisäisen valvonnan järjestäminen.....	19
4 TALouden 2016 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	21
4.1 Käyttötalouden toteutumisvertailu	21
4.2 Rahoituksen toteutumisvertailu	21
4.3 Tuloslaskelmaan 2016 toteutumisvertailu.....	22
4.4 Investointien toteutumisvertailu.....	23
5 YHTEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN 2016	24
6 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN TULOSALUEITTAIN	29
6.1 Konsernipalvelut.....	29
6.2 Keski-Pohjanmaan ammattiopisto	36
6.3 Keski-Pohjanmaan aikuiskoulutus.....	48
7 HALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ JA TALouden TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVISTA TOIMISTA	55
8 JÄSENKUNTIEN MAKSUSUOJEDET KOULUTUSYHTYMÄN MENOIHIN.....	56
9 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	57
9.1 Tuloslaskelma	57
9.2 Rahoituslaskelma	58
9.3 Tase	59
9.4 Konsernitase	60
9.5 Perussopimus, opiskelijamääräkeskiarvot 2013 - 2015 kunnittain	61
9.6 Perussopimus, jäsenkuntien maksuosuudet 2016.....	61
9.7 Perussopimus, jäsenkuntien osuudet peruspääomasta	62
9.8 Peruspääoma, jäsenkuntien ääniosuudet ja äänimäärä valtuustokaudella 2013 – 2016	62
10 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	63
10.1 Tilinpäätöksen arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja menetelmät	63
10.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	63
10.3 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	64
10.4 Tasetta koskevat liitetiedot	67
10.4.3 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt.....	71
10.5 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	71
10.6 Henkilöstöä koskevat liitetiedot	73
10.7 Luettelo käytetyistä kirjanpito-ohjelmista.....	73
11 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET	74
12 TILINTARKASTAJIEN TASEMERKINTÄ	74

1 JOHDON KATSAUS VUOTEEN 2016

Vuonna 2015 käynnistynyt Suomen hallituksen ammatillista koulutusta koskeva kärkihanke, reformi, oli valtakunnallisessa valmistelussa vuoden 2016 aikana. Ammatillisen koulutuksen uudistamista koskevat toiminta- ja rahoituslain hallituksen esitykset valmistuivat lausuntokierrokselle marraskuun 2016 alkupuolella ja lausuntoajan päättymiseen 19.12.2016 mennessä opetus- ja kulttuuriministeriö oli saanut 255 lausuntoa. Koulutusyhtymän lausunnossa tuotiin esiin mm. rahoituksen ennakoitavuuden heikkeneminen, kysymys siitä mikä on työpaikkojen valmius lisääntyvään määrään työssäoppijoita sekä oppisopimuskoulutusta koskevat uudistusehdotukset.

Vuoden 2016 aikana ammatillisen koulutuksen järjestäjät joutuivat arvioimaan nykyistä ja tulevaa toimintaansa sekä oman toimintansa kehittämiseksi että osana OKM:n järjestäjäjärakenteen kehittämisohjelmaa. Ammatilliseen koulutukseen kohdistuvat rahoitusleikkaukset olivat jatkuneet vuodesta 2013 lähtien. Vuoden 2016 aikana tuli ennakoitu ikävä päätös, että ammatillisen koulutuksen rahoitus vähenee 190 milj. euroa vuonna 2017 ja leikattu taso jää oletettavasti pysyväksi. Kesäkuussa 2016 OKM edellytti kaikilta ammatillisen koulutuksen järjestäjiltä taloudellisten ja toiminnallisten edellytysten selvittämistä (Ammatillisen koulutuksen järjestäjäjärakenteen kehittämisohjelma ja siihen liittyvä kysely). Kyselyssä pyydettiin arvioita, ennusteita ja tavoitteita vuosien 2016-2020 koulutustarjonnan ja talouden kehittymisen osalta. Näiden ns. stressitestien perusteella OKM kutsui loppuvuodesta 30 koulutuksen järjestäjää keskusteluun järjestämisen edellytyksistä. Kpedu ei ollut kutsuttavien joukossa, mikä merkitsee sitä, että edellytyksemme oli arvioitu riittäviksi

Koulutusyhtymässä valmistauduttiin reformiin, toimintojen uudistamiseen ja tehostamiseen laatimalla strategia vuosille 2016-2020. ”Yhdessä oppien tulevaisuuden osaajaksi” –strategiaan kiteytettiin kolme keskeistä tavoitealuetta: 1) Asiakkaan kanssa menestyminen, 2) Yksilöllisen oppimisen korostaminen ja 3) Edistysellinen, kokeileva ja yhdessä tekevä työyhteisö. Strategian toimeenpanoa ja reformiin valmistautumista käynnistettiin mm. hallituksen ja johtoryhmän reformiseminaarissa, toimialakohtaisissa ja toimintokohtaisissa reformityöpajoissa sekä työryhmien nimeämisellä toimitilastrategian laatimiseen, organisaatio- ja johtamisjärjestelmän uudistamiseen ja henkilöstöstrategian laatimiseen.

Strategiatyön rinnalla ja strategisten valintojen perustaksi koulutusyhtymässä tehtiin kattavat selvitykset ja arvioinnit koulutustarjonnasta sekä talouden ja toiminnan analyysit toimipaikoittain. Arvioinnit ja selvitykset esiteltiin koulutusyhtymän valtuustolle 21.4.2016. Analyysien perusteella esitettiin luonnonvara-alan koulutusten keskittämistä Kannukseen ja Kaustiselle. Valtuusto edellytti valmistelun jatkamista Perhossa toteutettavan koulutuksen jatkamisen mahdollisuuksien selvittämiseksi. Koulutusyhtymän ja Perhon kunnan edustajista muodostuva työryhmä valmisteli asiaa. Lokakuun valtuustossa koulutusyhtymä teki päätöksen Perhon toimipaikan kiinteistön myynnistä Perhon kunnalle ja tarpeenmukaisten koulutusten jatkamisesta Perhon kunnalta vuokrattavissa tiloissa. Perhon kunnassa päätös kiinteistön ostamisesta tehtiin 19.12.2016. Toimintamallissa sovittiin, että Perhoon jää hevostalouden koulutus nuorille, luonto- ja ympäristöalan koulutusta jatketaan aikuisten monimuotokoulutuksen mallilla ja maatalousalan nuorten koulutus keskitetään Kannukseen. Perhossa järjestetään tarpeenmukaisia aikuiskoulutuksia maatalous- ja muilla koulutusyhtymän toiminta-aloilla.

Toiminnallisilta tuloksiltaan vuosi 2016 oli sangen onnistunut. Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä tuli tuloksellisuusrahoituksessa neljänneksi suurten koulutuksen järjestäjien sarjassa. Se kertoo hyvästä menestyksestä keskeisten tulosten osalta. Opiskelijamme valmistuvat määräjassa, keskeyttävät keskimääräistä vähemmän, sijoittuvat työelämään tai jatko-opintoihin. Opettajien kelpoisuusmittari on parantunut ja panostuksissa henkilöstön kehittämiseen sijoituimme hyvin.

Henkilöstöä palkittiin tuloksellisuudesta ylimääräisellä vapaapäivällä 5.12.2016.

Ammatillisen koulutuksen vetovoima parani hiukan edellisvuoteen verrattuna. KPEDU:ssa ensisijaisten hakijoiden määrä oli 1,2 aloituspaikkaa kohti. Koulutusyhtymän ammatillisen peruskoulutuksen järjestämislupa vuonna 2016 oli 2530 (vähennystä 116 paikkaa vuodesta 2015), kunnes vuoden lopussa saimme uudistetun päätöksen, jossa vuoden 2016 järjestämislupaa oli korjattu toteutuman perusteella +18 paikalla, eli järjestämislupa vuoden lopussa oli 2548. Ammatillisessa lisäkoulutuksessa toteutui 199 opiskelijatyövuotta, mikä oli

aiempaa enemmän. Erillisrahoitteisissa osaamisohjelmissa opiskeli 129 opiskelijaa. Oppisopimuksen peruskoulutuksessa opiskelijamäärä kasvoi edellisvuoteen verrattuna. Oppisopimuksen lisäkoulutuksen paikkakiintiö oli 303. Lisäksi lisäkoulutusta järjestettiin osaamisohjelmien puitteissa. Vapaassa sivistystyössä opiskelijaviikkoja tuotettiin 7 190, mikä on viime vuotta selvästi vähemmän.

Valtiontalouden säästöihin ja opiskelijapaikkamäärän vähenemiseen jouduttiin edelleen varautumaan talousarviota laadittaessa. Säästöjen aikaansaaminen edellytti henkilöstöön kohdistuvia toimenpiteitä ja tästä syystä vuotta 2016 koskevat yt-neuvottelut käytiin vuoden 2015 puolella ja edelleen vuotta 2017 koskevat yt-neuvottelut käytiin vuonna 2016.

Valtakunnallisesti Kuntatyönantajien ja OAJ:n valmistelussa olleeseen ammatillisen koulutuksen opettajien vuosityöaikakokeiluun koulutusyhtymä ei tässä vaiheessa lähtenyt mukaan.

Talousarvion keskeiset tunnusluvut toteutuivat talousarvion 2016 tavoitteiden mukaisesti. YT-neuvotteluissa määriteltyjen sopeuttamistoimien jälkeen talousarvioissa tilikauden tulokseksi asetettiin – 1.500.000 €, alijäämäärä oli 1.179.000 €. Vuosikatteen arvioitiin jäävän 1.283.000 euroon, joka ei riitä 2.783.000 €:n poistoihin. Tilikauden 2016 tulokseksi muodostui 638.665 euroa, tilikauden ylijäämä oli 960.041 euroa rahastokirjausten jälkeen ja vuosikate 3,6 milj. euroa, joka riittää noin 2,8 milj. euron poistoihin. Käyttötalouden tulosta paransi vuodelle 2016 saatu tulosrahoitus, valtionosuusrahoitukseen saatu lisärahoitus 0,3 milj. euroa sekä aikuisten osaamisohjelmien kautta saatu lisärahoitus n. 0,5 milj. euroa.

Vuoden 2016 toimintatuotot olivat 40,5 milj. euroa, joissa on laskua edellisvuoteen verrattuna n. 2,2 milj. euroa. Vuoden 2016 talousarviossa toimintatuottojen taso oli arvioitu n. 38,5 milj. euroksi, joten toimintatuotot toteutuivat talousarviota paremmin. Talousarviossa ei oltu kuitenkaan huomioitu tulosrahoitusta, jota saatiin 1,4 milj. euroa. Vuoden 2016 toimintakulut olivat 36,6 milj. euroa, kun ne edellisvuonna olivat 39,4 milj. euroa. Vuoden 2016 talousarviossa oli varauduttu 37 milj. euron toimintakuluihin. Toimintakuluja laski lomapalkkavarauksen pienentyminen, josta tuloutuu henkilöstökuluihin 0,6 milj. euroa vuodelle 2016. Lomapalkkavarauksen muutos aiheutuu vuodelle 2017 tehtävästä lomarahojen 30 % leikkauksesta sekä henkilöstömäärän vähentymisestä. Ilman lomapalkkavarauksen muutosta toimintakulut olisivat olleet talousarvion mukaiset. Talouden osalta vuosi toteutui ennakoitua paremmin.

Projektitoiminnan toteutuma vuonna 2016 oli n. 2M€, eli kasvua oli 53% v. 2015 verrattuna. Kasvu johtuu pääosin EU-hankkeiden käynnistymisestä. Laskennalliset omarahoitukset olivat n. 250 tuhatta eli n. 12% kokonaiskustannuksista. Tämä tarkoittaa, että jokaista omarahoituseuroa kohti saimme n. 7,1 euroa ulkopuolista rahoitusta. Aluekehityshankkeisiin sijoitimme n. 42 tuhatta, eli n. 6% kustannuksista.

Vuoden 2016 investoinnit toteutuivat hyväksytyin talousarvion mukaisesti hieman suunniteltua pienempinä, yhteensä 2,4 m€. Vuoden 2016 suurimmat investoinnit olivat Kannuksen toimipaikan Ollikkalan peruskorjauksen 2.vaihe, opetuskeittiön peruskorjaus ammattikampuksella sekä vanhan asuntolan tilalle rakennettu pysäköintialue. Muut investoinnit ovat liittyneet kiinteistöjen kunnossapitoon sekä irtaimiston hankintaan.

Investointien toteuttamiseksi otettiin uutta talousarviolainaa yhteensä 4 milj. euroa, josta osa käytetään alkuvuodesta 2017. Yhtymän kokonaislainamäärä oli vuoden lopussa 18,3 miljoonaa euroa. Yhtymän taseen loppusumma vuoden 2016 lopussa oli 53.361.558 euroa. Oma pääoma oli 25,44 m€. Yhtymän omavaraisuusaste oli 55,78 %.

Vuosi 2016 oli toiminnallisesti ja taloudellisesti vaativa, mutta yhteistyössä siitä selvittiin ennakoitua paremmin.

Kiitokset vuodesta 2016 opiskelijoillemme, henkilöstölle, luottamushenkilöille sekä kaikille yhteistyökumppaneillemme.

Kokkolassa 23.2.2017

Liisa Sadeharju, johtaja

LEDNINGENS ÖVERSIKT FÖR ÅR 2016

Ett av den finländska regeringens spetsprojekt, Yrkesutbildningsreformen, inleddes år 2015 och bereddes i hela landet år 2016. Regeringens proposition till en verksamhets- och finansieringslag som gäller yrkesutbildningen skickades på remiss i början av november 2016, och 19.12.2016 hade undervisnings- och kulturministeriet fått in 255 utlåtanden. I sitt utlåtande tog Mellersta Österbottens utbildningssamkommun bl.a. upp frågor kring försämrade möjligheter att beräkna finansieringen, arbetsgivarnas beredskap att ta emot en ökande mängd lärande på arbetsplatsen samt förslag angående reformen av läroavtalsutbildningen.

Under år 2016 skulle landets samtliga anordnare av yrkesutbildning utvärdera sin nuvarande och framtida verksamhet både som en del av den egna verksamhetsutvecklingen och som en del av UKM:s utvecklingsprogram för yrkesutbildningens anordnarstruktur. De ekonomiska nedskärningarna inom yrkesutbildningen har pågått sedan år 2013. År 2016 beslutades att finansieringen av landets yrkesutbildning minskas med 190 miljoner euro år 2017, en nedskärningsnivå som förmodas förbli permanent. I juni 2016 förutsatte UKM att samtliga anordnare av yrkesutbildning gör en utredning över sina framtida förutsättningar beträffande ekonomi och verksamhet. I en enkät i anknytning till utvecklingsprogrammet för yrkesutbildningens anordnarstruktur ombads anordnarna ange bedömningar, prognoser och målsättningar för utbildningsutbudet och den ekonomiska utvecklingen åren 2016–2020. På basen av dessa s.k. stresstest kallade UKM i slutet av året in 30 utbildningsanordnare till diskussion om sina förutsättningar för anordnande av utbildning. Mellersta Österbottens utbildningssamkommun var inte bland de inkallade, vilket betyder att våra förutsättningar hade bedömts vara tillräckligt höga.

Utbildningssamkommunen förberedde sig på reformen och på att förnya och effektivisera sina funktioner genom att utarbeta en strategi för åren 2016–2020. I strategin ”Yhdessä oppien tulevaisuuden osaajaksi” sammanfattas tre viktiga målsättningar: 1) att vara framgångsrik tillsammans med kunden, 2) att betona individuell inläring och 3) en försöksorienterad arbetsgemenskap som jobbar tillsammans med framförhållning. Strategi- och reformarbetet verkställdes och förbereddes bl.a. genom ett reformseminarium för samkommunstyrelsen och ledningsgruppen, reformverkstäder för de olika branscherna och funktionerna samt genom att utse arbetsgrupper för utarbetandet av en strategi för faciliteter, en personalstrategi samt en reform av organisations- och styrsystemet.

Vid sidan om strategiarbetet och som grund för de strategiska valen gjorde utbildningssamkommunen omfattande utredningar och bedömningar om utbildningsutbudet samt ekonomi- och verksamhetsanalyser för våra olika verksamhetsställen. Bedömningarna och utredningarna presenterades för samkommunfullmäktige 21.4.2016. På basen av analyserna föreslog man att utbildningen inom naturbruk koncentreras till Kannus och Kaustby. Fullmäktige förutsatte att man fortsätter utredningarna om vilka möjligheterna är för utbildningen som genomförs i Perho. Ärendet bereddes av en arbetsgrupp bestående av representanter från utbildningssamkommunen och Perho kommun. Vid fullmäktigesammanträdet i oktober beslutade utbildningssamkommunen att sälja fastigheten i Perho till Perho kommun och att fortsätta nödvändiga utbildningar i faciliteterna som hyrs av kommunen. Perho kommun beslutade 19.12.2016 att köpa fastigheten. I verksamhetsmodellen kom vi överens om att i Perho fortsätter utbildningen i hästskötsel för unga, utbildningen i natur- och miljöområdet fortsätter som flerformsutbildning för vuxna och utbildningen i lantbruksbranschen för unga koncentreras till Kannus. I Perho anordnas vuxenutbildning inom lantbruk och utbildningssamkommunens övriga branscher enligt behov.

Ser man på verksamhetsresultaten var år 2016 mycket lyckat. Mellersta Österbottens utbildningssamkommun kom på en fjärde plats inom den resultatbaserade finansieringen i serien för de stora utbildningsanordnarna. Vi har alltså mött god framgång inom centrala områden. Våra studerande utexamineras inom utsatt tid, de avbryter sina studier i lägre grad än genomsnittet och de placerar sig väl i arbetslivet och i fortsatta studier. Lärarnas behörighetsmätare har förbättrats och vi placerar oss väl inom satsningar på personalutveckling. För den skull belönades personalen med en extra ledig dag 5.12.2016.

Yrkesutbildningens attraktionskraft förbättrades något jämfört med föregående år. Inom Mellersta Österbottens utbildningssamkommun var antalet förstahandssökande 1,2 per nybörjarplats. Utbildningstillståndet inom den grundläggande yrkesutbildningen omfattade först 2 530 platser för år 2016 (116 platser färre än år 2015),

men efter att vi fick ett korrigerat beslut om +18 platser omfattade utbildningstillståndet 2 548 platser i slutet av året. Den yrkesinriktade tilläggsutbildningen hade 199 studerandeårsverken i fjol, vilket var mer än tidigare. I de separat finansierade kompetensprogrammen studerade 129 studerande. Antalet studerande i läroavtal i grundläggande utbildning ökade jämfört med föregående år. Tilläggsutbildningen genom läroavtal hade 303 kvotplatser. Tilläggsutbildning anordnades också inom ramarna för kompetensprogrammen. Inom det fria bildningsarbetet producerades 7 190 studieveckor, vilket var betydligt mindre än föregående år.

Vid utformandet av budgeten måste vi fortsättningsvis förbereda oss på sparåtgärder inom statsekonomi och på ett minskat antal studieplatser. Sparåtgärderna förutsatte att personalantalet skärs ned och därför fördes samarbetsförhandlingarna för år 2016 redan år 2015 och samarbetsförhandlingarna som gällde år 2017 fördes redan år 2016. Utbildningssamkommunen valde att inte gå med i det riksomfattande försöket med årsarbetstid för lärare inom yrkesutbildning. Försöket bereddes av Kommunarbetsgivarna och Undervisningssektorns fackorganisation OAJ.

Budgetens centrala nyckeltal förverkligades enligt budgetmålen för år 2016. Efter anpassningsåtgärderna som stakades ut vid samarbetsförhandlingarna lade man i budgeten upp -1 500 000 euro som resultat för räkenskapsperioden. Det uppskattade underskottet låg på 1 179 000 euro. Årsbidraget uppskattades stanna på 1 283 000 euro, vilket inte skulle räcka för avskrivningarna på 2 783 000 euro. Resultatet för räkenskapsperioden 2016 uppgick till 638 665 euro. Räkenskapsperiodens överskott blev 960 041 euro och årsbidraget 3,6 miljoner euro, vilket räcker till avskrivningarna på ca 2,8 miljoner. Det ekonomiska resultatet förbättrades av resultatfinansieringen för år 2016, en tilläggsfinansiering på 0,3 miljoner euro i statsandelsfinansieringen samt en tilläggsfinansiering på ca 0,5 miljoner euro som erhöles via kompetensprogrammen för vuxenstuderande.

Verksamhetsintäkterna år 2016 var 40,5 miljoner euro, vilket är ca 2,2 miljoner mindre jämfört med föregående år. I budgeten för år 2016 hade verksamhetsintäkterna uppskattats till ca 38,5 miljoner euro, så utfallet blev bättre än budgeterat. I budgeten hade man inte beaktat resultatfinansieringen på 1,4 miljoner euro. Verksamhetskostnaderna för år 2016 var 36,6 miljoner euro jämfört med 39,4 miljoner föregående år. I budgeten för år 2016 hade man reserverat 37 miljoner euro för verksamhetskostnaderna. Verksamhetskostnaderna blev mindre på grund av en mindre semesterersättningsreservation. 0,6 miljoner krediteras för personalkostnaderna år 2016. Ändringen i semesterersättningsreservationen beror på en nedskärning på 30 % i semesterersättningarna år 2017 samt på personalnedskärningar. Utan semesterersättningsreservationen hade verksamhetskostnaderna legat ungefär på den budgeterade nivån. För ekonomins del blev alltså år 2016 ett bättre år än vi hade räknat med.

Utfallet för projektverksamhet var ca 2 miljoner euro år 2016, vilket innebär en ökning på 53 % jämfört med år 2015. Ökningen beror främst på nya EU-projekt. Den beräknade egenfinansieringsandelen var ca 250 000, alltså ca 12 % av de totala kostnaderna. Detta betyder att för varje egenfinansierad euro fick vi ca 7,1 euro utomstående finansiering. Vi investerade ca 42 000 i regionutvecklingsprojekt, alltså ca 6 % av projektkostnaderna.

Utfallet av investeringarna år 2016 var något lägre än budgeterat, totalt 2,4 miljoner euro. De största investeringarna år 2016 var andra fasen av grundrenoveringen av Ollikkala verksamhetsställe i Kannus, grundrenoveringen av undervisningsköket på yrkescampus samt upprättandet av en parkeringsplats på tomten för det gamla internatet. De övriga investeringarna har gällt fastigheternas underhåll samt upphandling av lösöre. För investeringarna togs ett nytt budgetlån på totalt 4 miljoner euro, varav en del används i början av år 2017. Den totala lånesumman för samkommunen uppgick i slutet av året till 18,3 miljoner euro. Slutsumman på samkommunens balansräkning var 53 361 558 euro i slutet av år 2016. Det egna kapitalet var 25,44 miljoner euro. Samkommunens soliditet var 55,78 %.

År 2016 var ett krävande år med tanke på verksamheten och ekonomin, men genom gott samarbete klarade vi av året bättre än förväntat. Ett tack för år 2016 till våra studerande, vår personal, de förtroendevalda samt alla våra samarbetsparter.

Karleby 23.2.2017
Liisa Sadeharju, direktör

2 KOULUTUSYHTYMÄN RAKENNE JA YLEINEN TILANNE

2.1 Jäsenkunnat

Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymään kuuluu 11 varsinaista jäsenkuntaa ja 3 sopimuskuntaa. Jäsenkuntien alueella asui vuoden 2016 lopussa Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan yhteensä 130.402 asukasta.

Jäsenkuntien asukasluku, omistusosuus koulutusyhtymästä ja opiskelijamäärät kolmen vuoden keskiarvona ovat:

Jäsenkunta	Asukasmäärä 31.12.2015	Asukasmäärä 2016 (arvio)	kasvu	Opiskelijat 2014-16, ka.	Peruspääoma 31.12.2016, €	Omistus-% 31.12.2016
Halsua	1 225	1 218	-7	27,3	220 344,82	2,38
Kalajoki	12 621	12 576	-45	148,8	284 991,30	3,08
Kannus	5 590	5 578	-12	175,9	647 576,24	7
Kaustinen	4 305	4 294	-11	101,4	724 841,47	7,84
Kokkola	47 570	47 715	145	1 299,0	4 539 407,25	49,08
Lestijärvi	798	811	13	9,1	74 437,03	0,8
Perho	2 931	2 907	-24	71,4	403 845,24	4,37
Pietarsaari	19 436	19 361	-75	128,5	1 264 219,55	13,67
Sievi	5 124	5 071	-53	35,7	125 585,13	1,36
Toholampi	3 311	3 235	-76	62,1	419 272,36	4,53
Veteli	3 302	3 261	-41	64,9	429 248,00	4,64
Sopimuskunnat:				2 123,9		
Kruunupyö	6 682	6 618	-64	28,1	28 995,26	0,31
Pedersöre	11 129	11 073	-56	13,8	57 990,52	0,63
Vöyri	6 714	6 684	-30	1,9	28 995,26	0,31
Yhteensä	130 738	130 402	-336	2 167,6	9 249 755,84	100

2.2 Opiskelijamäärän kehitys

Yhtymän oppilaitoksissa opiskeli vuonna 2016 2.546 yksikköhinnalla rahoitettavaa opiskelijaa tutkintotavoitteisissa sekä valmistavissa koulutuksissa (tammi- ja syyskuun painotettu keskiarvo). Kun mukaan lasketaan myös aikuiskoulutuksen opiskelijat, niin vuosio opiskelijoiden kokonaismäärä oli vajaa 4.000 opiskelijaa. Näitä opiskelijamääriä ei voi mitata samalla tavalla kuin muiden, koska kurssien kesto ja sopimusten määrä vaihtelee.

Perustutkinto-opiskelijat vuosina 2014–2016 (painotettu ka/vuosi):

	2014	2015	Tavoite 2016	Toteutunut 2016
Opiskelijamäärä	2 703	2 646	2 530	2 546
<i>josta nuoret</i>	2 137	2 019		1 883
<i>josta valmistavat ja valmentavat koulutukset</i>	49	46		51
<i>josta aikuiset</i>	517	581		612
Järjestämislupa	2 746	2 646	2 530	2 548
Erotus	-43	0	0	-2

Muita opiskelijoita on ollut seuraavasti:

Muut kuin yksikköhintaopiskelijat	2014	2015	2016
Ammatillisen lisäkoulutuksen VOS, opiskelijatyövuotta	186	196	199
Oppisopimuskoulutus, perustutkinnot, opiskelijaa	151	129	146
Oppisopimuskoulutus, lisäkoulutuksiintiö	301	301	303
Vapaan sivistystyön opiskelijaviikot	8 282	8 086	7 190
Työvoimakoulutuksen opiskelijatyöpäivät	32 341	32 900	27 702
Osaamisohjelmat (NAO, ENO), opiskelijaa		57	129
Osuvakoulutus Oy:n järjestelmät lyhytkoulutukset, opiskelijatyöpäivät		1 539	2 560
Muu, opiskelijatyöpäivinä*	42 773	26 073	13 953

* mm. hankkeisiin liittyvät koulutukset, suorat yrityskoulutukset, muiden koulutuksen järjestäjien paikoilla toteutetut yksikköhinta-koulutukset

2.3 Valtuusto

Koulutusyhtymässä ylintä päätösvaltaa käyttää 47-jäseninen valtuusto, joka koostuu jäsenkuntien valtuustojen valitsemista edustajista. Vuonna 2016 valtuusto kokoontui kaksi kertaa. Valtuusto päätti yhteensä 20 asiasta.

Valtuuston puheenjohtajisto

Hylkilä Marja, pj.
Märsylä Raimo, I vpj.
Kuusniemi Hannu, II vpj.
Sillanpää Timo, III vpj.

Jäsenkuntien edustajat

HALSUA

Hotakainen Tapani
Simpanen Taina

KALAJOKI

Ainali Jarmo
Nivala Juha
Pahkala Eija

KANNUS

Karppi Sonja
Kivioja Janne
Märsylä Raimo

Niemonen Aila

KAUSTINEN

Heikkinen Pentti
Salo Pirkko
Uusivirta Sanna
Varila Tero

KOKKOLA

Henriksén Carl-Göran
Hukari Veijo
Kautto Marko
Kuusniemi Hannu
Lauri Marja-Terttu 07/2016 saakka
Orjala Tapani
Orjala Simo
Pikkarainen-Haapasaari Jaana
Sillanpää Timo
Tofferi Petri

LESTIJÄRVI

Haasiomäki Osmo
Salo Jaana

PERHO

Hietaniemi Antti
Kirvesmäki Sarita
Sahipakka Markku

PIETARSAARI

Ittonen Jarmo
Lehtonen Ahti
Silvennoinen Pentti
Sundqvist Carola
Teerikangas Anni

SIEVI

Koskela Marko
Rahkonen Pirjo

TOHOLAMPI

Hylkilä Marja
Isosaari Jouko
Linnarinne Elisa

VETELI

Haapalehto Raimo
Huusko Mari
Savolainen Veijo

Sopimuskuntien edustajat

KRUUNUPYY

Lerbacka Markus
Saajoranta Pekka

VÖYRI

Forslund Tom
Ingo Lisbeth

PEDERSÖRE

Björklund Ritva
Sundqvist Rolf

2.4 Tarkastuslautakunta ja tilintarkastajat

Tarkastuslautakunnan jäseninä ovat toimineet Marko Kautto (pj.) Kokkolasta, Carl-Göran Henriksén (vpj.) Kokkolasta, Elsi Hautaniemi Kokkolasta, Veijo Savolainen Vetelistä ja Pirjo Rahkonen Sievistä. Koulutusyhtymän vastuullisena tilintarkastajana on toiminut JHTT, Asko Vanhatupa BDO Auditor Oy:stä.

2.5 Hallitus

Koulutusyhtymän 11-jäsenisen hallituksen tehtävänä on vastata käytännön päätöksenteosta ja koordinoinnista sekä valtuuston käsittelemien asioiden täytäntöönpanosta. Hallitus kokoontui 15 kertaa vuonna 2016 ja päätettävänä oli yhteensä 145 asiaa.

Varsinaiset jäsenet 2016

Timo Virolainen, puheenjohtaja (Kokkola)
Kari Urpilainen, varapuheenjohtaja (Kokkola)
Anne Jokela (Kokkola)
Jouni Koskinen (Kaustinen)
Leila Lehtinen (Kannus)
Silja Mikkola (Kannus)
May Nyman (Pietarsaari)
Jarmo Rasmus (Kokkola)
Pekka Nurmi (Kokkola)
Pentti Silvennoinen (Pietarsaari)
Marlén Timonen (Kokkola)

Esittelijät

Liisa Sadeharju, johtaja
Jukka Penttinen, talous- ja hallintojohtaja

Henkilökohtaiset varajäsenet

Markku Autio (Sievi)
Esa Kant (Kokkola)
Juha Nivala (Kalajoki)
Sarita Kirvesmäki (Perho)
Aila Niemonen (Kannus)
Maarit Hotakainen (Halsua)
Vesa Suvanto (Pietarsaari)
Teija Muuraiskangas (Kokkola)
Sirikka Juusela-Pekkarinen (Kannus)
Raimo Haapalehto (Veteli)
Kajsa Kouvo (Kokkola)

Pöytäkirjanpitäjä

Eija Nylund, hallintosihteeri

2.6 Johtokunnat

Vuonna 2016 koulutusyhtymässä on toiminut kaksi johtokuntaa. Ammattiopetuksen johtokunta toimii ammattiopiston johtokuntana ja maaseutuopetuksen johtokunta luonnonvara-alan johtokuntana. Hallitus toimii aikuisopiston johtokuntana. Ammattiopetuksen johtokunta kokoontui 2 kertaa ja käsittelyssä oli yhteensä 12 asiaa. Maaseutuopetuksen johtokunta kokoontui 2 kertaa ja käsittelyssä oli 11 asiaa. Lisäksi johtokunnat koontuivat yhteiskokoukseen yhden kerran ja käsittelivät 5 asiaa. Johtokuntien varsinaiset jäsenet vuonna 2016:

Ammattiopetuksen johtokunta:

Pekka Puolimatka pj. (Kokkola)
Tapani Orjala, vpj. (Kokkola)
Joakin Honga (Kokkola)
Heidi Kuikka (Kokkola)
Annika Ojatalo (Kokkola)
Annika Timonen (Kaustinen)
Elina Toivonen (Kokkola)
Matti Uusitalo (Kokkola)
Tero Varila (Kaustinen)
Marlén Timonen (hallituksen edustaja)
Dieter Heiermann (opettajien edustaja)
Sanna Siirilä-Hyyppä (muun henkilökunnan edustaja)

Esittelijä: Sirkku Purontaus, rehtori

Sihteeri: Sanna Silvennoinen, toimistosihteeri

Maaseutuopetuksen johtokunta:

Mika Kellokoski, pj. (Perho)
Mikko Tamminen, vpj. (Perho)
Tero Ihamäki (Kokkola)
Tanja Kaustinen (Kaustinen)
Janne Kivioja (Kannus)
Markku Kuutti (Kokkola)
Tanja Linnarinne (Kokkola)
Linda Otsing (Lestijärvi)
Leila Pihlajamaa (Toholampi)
Jouni Koskinen (hallituksen edustaja)
Pertti Hanni (opettajien edustaja)
Eija Noponen (muun henkilökunnan edustaja)

Esittelijä: Sirkku Purontaus, rehtori

Sihteeri: Liisa Takalo, taloussihteeri

2.7 YT-elin ja työsuojelu

Koulutusyhtymässä toimii yhteistoimintamenettelystä annettujen suositusten mukainen YT-ryhmä, jonka tehtävänä on käsitellä henkilöstön asemaan liittyviä sopimuskysymyksiä, toimia tiedonvälityskanavana henkilöstön ja työnantajan välillä sekä käsitellä työsuojeluasioita. Työsuojelutoiminta on järjestetty YT-ryhmän alaisena 5-jäsenisenä jaoksena. Työsuojelupäällikkönä toimi kiinteistöpäällikkö Petri Rintala. Lisäksi opistoissa/yksiköissä toimii henkilöstön valitsemat työsuojeluasiamiehet. YT-ryhmä kokoontui vuoden 2016 aikana 6 kertaa ja työsuojelujaos 3 kertaa. Toimielimen jäseninä toimivat:

Työnantajan edustajat

Marja Hylkilä, hallituksen jäsen, pj.
Timo Virolainen, hallituksen jäsen
Kari Urpilainen, hallituksen jäsen
Liisa Sadeharju, johtaja
Jarmo Matintalo, aikuiskoulutusjohtaja
Sirrku Purontaus, rehtori
Petri Rintala, työsuojelupäällikkö,
Jukka Penttinen, talous- ja hallintojohtaja
Elina Seppä-Jokela, henkilöstöpäällikkö, sihteeri

Työntekijöiden edustajat

Dieter Heiermann Juko/OAJ, pääluottamusmies, vpj.
Hilkka Mommo, OAJ, sosiaali- ja terveystala
Taisto Hakkarainen, OAJ, maaseutu
Kirsi Wacklin, OAJ, kauppa ja hallinto
Eero Keronen, OAJ, aikuiskoulutus
Leila Keski-Oja, Jyty, pääluottamusmies
Pirjo Ström, JHL, pääluottamusmies, 30.4.2016 saakka
Seija Kåla, JHL, pääluottamusmies, 1.5.2016 alkaen
Juha Landin, työsuojeluvaltuutettu

Työsuojelujaosto

Työsuojeluvaltuutetut:
Matti Varpaluoma, pj.
Juha Landin
Juha Joki
Markku Pohjonen
Tiitus Niemelä, opiskelijajäsen, 28.5.2016 saakka
Petri Rintala, työsuojelupäällikkö, esittelijä, sihteeri

2.8 Ammattiosaamisen toimikunta

Ammattiosaamisen näyttöjen hyväksymisestä vastasi ammattiosaamisen toimikunta, joka kokoontui vuoden 2016 aikana 5 kertaa ja päätti yhteensä 15 asiasta. Toimielimen jäseninä toimivat:

Ammattiosaamisen toimikunta

Ahti Ekdahl, tekniikan ja liikenteen ala, puheenjohtaja
Esa Kant, tekniikan ja liikenteen ala, varapuheenjohtaja
Reima Virkkala, humanistinen ja kasvatustala
Tomi Hirvonen, kulttuuriala
Pekka Nokso-Koivisto, yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala
Mirka Rajaniemi, luonnontieteiden ala
Matti Muuraiskangas, tekniikan ja liikenteen ala
Matti Varpaluoma, tekniikan ja liikenteen ala
Minna Kotila, luonnonvara-ala
Harri-Heikki Niemi, sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala
Tove Strömbäck, sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala
Piia Karhula, matkailu-, ravitsemis- ja taloustala
Sirrku Purontaus, koulutuksen järjestäjän edustaja
May Nyman, yhtymähallituksen edustaja
Sofia Hintsala, opiskelijajäsen, 28.5.2016 saakka
Titta Brandt, opiskelijajäsen, 28.5.2016 saakka
Iida Peltoniemi, opiskelijajäsen 15.8.2016 alkaen
Terhi Petäjä, sihteeri

2.9 Opiskeluvoikeuden toimikunta

Opiskeluvoikeuden toimikunta päättää opiskeluvoikeuteen ja kurinpitoon liittyvistä päätöksistä vuoden 2012 uudistetun ammatillisen koulutuksen lainsäädännön mukaisesti. Opiskeluvoikeuden toimikunnan puheenjohtajana toimii ammattiopiston rehtori ja toimikuntaan kuuluvat työelämän edustaja, opettajien edustaja, opiskelija-huollon edustaja sekä opiskelijoiden edustaja. Opiskeluvoikeuden toimikunta kokoontuu tarvittaessa. Vuonna 2016 toimikunta kokoontui yhteensä 2 kertaa ja päätti 4 asiasta.

2.10 Johtoryhmä

Koulutusyhtymän johtoryhmään kuuluivat vuonna 2016 yhtymäjohtaja, talous- ja hallintojohtaja, ammattiopiston rehtori sekä aikuiskoulutusjohtaja. Johtoryhmän sihteerinä toimi hallintosihteerini. Johtoryhmä kokoontui vuoden 2016 aikana yhteensä 26 kertaa ja käsitteli yhteensä 160 asiaa. Johtoryhmän roolina yhtymän organisaatiossa on strategian täytäntöönpano, yhteisistä käytännön asioista sopiminen sekä valtuuston ja hallituksen päätösten valmisteleminen ja toteuttaminen.

2.11 Opiskelijajyhdistys

Vuonna 2016 Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymän opiskelijajyhdistys KeKo ry piti kahdeksan hallituksen kokousta, jonka ohella he käyttivät sosiaalista mediaa yhteydenpitovälineenä nopeasti tulleisiin kannanottoopyyntöihin. Opiskelijajyhdistys on nimennyt edustajia koulutusyhtymän toimikuntiin ja ohjausryhmiin. Opiskelijajyhdistys on ottanut kantaa läpikäymällä kyselyitä, antamalla lausuntoja eri toimijaryhmien kannanottoopyyntöihin ja käsitellyt aloitelaatikkoon tulleita aloitteita. Opiskelijajyhdistys on edustanut opiskelijoita Kampushallin avajaisissa ja Kpedun juhlaseminaarissa sekä järjestänyt salibandyturnauksen koko Kpedulle Kampushallissa.

KeKo ry:n hallitus kevätkaudella 2016

Liiketalous, palvelut ja kulttuuri	Titta Brandt (pj.) Sofia Hintsala
Teollisuus ja rakentaminen	Iida Peltoniemi (siht.) Tiitus Niemelä Tuulia Kukkonen
Hyvinvointi	Joni-Aleksi Hartikainen (varapj.) Mamer Athiey

KeKo ry:n hallitus syyskaudella 2016

Teollisuus ja rakentaminen	Iida Peltoniemi (pj) Tuulia Kukkonen (varapj)
Hyvinvointi	Mamer Athiey

Henkilökunnan edustaja opiskelijajyhdistyksessä on Laura Nikkanen.

2.12 Henkilöstömäärän kehitys 2014 – 2016

Koulutusyhtymän palveluksessa oli 31.12.2016 yhteensä 446 työntekijää (ilman sivutoimisia), joista 53 määräaikaisessa työsuhteessa (11,9 %). Opetushenkilöstön osuus koko henkilökunnasta on 54,3 %. Henkilöstöstä naisia on 61,4 %. Vakituisen henkilöstön keski-ikä oli vuoden 2015 lopussa 50 vuotta 2 kuukautta. Koko henkilöstön keski-ikä oli 49 vuotta.

Henkilöstömäärän kehitystä eri vuosina kuvaa parhaiten henkilötyövuosien kertymä. Yksityiskohtaiset henkilöstötiedot esitetään erillisessä henkilöstöraportissa.

Henkilötyövuodet	2014	2015	2016
Konsernipalvelut	122	119	111
Ammattiopisto	299	279	247
Aikuiskoulutus	117	123	122
YHTEENSÄ	538	521	480

3 TILIKAUDEN 2016 TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA KOULUTUSYHTYMÄN TALOUDELLINEN ASEMA

3.1 Koulutusyhtymän tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Koulutusyhtymän yksityiskohtainen tuloslaskelma esitetään tilinpäätöksen lopussa. Koulutusyhtymän **toimintakate** osoittaa varsinaisen toiminnan tuloksen ennen rahoituseriä ja poistoja. **Vuosikate** eli koulutusyhtymän rahoitustulos ilmoittaa riittääkö koulutusyhtymän tulorahoitus kattamaan investointitoiminnasta aiheutuvat käyttöomaisuuden poistot.

Tuloslaskelma, 1000 € (ulkoinen)	Konserni			Koulutusyhtymä		
	TP 2016	TP 2015	Muutos-%	TP 2016	TP 2015	Muutos-%
Toimintatuotot						
Myyntituotot	35985	38572	-6,7	36 190	38 822	-6,8
Maksutuotot	87	115	-24,3	86	115	-25,2
Tuet ja avustukset	3345	2874	16,4	3 345	2 874	16,4
Vuokratuotot	1391	1615	-13,9	765	726	5,4
Muut tuotot	144	215	-33	145	214	-32,2
Toimintatuotot yhteensä	40 952	43 391	-5,6	40 531	42 751	-5,2
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-24329	-26578	-8,5	-24 324	-26 573	-8,5
Palvelujen ostot	-5491	-6158	-10,8	-5 346	-6 019	-11,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4513	-4531	-0,4	-4 489	-4 503	-0,3
Avustukset	-386	-447	-13,6	-385	-447	-13,9
Vuokrat	-630	-929	-32,2	-1 147	-1 296	-11,5
Muut kulut	-929	-701	32,5	-921	-575	60,2
Toimintakulut yhteensä	-36 278	-39 344	-7,8	-36 612	-39 413	-7,1
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	-198	58	-441,4			0
Toimintakate	4 476	4 105	9	3 919	3 338	17,4
Korkotulot	1	2	-50	1	2	-50
Muut rahoitustulot	4	5	-20	4	5	-20
Korkomenot	-356	-372	-4,3	-252	-268	-6
Muut rahoitusmenot	-20	-6	233,3	-20	-6	233,3
Rahoitustuotot/kulut netto	-371	-371	0	-268	-267	0,4
Vuosikate	4105	3734	9,9	3 651	3 071	18,9
Suunnitelmapoistot	-3125	-3252	-3,9	-2832	-2964	-4,5
Arvon alentumiset	0	0		0	0	0
Tulos ilman satunnaisia eriä	980	482	103,3	819	107	665,4
Satunnaiset tulot	0	0		0	0	
Satunnaiset menot	-180	-571		-180	-595	-69,7
Tilikauden tulos	800	-89	-998,9	639	-488	-230,9
Poistoeron muutos	0	0		321	230	39,6
Varausten muutos	0	0		0	91	-100
Rahastojen muutos	0	167		0	167	-100
Tilikauden verot	-7	-1		0	0	0
Laskennalliset verot	183	-63	-390,5	0	0	0
Vähemmistöosuudet	-127			0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	849	14	5964,3	960	0	

Yhtymän vuosikate oli noin 3,7 miljoonaa euroa. Vuosikatteen suhde poistoihin oli 128,92 %, kun edellisvuonna se oli 103,61 %. Tilikauden ylijäämäksi muodostui 960.040 euroa. Koulutusyhtymän talouden asemaa 2015-2016 kuvaavat seuraavat tuloslaskelman tunnusluvut:

Tuloslaskelman tunnusluvut	Konserni		Koulutusyhtymä	
	TP 2016	TP 2015	TP 2016	TP 2015
Toimintatuotot/kulut, %	112,88 %	110,29 %	110,70 %	108,47 %
Vuosikate/poistot %	131,36 %	114,82 %	128,92 %	103,61 %
Poisto, % (poistot/toim.tuotot)	7,63 %	7,49 %	6,99 %	6,93 %

3.2 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Rahoitusosassa osoitetaan miten talousarvio ja tilinpäätös vaikuttavat koulutusyhtymän maksuvalmiuteen. Rahoitusosa jakautuu kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa kuvataan varsinaisen toiminnan ja investointitoiminnan rahavirtaa, joka osoittaa tulo-rahoituksen riittävyyden nettoinvestointien rahoittamiseen. Toisessa osassa arvioidaan rahoitustoiminnan rahavirtaa, jossa olennaisia eriä ovat lainakannan muutokset. Varsinaisen toiminnan ja rahoitustoiminnan kokonaismuutos osoittaa koulutusyhtymän maksuvalmiuden muuttumisen.

Rahoituslaskelma (1000 €)	Konserni			Koulutusyhtymä		
	TP 2016	TP 2015	Muutos (t€)	TP 2016	TP 2015	Muutos (t€)
Toiminnan ja investointien rahavirta						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	4 105	3 734	371	3 651	3 072	579
Satunnaiset erät	-180	0	-180	-180	-595	415
Tulo-rahoituksen korjaukset	516	-77	593	324	0	324
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-2 442	-5 284	2 842	-2 442	-7 604	5 162
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	100	-100	0	25	-25
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0	18	-18	0	1442	-1 442
Toiminnan ja investointien nettorahevirta	1 999	-1 509	3 508	1 353	-3 660	5 013
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	0	-2	2	0	-67	67
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4000	2838	1162	4000	3801	199
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2666	-4142	1476	-1385	-2960	1 575
Lyhytaikaisten lainojen muutos	575	482	93	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 425	-1 353	-72	-1404	-148	-1 256
Rahoituksen nettorahevirta	484	-2177	2661	1211	626	585
Rahavarojen muutos	2 483	-3 686	6 169	2 564	-3 034	5 598
Rahavarat 31.12.	4709	2226	2 483	4587	2023	2 564
Rahavarat 1.1.	2226	5912	-3 686	2023	5057	-3 034

Vuoden 2016 aikana otettiin uutta talousarviolainaa 4,0 milj. euroa. Lainakanta vuoden lopussa oli 18,3 milj. euroa. Kassavarat vuoden lopussa olivat 4,6 m€ ja ne riittävät keskimäärin 41,12 päivän maksuvalmiuteen.

Rahoituslaskelman tunnusluvut	Konserni		Koulutusyhtymä	
	TP 2016	TP 2015	TP 2016	TP 2015
Investointien tulo-rahoitus, % (vuosikate/omahankintameno)	168,03 %	72,28 %	149,51 %	40,53 %
Pääomamenojen tulo-rahoitus, % (vuosik./om.meno+antol.lis.+lainanlyh.)	80,35 %	40,11 %	95,40 %	28,96 %
Lainanhoitokate (vuosikate+korkokulut)/ (korkokulut+lainanlyhennykset)	1,48	0,91	2,38	1,03
Toiminnan ja investointien rahavirta	-9,9m€	-15,8m€	-9,0m€	-12,3m€
Lainakanta 31.12., m€	26,1m€	24,2m€	18,3m€	15,6m€
Kassavarat 31.12., m€	4,7m€	2,2m€	4,6m€	2,0m€
Kassan riittävyys (ka. vuosi/pv)	41,16pv	16,53pv	41,12pv	15,12pv

3.3 Koulutusyhtymän tase ja sen tunnusluvut 31.12.2016

Koulutusyhtymän taseen loppusumma oli 53.361.557,79 euroa. Koulutusyhtymän tase ja kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaiset taseen liitteet on esitetty liitetiedoissa.

Taseen tunnusluvut	TP 2016	TP 2015	TP 2014	TP 2013
Omavaraisuus-% (oma pom + p.ero + vap.eht.var.) / (koko pääoma – saadut ennakot)	55,78 %	57,41 %	57,93 %	54,91 %
Suhteellinen velkaantuneisuus-% (vieras pääoma – saadut ennakot) / käyttötulot	56,19 %	49,38 %	46,49 %	50,10 %
Lainakanta 31.12., 1000 €	18 250	15 636	14 795	16 081
Lainasaamiset kunnilta 31.12., 1000 €	0	0	0	0

VASTAAVAA (1000€)	2016	2015	VASTATTAVAA (1000 €)	2016	2015
	T€	T€		T€	T€
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	9 250	9 250
Aineettomat oikeudet	0	5	Muut omat rahastot	2 034	2 034
Muut pitkävaikutteiset menot	30	63	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	13 201	13 201
Aineettomat hyödykkeet	30	68	Tilikauden yli-/alijäämä	960	0
Aineelliset hyödykkeet			OMA PÄÄOMA	25 445	24 485
Maa- ja vesialueet	632	627			
Rakennukset	36 684	35 390	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	949	766	VARAUKSET		
Koneet ja kalusto	1 932	2 412	Poistoero	4 116	4 438
Muut aineelliset hyödykkeet	0	0	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	151	1 326	POISTOERO JA VARAUKSET	4 116	4 438
Aineelliset hyödykkeet	40 348	40 521			
Sijoitukset			PAKOLLISET VARAUKSET		
Osakkeet ja osuudet	3 158	3 337	Muut pakolliset varaukset	324	0
Lainasaamiset	0	0	PAKOLLISET VARAUKSET	324	0
Muut saamiset	259	259			
Sijoitukset	3 417	3 596	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
PYSYVÄT VASTAAVAT	43 795	44 185	Muut toimeksiantojen pääomat	338	341
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	338	341
Muut toimeksiantojen varat	270	252			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	270	252			
VAIHTUVAT VASTAAVAT			VIERAS PÄÄOMA		
Vaihto-omaisuus			Pitkäaikaiset velat		
Aineet ja tarvikkeet	333	345	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	16 728	13 168
Muu vaihto-omaisuus	885	967	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Ennakkomaksut	0	0	Muut pitkäaikaiset velat	0	0
Vaihto-omaisuus	1 218	1 312	Pitkäaikaiset velat	16 728	13 168
Saamiset					
Myyntisaamiset	1 000	1 164	Lyhytaikaiset velat		
Lainasaamiset	500	680	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 522	2 467
Siirtosaamiset	0	0	Shekkiluotto	0	0
Saamiset	3 492	3 217	Saadut ennakot	362	610
Rahoitusarvopaperit			Ostovelat	1 035	1 388
Sijoitukset rahoitusmarkkina-instrumentteihin	0	1 002	Muut lyhytaikaiset velat	838	902
Rahoitusarvopaperit	0	1 002	Siirtovelat	2 654	3 190
Rahat ja pankkisaamiset			Lyhytaikaiset velat	6 411	8 557
Käteisvarat	5	5			
Pankkitilit	4 582	1 016	VIERAS PÄÄOMA	23 139	21 725
Rahat ja pankkisaamiset	4 587	1 021			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	9 297	6 552			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	53 362	50 989	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	53 362	50 989

3.4 Koulutusyhtymän konsernitase ja olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Konsernitaseen tunnusluvut	TP 2016	TP 2015	TP 2014	TP 2013
Omavaraisuus-% (oma pom+p.ero+ vap.eht.var.) / (koko pääoma – saadut ennakot)	51,11 %	51,36 %	49,52 %	49,63 %
Suhteellinen velkaantuneisuus-% (vieras pääoma – saadut ennakot) / käyttötulot	75,09 %	69,31 %	70,56 %	62,18 %
Kertynyt yli-/alijäämä 31.12., 1000 €	22 179	21 330	16 193	13 820
Lainakanta 31.12., 1000 €	26 128	24 218	25 041	23 603
Lainasaamiset kunnilta 31.12., 1000 €	0	0	0	0

VASTAAVAA (1000€)	2016 T€	2015 T€	VASTATTAVAA (1000 €)	2016 T€	2015 T€
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	9 250	9 250
Aineettomat oikeudet	0	5	Osakepääoma	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	30	63	Muut omat rahastot	2 034	2 034
Aineettomat hyödykkeet	30	68	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	21 330	21 316
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden yli-/alijäämä	849	14
Maa- ja vesialueet	632	627	OMA PÄÄOMA	33 463	32 614
Rakennukset	47 226	46 192	VÄHEMMISTÖSUUDET	600	473
Kiinteät rakenteet ja laitteet	949	766			
Koneet ja kalusto	2 020	2 530	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
Muut aineelliset hyödykkeet	2	5	VARAUKSET		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	151	1 326	Poistoero	0	0
Aineelliset hyödykkeet	50 980	51 446	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Sijoitukset			POISTOERO JA VARAUKSET	0	0
Osakkeet ja osuudet	5 286	5 663			
Lainasaamiset	0	0	PAKOLLISET VARAUKSET		
Muu saamiset	363	363	Muut pakolliset varaukset	324	0
Sijoitukset	5 649	6 026	PAKOLLISET VARAUKSET	324	0
PYSYVÄT VASTAAVAT	56 659	57 540			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut toimeksiantojen varat	270	251	Muut toimeksiantojen pääomat	337	341
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	270	251	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	337	341
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus			VIERAS PÄÄOMA		
Aineet ja tarvikkeet	333	345	Pitkäaikaiset velat		
Muu vaihto-omaisuus	885	967	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	24 022	21 039
Ennakkomaksut	0	0	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Vaihto-omaisuus	1218	1312	Muut pitkäaikaiset velat	8	8
Saamiset			Pitkäaikaiset velat	24 030	21 046
Myyntisaamiset	931	1 182			
Lainasaamiset	0	0	Lyhytaikaiset velat		
Muut saamiset	2 049	1 551	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 098	3 172
Siirtosaamiset	1	52	Shekkiluotto	0	0
Saamiset	2 981	2 785	Saadut ennakot	362	610
Rahoitusarvopaperit			Ostovelat	1 038	1 548
Sijoitukset rahoitusmarkkina- instrumentteihin	0	1 002	Muut lyhytaikaiset velat	923	920
Rahoitusarvopaperit	0	1 002	Siirtovelat	2 661	3 208
Rahat ja pankkisaamiset			Laskennalliset verovelat	0	184
Käteisvarat	5	5	Lyhytaikaiset velat	7 082	9 641
Pankkitilit	4 703	1 219	VIERAS PÄÄOMA	31 112	30 688
Rahat ja pankkisaamiset	4 708	1 224	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	65 836	64 115
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 909	6 324			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	65 836	64 115			

Koulutusyhtymään konsernina kuuluvat:

- Osuvakoulutus Oy, jonka osakekannasta omistus on 100 % eli 50.000 euroa,
- Kiinteistö Oy Kokkolan Kampus, jonka osakekannasta omistus on 75 % eli 900.000 euroa,

Muut olennaiset osakeomistukset ovat:

- Centria-ammattikorkeakoulu Oy, osakeomistus 50,0 % äänivaltaisista A-osakkeista eli 252.281,89 euroa ja 150 osaketta sekä lisäksi äänivallattomia B-osakkeita 300 osaketta eli 504.563,78 euroa,
- Kiinteistö Oy Kokkolan Innogate, osakkeita 756 kpl, joiden arvo 756.000 euroa ja omistusosuus 30,6 %,
- Perhon Opiskelija-Asunnot Oy, osakkeita 400 kpl, joiden arvo 40.000 euroa ja omistusosuus 40 %,
- Kannuksen tutkimustila Luova Oy, jonka osakekannasta omistus on 40% eli 40 000 euroa.
- Kiinteistö Oy Kannuksen Lemmikki, jonka osakekannasta omistus on 49,0 % eli 49.000 euroa.

Tytäryhtiöt, Osuvakoulutus Oy ja Kiinteistö Oy Kokkolan Kampus, on yhdistetty konsernitaseeseen hankintamenomenetelmällä. Centria-ammattikorkeakoulu Oy on yhdistetty konsernitaseeseen pääomaosuusmenetelmällä. Konsernin rahoituslaskelmassa on tulorahoituksen korjauserissä eliminoitu osuus osakkuusyhteisön voitosta. Investointimenoissa ei ole huomioitu osakkuusyhteisöosuuksien laskennallisia eriä, jotka eivät vaikuta rahavirtoihin. Muut vähäiset osakeomistukset on ilmoitettu tase-erittelyissä.

Konsernin toiminta, ohjaus ja valvonta

Kiinteistö Oy Kokkolan Kampus ja Osuvakoulutus Oy ovat koulutusyhtymän tytäryhtiöitä. Koulutusyhtymällä on niiden hallituksissa edustus ja koulutusyhtymän tuottaa niiden hallinto- ja tukipalvelut.

Yhtymällä on edustajat yhtiöiden hallituksessa. Yhtiöiden toiminnan ohjaus ja valvonta tapahtuu hallitustyön kautta.

Centria ammattikorkeakoulun kanssa toiminnallisina tavoitteina ovat yhteistyön edistäminen opetus- ja hanketoiminnassa sekä yhteisten tilojen ja laitteiden käyttö. Yhtymä toimii ammattikorkeakoulun lainojen takaa-jana. Tältä osin seurataan aktiivisesti ammattikorkeakoulun taloudellista tilannetta ja vaikutetaan taloudellisen liikkumavaran vahvistumiseen. Toiminnan ohjaus ja valvonta tapahtuu hallitustyöskentelyn kautta. Yhtymällä on edustajat hallituksessa. Tarvittaessa ammattikorkeakoulun edustajia voidaan pyytää myös yhtymän hallituksen kokouksiin esittelemään toimintaansa, jotta tavoitteiden toteutumista voidaan arvioida.

3.5 Koulutusyhtymän kokonaistulot ja menot vuonna 2016

Kokonaistulo- ja menolaskelma kattaa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahan lähteet ja käytön. Laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

Kokonaistuloihin ja –menoihin ei ole yhdistetty konsernitaseen eriä. Kokonaistalouden laskelma osoittaa, että koulutusyhtymän taloudellinen liikkumavara oli vuonna 2016 ylijäämäinen noin 3.968.000 euroa.

TULOT	1 000 €	%	MENOT	1 000 €	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	40 531	91,0	Toimintakulut	36 612	90,3
Korkotuotot	1	0,0	Korkokulut	252	0,6
Muut rahoitustuotot	4	0,0	Muut rahoituskulut	20	0,0
Satunnaiset tuotot	0	0,0	Satunnaiset kulut	180	0,4
Tulorahoituksen korjaukset	0	0,0	Tulorahoituksen korjaukset	-324	-0,8
Investoinnit		0,0	Investoinnit		0,0
Rahoitusosuudet investointeihin	0	0,0	Käyttöomaisuusinvestoinnit	2 442	6,0
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0	0,0			0,0
Rahoitustoiminta		0,0	Rahoitustoiminta		0,0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0,0	Antolainasaamisten lisäykset	0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000	9,0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 385	3,4
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0,0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	0,0
Oman pääoman lisäykset	0	0,0	Oman pääoman vähennykset	0	0,0
Kokonaistulot yhteensä	44 536	100	Kokonaismenot yhteensä	40 567	100

3.6 Koulutusyhtymän sisäisen valvonnan järjestäminen

Koulutusyhtymän toimintaa ohjaa koulutusyhtymän strategia sekä yhtymäsuunnitelma ja talousarvio. Toiminnan onnistumista seurataan ja arvioidaan sisäisellä valvonnalla, joka käsittää sekä toimintojen valvonnan että riskien hallinnan. Laatutyön ja sähköisten järjestelmien kehittyminen on parantanut sisäistä valvontaa viime vuosina. Sisäisen valvonnan keskeiset osa-alueet ovat:

- taloudellisuuden ja tuloksellisuuden seuranta
- toiminnallisten tavoitteiden seuranta
- riskienkartoitus
- päätösten perusteena olevan tiedon luotettavuus
- lainsäädännön, viranomaisohjeiden ja toimielinten päätösten noudattaminen
- omaisuuden ja resurssien turvaaminen.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Koulutusyhtymässä toimitaan yhtymän omien sääntöjen ja ohjeiden sekä kansallisten määräysten, ohjeiden ja sopimusten mukaisesti. Intranetin toimintakäsikirjaan on koottu ohjeet ja dokumentit eri toiminnolle. Keskeiset ohjeet opetustoiminnalle tulevat opetus- ja kulttuuriministeriöstä ja Opetushallitukselta sekä työ- ja elinkeinoministeriöstä. Suurin osa opetustoiminnasta perustuu valtakunnallisesti määriteltyihin tutkinnon perusteisiin. Opetustoimintaa ohjaa hallituksen vahvistama opetussuunnitelman yhteinen osa sekä rehtorien vahvistamat tutkintokohtaiset opetussuunnitelmat. Henkilöstöhallintoon ja työlainsäädäntöön liittyvistä asioista vastaa yhtymän johtaja yhdessä tulosaluejohtajien ja henkilöstöpäällikön kanssa. Henkilöstön osalta tehdään työehtosopimusten mukaiset työaikasunnitelmat, työnkuvaukset sekä työn vaativuuden arvioinnit. Suuri osa henkilöstöstä käy myös esimiehen kanssa kehityskeskustelut vuosittain. Työsuojelusta vastaa kiinteistöpäällikkö ja yhtymällä on ajantasainen työsuojelun suunnitelma sekä kaikkien kiinteistöjen osalta pelastussuunnitelmat. Työsuojelujaos kokoontuu säännöllisesti ja on tehnyt vuorojärjestyksen mukaisesti yksiköiden työsuojelutarkastukset. Yhtymän omia virallisia sääntöjä ovat valtuuston vahvistamat hallintosääntö ja tarkastussääntö sekä hallituksen vahvistamat hankintasääntö, matkustussääntö, projektihallinnon ohje sekä sisäisen valvonnan ohje.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteet asetetaan talousarviossa seuraavalle tilikaudelle ja yhtymäsuunnitelmassa kolmivuotiskaudelle, jonka mukaisesti laaditaan tulosalueille tulos- ja tavoitesopimukset. Tavoitteiden toteutumista seurataan neljännesvuosittain tehtävissä osavuositarkastuksissa ja projektiraporteissa, kuukausittain tehtävissä talousraporteissa sekä vuosittain tilinpäätöksessä ja henkilöstötilinpäätöksessä.

Riskienhallinnan järjestäminen

Toiminnan riskit liittyvät opiskelijamäärän ja palvelujen kysynnän määrän ennustettavuuteen ja siihen miten kustannukset pystytään sopeuttamaan toimintatuottoihin. Tarjontaa pyritään kohdentamaan ennakoitavien avulla, jossa huomioidaan alueelliset ja valtakunnalliset ennusteet. Opiskelijoiden hyvinvointia edistetään aktiivisella opiskelijahuollolla. Henkilöstön osaamiseen ja työssäjaksamiseen kiinnitetään huomiota vuosittain tehtävän henkilöstökyselyn tulosten perusteella. Kiinteistöomaisuudesta pidetään huolta vuosittaisen investointi- ja kunnossapito-ohjelman mukaisesti.

Yhtymän vakuutusasiat hoidetaan keskitetysti yhtymäpalveluissa niin henkilöstön, opiskelijoiden kuin omaisuuden osalta. Vakuutusasioissa tehdään yhteistyötä ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa.

Omaisuu den hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Hankinnat suoritetaan yhtymän hankintasäännön mukaisesti. Käyttötaloushankinnoista vastaavat tulosalueiden johtajat ja investointihankinnoista vastaa yhtymän talous- ja hallintojohtaja, kiinteistöpäällikkö sekä tietohallintopäällikkö. Yhteishankintaa käytetään elintarvike-, IT-, toimistotarvike sekä siivoustarvikehankinnoissa.

Sopimustoiminta

Kaikkiin sopimuksiin vaaditaan allekirjoittajaksi henkilö, jolla on nimenkirjoitusoikeus. Sopimusten allekirjoittamisoikeudet on määritelty hallintosäännössä.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Yhteisten toimintojen ohjeistaminen ja sähköisten järjestelmien käyttö sekä kehittäminen on keskitetty yhtymäpalveluihin ja vastuutettu konsernin johdolle. Tämä helpottaa toiminnan kehittämistä sekä kokonaisvaltaista seuraamista ja raportointia. Tulosalueiden kanssa tehtävät tulos- ja tavoitesopimukset ohjaavat toimintaa sekä mahdollistavat seurannan. Yhtymäsuunnitelman ja talousarvion tavoitteiden toteutumista on seurattu neljännesvuosittain tehtävissä osavuositarkastuksissa, jotka tehdään tulosalueittain. Osavuositarkastukset on käyty läpi tulosalueiden johtotiimeissä, johtoryhmässä sekä yhtymähallituksessa. Irtaimistohankintojen toteutumista on käyty läpi johtoryhmässä.

Riskien arviointi tehtiin vuoden 2016 lopussa tulosalueittain. Tulos- ja tavoitesopimuskeskustelut käytiin tulosalueiden johtotiimien sekä johtoryhmän kesken.

Hanketoiminnan osalta on seurattu hankkeiden talouden toteutumista kuukausittain. EU-hankkeiden ohjausryhmätyöskentelyn kautta seurataan hankkeiden toiminnan toteutumista. Ohjausryhmässä on ollut aina edustus koulutusyhtymän johtoryhmästä ja usein myös yhtymäpalveluista. Projektitoiminnan toteutumista on seurattu osavuositarkastusten yhteydessä tehtyjen projektiraporttien kautta, jotka on käsitelty johtoryhmässä ja hallituksessa.

Henkilöstötasolla kehityskeskustelut, tehtäväkuvaukset sekä työnvaativuuden arviointi mahdollistavat vastuiden määrittelyt. Turvallisuuden raportointi ja seuranta välineenä on toiminut useita vuosia PRO24-ohjelmisto. Ohjelmiston käyttöä on laajennettu siten, että toimipaikkojen pelastussuunnitelmat on toteutettu sähköiseen muotoon. Työtilojen turvallisuuskartoituksissa on siirrytty käyttämään PRO24-järjestelmää.

Työsuojelu on muuttumassa perinteisestä tapaturmantorjunnasta työyhteisöä kokonaisvaltaisesti tarkastelevan ja kehittävän työsuojelun suuntaan. Käytännön työsuojelussa painopisteen muutossuunta on korjaavasta ennakkoivaan. Työsuojelijaosto on käsitellyt säännöllisesti työturvallisuuteen liittyvät asiat sekä tehnyt erillisen suunnitelman mukaan käyntejä yksiköissä.

Taloudellista valvontaa tehdään suorittamalla kuukausitarkastusten lisäksi pääkirjatason tilivalvontaa ja Rondo-ostolaskutusitteen tarkastusta. Hankintatoimi on yksityiskohtaisesti ohjeistettu ja kalustorekisteriä hoidetaan Primus-järjestelmän luetteloiden kautta. Kassojen ja varastojen tarkastus on tehty kerran vuodessa. Toiminnallista valvontaa suoritetaan henkilöriskien arvioinnilla, päätösmenttelijien seurannalla ja tietojärjestelmien ajantasaisuuden seurannalla.

4 TALOUDEN 2016 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

4.1 Käyttötalouden toteutumisvertailu

Talousarvion sitovuus vahvistetaan valtuustossa talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Koulutusyhtymän valtuusto on vahvistanut vuoden 2016 talousarvion nettomenositovuudella siten, että sitova määräraha on tulosalueen sisäinen/ulkoinen tilikauden tulos. Lisäksi valtuusto on vahvistanut tuloslaskelman ja rahoituslaskelman ohjeellisina. Valtuusto päättää erikseen tuloslaskelman tilikauden tuloksen jälkeisistä eristä.

Vuoden 2016 talousarvion toteutuminen valtuuston hyväksymällä sitovuustasolla (netto +/- 0,00 euroa) on seuraavaa:

Tulosalue	Talousarvio 2016	Tilinpäätös 2016	Erotus
Konsernipalvelut	-481 300,00	-488 727,83	-7 427,83
K-P Ammattiopisto	-1 000 000,00	446 770,36	1 446 770,36
K-P Aikuiskoulutus	0,00	1 219 522,09	1 219 522,09
Kaikki yhteensä	-1 481 300,00	1 177 564,62	2 658 864,62

Käyttötalouden toteutuminen vuodelta 2016 osoittaa, että koulutusyhtymän käyttötaloustulos poistot huomioiden oli 2.658.864,62 euroa parempi talousarvioon verrattuna. Talousarvion tavoitteet saavutettiin ammattiopiston ja aikuiskoulutuksen tulosalueilla. Konsernipalvelujen tulos oli lähes talousarvion mukainen. Tavoitteista jäätin 7.427,83 euroa. Tämän suhteen on kuitenkin huomioitava, että konsernipalvelujen käyttötaloudesta on katettu ylimääräisenä kertaeränä ammattikampuksen asuntolan purkukustannukset, yhteensä 112.169 euroa.

4.2 Rahoitusosan toteutumisvertailu

Rahoituslaskelma (1000 €)	TA 2016	TP 2016	Muutos (€)
Toiminnan ja investointien rahavirta			
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	1 283	3 651	2 368
Satunnaiset erät	0	-180	-180
Tulorahoituksen korjauserät	0	324	324
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-3 600	-2 442	1 158
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0	0	0
Toiminnan ja investointien nettorahavirta	-2 317	1 353	3 670
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000	4 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 410	-1 385	25
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	300	-1 404	-1 704
Rahoituksen nettorahavirta	2 890	1 211	-1 679
Rahavarojen muutos	573	2 564	1 991

4.3 Tuloslaskelmaosan 2016 toteutumisvertailu

Tuloslaskelma (1000 €)	Toteutuma 2015	Talousarvio 2016	Toteutuma 2016	Muutos (%) Tot.2015- Tot.2016	Muutos (%) TA2016- Tot.2016
Toimintatuotot					
Myyntituotot	38 821 623	35 285 800	36 190 472	-7,0 %	2,0 %
Maksutuotot	1 15 405	123 800	86 533	-33,0 %	-43,0 %
Tuet ja avustukset	2 873 656	2 321 900	3 344 654	14,0 %	31,0 %
Vuokratuotot	725 772	675 200	764 872	5,0 %	12,0 %
Muut tuotot	214 700	143 700	144 696	-48,0 %	1,0 %
Toimintatuotot yhteensä	42 751 156	38 550 400	40 531 227	-5,0 %	5,0 %
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-26 573 411	-24 498 200	-24 324 154	-9,0 %	-1,0 %
Palvelujen ostot	-6 018 670	-5 917 500	-5 345 714	-13,0 %	-11,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 502 970	-4 349 100	-4 488 929	0,0 %	3,0 %
Avustukset	-446 702	-332 500	-385 673	-16,0 %	14,0 %
Vuokrat	-1 295 685	-1 307 900	-1 147 334	-13,0 %	-14,0 %
Muut kulut	-575 249	-601 600	-920 690	38,0 %	35,0 %
Toimintakulut yhteensä	-39 412 687	-37 006 800	-36 612 496	-8,0 %	-1,0 %
Toimintakate	3 338 469	1 543 600	3 918 731	15,0 %	61,0 %
Korkotulot	2 043	0	581	-252,0 %	100,0 %
Muut rahoitustuotot	5 037	2 500	4 146	-21,0 %	40,0 %
Korkomenot	-267 809	-263 100	-252 180	-6,0 %	-4,0 %
Muut rahoitusmenot	-6 091	0	-20 139	70,0 %	100,0 %
Rahoitustuotot/kulut netto	-266 820	-260 600	-267 592	0,0 %	3,0 %
Vuosikate	3 071 649	1 283 000	3 651 139	16,0 %	65,0 %
Suunnitelmapoistot	-2 964 768	-2 783 000	-2 832 475	-5,0 %	2,0 %
Arvonalentumiset	0	0	0		
Satunnaiset tuotot ja kulut	-595 098	0	-180 000	-231,0 %	100,0 %
Tilikauden tulos	-488 217	-1 500 000	638 665	176,0 %	335,0 %
Poistoeron muutos	230 186	321 000	321 376	28,0 %	0,0 %
Varausten muutos	91 150	0	0		
Rahastojen muutos	166 881	0	0		
Tilikauden yli-/alijäämä	0	-1 179 000	960 041		

Yksityiskohtainen tuloslaskelma sekä laskelmat tehdyistä poistoista, varauksista ja rahastojen muutoksista on eritelty tilinpäätöksen liitetiedoissa.

4.4 Investointiosan toteutumisvertailu

Vuoden 2016 investoinnit toteutuivat kokonaisuudessaan hyväksytyin talousarvion mukaisesti hieman suunniteltua pienempinä. Valtuusto on hyväksynyt talonrakennuskohteet nettomenojen osalta sitovina ja peruskorjauskohteet määrärahan osalta. Yhtymähallitus on hyväksynyt erillisellä kunnossapito-ohjelmassa peruskorjauksen määrärahojen käytön.

Vuoden 2016 suurimmat investoinnit olivat Kannuksen toimipaikan Ollikkalan päärakennuksen 2-vaiheen peruskorjaus, Närvilänkatu 39 asuntolarakennuksen purkaminen ja pysäköintialueen rakentaminen, Madrid-rakennusosassa opetuskeittiön peruskorjaus sekä Talonpojankatu 6 keittiötilojen uudistaminen. Muut investoinnit ovat liittyneet kiinteistöjen kunnossapitoon sekä irtaimiston hankintaan. Talonpojankadun metallin opetus-tilojen tarveselvitysvaihe on edennyt suunnitteluun ja urakoinnin kilpailutukseen loppuvuodesta 2016. Talonpojankadun tilojen käytön tehostamissuunnitteluun ja se on keskittynyt loppuvuodesta 2016 rakennusklusterin eli rakennus, pintakäsittely sekä talotekniikan opetustilojen yhteisten tilojen tarkasteluun osoitteessa Talonpojankatu 10.

Talonpojankatu 6:n metallitilojen peruskorjaushankkeen työmaavaihe käynnistyy helmikuussa 2017 ja kohteen valmistuminen on arvioitu marraskuun lopulle 2017. Talonpojankatu 10 sijoittuvan raksaklusterin tilojen suunnittelu tehdään kevään 2017 aikana ja muutostöiden rakentaminen alkaa elokuussa 2017. Valmistumisen tavoite on asetettu syksylle 2018. Kannuksen toimipaikan Koivukartanon vesikaton ja julkisivukorjauksen suunnittelu käynnistyy helmikuussa 2017 ja korjaustöiden urakointi tapahtuu kesällä 2017.

INVESTOINNIT / KOHDE	Talousarvio 2016	Toteutuma 2016
Talonrakennus		
Ammattikampus, Närvilänkatu 3.vaihe	450 000	279 894,00
Ammattikampus, Madrid, auditoriosiiپی	600 000	428 572,00
Ammattikampus, Talonpojankatu	100 000	30 188,00
Kannus, päärak.peruskorjauksen II vaihe*)	1 350 000	1 486 641,00
Menot yhteensä	2 500 000	2 225 295,00
Tulot yhteensä	0	0,00
Nettomenot	2 500 000	2 225 295,00
Kiinteistöjen peruskorjaukset		
Närvilänkatu		0,00
Terveystie		0,00
Opistontie		0,00
Luonnonvara-ala (Kannus, Perho, Kaustinen)		-14 853,00
Talonpojankatu		112 981,00
Yhteiset		0,00
Yhteiset sitomaton		0,00
Menot yhteensä	400 000	98 128,00
Tulot yhteensä	0	0,00
Nettomenot	400 000	98 128,00
Irtaimen omaisuuden hankinnat		
Yhteiset	0	0,00
Nuorten koulutus	200 000	254 882,00
Aikuiskoulutus	200 000	38 193,00
Konsernipalvelut	100 000	0,00
Menot yhteensä	500 000	293 075,00
Tulot yhteensä	0	0,00
Nettomenot	500 000	293 075,00
Muut investoinnit		
Maa-alueet	100 000	4 959,00
Osakkeet ja osuudet	100 000	-178 837,00
Menot yhteensä	200 000	-173 878,00
Tulot yhteensä	0	0,00
Nettomenot	200 000	-173 878,00
Investointimenot yhteensä	3 600 000	2 442 620,00
Investointitulot yhteensä	0	0,00
NETTOMENOT	3 600 000	2 442 620,00

*) Hanke jakautunut vuosille 2015-16

5 YHTEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN 2016

Strategian mukaisesti yhtymän ja yksiköiden vuositavoitteet on johdettu strategisista menestystekijöistä konkreettisesti tuloksiksi ja käytännön toimenpiteiksi. Keskeistä on ollut koulutuksen vetovoimaisuuden ja osuvuuden varmistaminen. Hyvä työllistyminen tai jatko-opintoihin sijoittuminen on tulkittu viestivän koulutuksen osuvuudesta ja vaikuttavuudesta.

TAVOITTEIDEN 2016- 2018 TOTEUTUMINEN VUODEN 2016 OSALTA

Keskeinen toimintaympäristömuutos suunnitelmakaudella 2016 - 2018 on opetus- ja kulttuuriministeriön ammatillisen koulutuksen reformin valmistelu ja ammatilliseen koulutukseen kohdennettävien määrärahojen väheneminen. Se, yhdessä alueen tavoitteiden ja koulutusyhtymän strategian toimeenpanon kanssa, vaikuttaa suunnitelmakauden yleistavoitteiden painotuksiin.

Tavoite 2016-18	Toteutuminen 2016
<p>Koulutustarjonnan ja opetuksen laadun kehittäminen työelämän ja alueen tarpeiden mukaisesti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kehitetään koulutustarjontaa ja koulutusten toteutusmuotoja vastaamaan alueen ja työelämän tarpeisiin entistä joustavammin ja ketterämmin - vahvistetaan koulutuksen työelämävastaavuutta ja osaamisperusteisuutta - lisätään opiskelijoiden ja työelämän osallisuutta osaamisen hankkimisessa ja tutkintojen suorittamisessa - hyödynnetään digitalisaatiota ja uudistetaan opetusmenetelmiä - lisätään yhteistyötä ja synergiaa nuorten ja aikuisten koulutuksessa toimialoittain - kehitetään henkilöstön osaamista ja toimintamalleja uudistusten ja yhteisten tavoitteiden suuntaisesti	<p>Alkuvuodesta laadittiin kattavat koulutustarjonnan ja toimipaikkarakenteen arvioinnit 2016, jotka esiteltiin yhtymävaltuustolle huhtikuussa 2016. Niiden pohjalta ja kesän yli jatkuneiden neuvottelujen jälkeen maatalousalan nuorten koulutus päätettiin keskittää Kannukseen, Perhon luonto- ja ympäristöalan koulutus muutettiin näyttötutkintopainotteiseksi ja hevosalan koulutuksessa tavoitteena on yhteistyön lisääminen Kaustisen ja Perhon toimipaikan kesken.</p> <p>Kesäkuussa vastattiin OKM:n kyselyyn, jossa kartoitettiin koulutuksen järjestäjien toiminnallisia ja taloudellisia edellytyksiä. Vastauksessa hahmoteltiin lähivuosien koulutustarjontaa koulutusaloittain ja koulutusmuodoittain.</p> <p>Keväällä toteutettiin työelämäkyselyjen pilotointi ja laadittiin suunnitelma työelämäkyselyjen toteuttamiseen jatkossa.</p> <p>Nuorten ja aikuisten koulutuksen oppimisympäristöjä yhdistävä metallin oppimisympäristöjen suunnitelma valmistui loppuvuodesta ja siihen saatiin merkittävä EAKR-avustus. Suunnitteluvaiheeseen sisältyi opintomatkoja muiden koulutuksen järjestäjien oppimisympäristöihin ja hankkeen aikana aktivoitiin työelämäyhteistyötä.</p> <p>Koko henkilöstö osallistui ns. reformityöpajoihin, joissa tavoitteena oli strategian mukaiseen uudistumiseen ja reformiin valmistautuminen.</p> <p>Koulutusaloilla kehitettiin erilaisia uusia toimintamalleja joko omana työnä tai hankkeiden kautta, esim. hevostalouden moduloitu koulutusmalli, yritysAmis-toimintamalli, Yrittäjyyspolku-hanke.</p> <p>Henkilöstön digiosaamista kehitettiin mm. StillRace,-hankkeella ja Office 365 –koulutuksissa. Henkilöstöinfoissa ja koulutustilaisuuksissa esiteltiin uusia, mm. hankkeissa kehitettyjä toimintamalleja.</p> <p>Koulutusyhtymä menestyi hyvin tulosrahoituksessa ollen 4. suurten koulutuksen järjestäjien sarjassa.</p>

<p>Kehittämistoiminnan sisällön, laajuuden ja kumppanuuksien arviointi ja kehittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - määritellään yhtymän ja sen tulosalueiden rooli alueen kehittämisessä osana yhtymän strategia-työtä - suunnataan opetuksen kehittämishankkeita ammatillisen koulutuksen reformin toimeen-panoa tukeviksi - mahdollistetaan opiskelijoiden ja henkilöstön kansainvälistä liikkuvuutta hanketoiminnalla - kehitetään toimintoja kansainvälisissä verkostoissa hankeyhteistyössä EU:n ja Pohjoismaiden kanssa - toteutetaan yhteistyöverkostoissa uudelle ohjelmakaudelle laaditun projektitoiminnan suunnitelman mukaisia hankkeita 	<p>Projektitoiminnan roolia ei arvioitu strategiatyön yhteydessä.</p> <p>Uudet projektit on valmisteltu tukemaan ammatillisen koulutuksen reformia, koulutusyhtymän uutta strategiaa sekä koulutusyhtymän projektitoiminnan suunnitelmaa. Merkittävin uusi hankekokonaisuus oli Ammattikampus 2020, jossa saatiin oppimisympäristöjen kehittämiseen EAKR-rahoitusta yhteensä n. 1,4 milj. euroa vuosille 2017-18. Projektitoiminnan kokonaisvolyyymi kasvoi merkittävästi vuoden aikana ollen n. 2,0 M€. Yksittäisten projektien suunnitteluprosessia ja tulosalueiden projektien välistä yhteistyötä kehitettiin merkittävästi vuoden aikana.</p> <p>Opiskelijoiden kv-liikkuvuudet saatiin pysymään edelleen korkealla tasolla. Vuoden aikana saatiin varmistettua toiminnan jatkuvuutta taustalla olevien projektien kautta. Kansainvälisen liikkuvuuden osalta määriteltiin kaikille toimipaikoille kv-koordinaattorit, jotka palvelevat jatkossa sekä nuoria että aikuisia. KV-koordinaattorit muodostivat oman tiiminsä kehittämään prosessia ja tehostamaan yhteistyötä supistuneiden resurssien johdosta.</p>
<p>Talouden hallinta ja toiminnan sopeuttaminen suhteessa tulorahoitukseen ja investointitarpeeseen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - laaditaan suunnitelma toimintojen mitoittamisesta supistuvan tulorahoituksen mukaiseksi - hyödynnetään uusia pedagogisia ratkaisuja ja erilaisia oppimisympäristöjä tukemaan talouden niukkenemiseen sopeutumista - tehostetaan tilojen käyttöastetta - laaditaan toimitilastrategia, jolla varmistetaan maltillinen ja kestävä investointiohjelma - vahvistetaan esimiesten ja henkilöstön tuottavuusajattelua toimintojen tehostamiseksi - tarkastellaan mahdollisuuksia tukitoimintojen ulkoistamiseen tai tuottamiseen yhteistyössä kumppanien kanssa 	<p>Koulutusyhtymän strategia uudistettiin ja keskeiset toimenpiteet kohdistuvat rakenteisiin, kiinteistöihin sekä toiminnan tehostamiseen.</p> <p>Koulutusyhtymän valtuusto käsitteli kokouksessa toimipaikkaverkostoon liittyvää selvitystyötä, johon liittyen Perhon toimipaikan osalta käytiin neuvotteluja kunnan kanssa tehtävästä kiinteistö- ja tukipalveluyhteistyöstä. Valtuusto vahvisti syksyn kokouksessa neuvottelun tulokset ja tältä pohjalta valmisteltiin kiinteistön myyntiä Perhon kunnalle sekä tarvittavien tilojen takaisin vuokrausta. Syksyn valtuustossa päätettiin käynnistää myös selvitykset Kälviän ja Terveystien kiinteistöjen osalta.</p> <p>Johtoryhmässä käynnistettiin erillinen toiminnanohjausprojekti, jonka tavoitteena on kehittää toimintatapoja sekä sähköisten järjestelmien käytön tehostamista.</p> <p>Laaja johtoryhmä on kokoontunut liittyen tulosalueitten väliseen yhteistyöhön ja tulevaan reformiin.</p> <p>Talousarvion 2016 laadinnan yhteydessä käytiin YT-neuvottelut, joiden lopputuloksena sovittiin 1,9 milj. euron säästöistä. 2016 YT:n henkilöstövaikutuksina 15 henkilöä irtisanottiin ja 8 osa-aikaistettiin. Syksyllä 2016 käytiin uudet YT-neuvottelut koskien vuotta 2017, joissa sovittiin 1,1 milj. euron säästötavoitteista.</p> <p>Investointiohjelma toteutui suunniteltua pienempänä. Vuoden 2016 aikana on tehty kiinteistöjen osalta arviointia ja suunnittelua sekä peruskorjauksen että toimintojen sijoittelun näkökulmasta.</p>
<p>Henkilöstön kehittäminen, hyvinvoinnin ja työmotivaation tukeminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kehitetään henkilöstön osaamista tukemaan ammatillisen koulutuksen uudistamista 	<p>Koulutuksia toteutettiin laaditun koulutussuunnitelman mukaisesti.</p> <p>Toimialoitain järjestettiin reformityöpajoja tukemaan ammatillisen koulutuksen uudistamista. eTutorit järjestivät koulutustilaisuuksia digiosaamisen edistämiseksi.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - tuetaan henkilöstön hyvinvointia selkeyttämällä yhteisiä pelisääntöjä ja viestittämällä niistä positiivisella tavalla - selkeytetään ja tehostetaan toimintoja ja työprosesseja työtiimeittäin ja kokonaisuutena - kehitetään opettajien työelämäosaamista ja mahdollisuuksia työelämäjaksoihin - vahvistetaan henkilöstön osallisuutta - kehitetään turvallisuuden ja turvallisuustietoisuuden käytäntöjä 	<p>Uudistuneen tapaturmalainsäädännön pohjalta tarkistettiin koulutusyhtymän tapaturmaohjeistusta ja –käytäntöjä.</p> <p>Laajassa johtoryhmässä käytiin läpi varhaisen puuttumisen ohjeistusta.</p> <p>Koulutusyhtymällä oli kaksi omaa TYK-kuntoutusryhmää käynnissä vuoden 2016 aikana.</p>
--	---

Mittarit ja tunnusluvut 2014–2016

Yhtymän keskeiset tulokset ja tunnusluvut vuosina 2014-2016 on tiivistetty alla oleviin mittareihin.

Mittari	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TP 2016
Ensisijaiset hakijat/aloituspaikat	1,06	1,12	1,1	1,2
Opiskelijan yleisarvio saamastaan koulutuksesta (päättökysely asteikko 1-5)	3,75	3,80	3,85	3,7
Yksikköhintaopiskelijat/järj.lupa%	98,40	100,00	100,0	99,9%
Opetushenkilöstön muod. pätevyys	82,7	89,0	85,0	90,1
Toimintatuotot (M€)	45,20	42,8	38,6	40,5
Vuosikate (M€)	4,5	3,1	1,28	3,65
Tilikauden tulos (M€)	1,4	-0,5	-1,5	0,6
Nettoinvestoinnit (M€)	3,40	3,9	3,6	2,44
Omavaraisuusaste %	57,93	57,41	-	55,78

Ammatillisten perustutkintojen osalta Opetus- ja kulttuuriministeriö seuraa koulutuksen tuloksellisuutta erillisen tuloksellisuusmittarin avulla. Tuloksellisuuteen vaikuttavat sekä oppilaitosmuotoisessa että oppisopimus-koulutuksessa olevat perustutkinto-opiskelijat.

Tuloksellisuusmittari	TP 2014	TP 2015	TP 2016
Vaikuttavuusmittarit*	20,50	44,70	37,1
Opetushenkilöstön muod. pätevyys	76,50	77,90	85,5
Henkilöstön osaamisen uudistaminen/henkilöstömenot %	4,30	4,10	4,50
Sijoitus suurimpien joukossa	14.	7.	4.
Tuloksellisuuspisteet	1 021	1 059	1 059
Tulosrahoituksen määrä	1 115 019	1 293 939	1 438 613

* Vaikuttavuusmittari sisältää työllistymis-, jatko-opiskelu-, keskeyttämis- ja läpäisymittarit.

Koulutusyhtymän yhteiset mittarit ja tunnusluvut vuosille 2014-16

ULUTUSYHTYMÄ kökulma/Mittari	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Toteutunut 2015	Tavoite 2016	Toteutunut 2016
IKUTTAVUUS-MITTARIT					
Opiskelijamäärät kaikki (vuosiopiskelija)	3 993	3 843	3 782	3 805	3 633
Ammatillisen peruskoulutuksen tutkinnot	969	1 049	1 008	1 000	932
Ammatillisen lisäkoulutuksen tutkinnot	353	191	215	370	250
Aikuiskoulutuksessa suoritettavat osatutkinnot	181	169	155	110	197
Valmistuneiden sijoittuminen työelämään (TK)	71,3 %	70,9 %	70,7 %	73,0 %	69,3 %
Valmistuneiden sijoittuminen jatko-opintoihin (TK)	9,5 %	9,5 %	8,5 %	10,0 %	7,5 %
Valmistuneiden työttömyys (Reimari)	10,7 %	12,1 %	14,4 %	8,0 %	17,1 %
HOJKS-opiskelijoiden läpäisyaste	65,0 %	55,0 %	70,6 %	65,0 %	64,2 %
Asiakaspalaute: OPIX – tulo	3,8/72%	4,0/72%	4,0/66%	4,0/75%	3,9/74%
Asiakaspalaute: OPIX – olo	3,7/45%	3,7/59%	3,8/59%	3,9/65%	3,7/74%
Asiakaspalaute: OPIX – päätö	3,7/58%	3,8/73%	3,8/77%	3,9/75%	3,7/71%
Asiakaspalaute: AIPAL - hakeutuminen	4,1	3,9	4,3	4,1	4,2
Asiakaspalaute: AIPAL - tutkinnon suorittaminen	4,0	4,0	4,1	4,1	4,1
Asiakaspalaute: AIPAL - tarvittavan ammattitaidon hankkiminen	3,9	3,9	4,1	4,1	4,2
Asiakaspalaute: OPAL	–	–	4,0	4,1	4,1
Työelämän tyytyväisyys koulutuksiin ja palveluihin (1-4)	–	–	–	–	3,3
IKUTTAVUUS-TUNNUSLUVUT					
Tulosindeksi, sijoittuminen A1-sarjassa	1025/20.	1 021/14.	1 059/7.	1 059/4.	1 059/4.
TR1: Läpäissyt, työllinen	50,5 %	51,4 %	52,6 %	53,1 %	53,1 %
TR2: Läpäissyt, jatko-opiskelija	4,5 %	3,6 %	3,90 %	3,8 %	3,8 %
TR3: Läpäissyt, ei työllinen, ei jatko-opiskelija	20,1 %	18,8 %	19,60 %	21,8 %	21,8 %
TR4: Ei läpäissyt, työllinen tai jatko-opiskelija	18,5 %	20,3 %	12,40 %	10,8 %	10,8 %
TR5: Keskeyttänyt, ei työllinen eikä jatko-opiskelija	6,3 %	5,9 %	11,60 %	10,4 %	10,4 %
Työnantajia yhteensä projekteissa	1 095	1 147	838	800	285
Osallistujia projekteissa	17 655	5 372	6 128	3 000	5 555
Uudet/uudistetut työpaikat	431	94	24	60	3
JURSSIT JA TALOUS -MITTARIT					
Järjestämisluvan käyttöaste	100,0 %	98,4 %	100,0 %	101,0 %	99,9 %
Vuosikate/vuosiopiskelija	998	1 173	812	337	1 005
Tilikauden tulos/henkilötyövuosi	2 236	2 673	-937	-3 125	1 331
JURSSIT JA TALOUS -TUNNUSLUVUT					
Käynnissä olevat projektit, lkm/milj. euro	99/3,4	96/3,4M€	92/1,5M€	90/2,0M€	75/2,0M€
Toimintatuotot/-kulut	109,8 %	111,8 %	108,5 %	104,2 %	110,7 %
Poistot toimintatuotoista	5,8 %	6,8 %	6,9 %	7,2 %	7,0 %
Poistot vuosikatteesta	68,3 %	68,1 %	103,6 %	216,9 %	77,6 %
Suhteellinen velkaantumisaste	50,1 %	46,5 %	49,4 %	75,0 %	56,2 %
Omavaraisuusaste	54,9 %	57,9 %	57,4 %	50,0 %	55,8 %
Kassan riittävyys, pv	32,8	39,5	15,1	32,0	41,1
Lainan määrä, 1 000 €	16 081	14 800	15 600	18 300	18 300
Henkilötyövuodet	573	538	521	480	480

KOULUTUSYHTYMÄ	Toteutunut	Toteutunut	Toteutunut	Tavoite	Toteutunut
Näkökulma/Mittari	2013	2014	2015	2016	2016
PROSESSIT JA RAKENTEET-MITTARIT					
Läpäisyaste (pt)	61,9 %	68,7 %	66,3 %	71,0 %	63,0 %
Opiskelijoiden eroaminen (pt)	8,9 %	9,2 %	8,9 %	6,5 %	8,9 %
Opiskelijoiden neg. erot (pt)	5,3 %	3,8 %	4,0 %	2,5 %	4,3 %
Yhteishaun 1. sijaiset hakijat/aloituspaiikat	1,33	1,05	1,12	1,2	1,2
Opetustilojen käyttöaste	–	25,3 %	30,0 %	50,0 %	24,3 %
PROSESSIT JA RAKENTEET-TUNNUSLUVUT					
Opiskelijatyöpäivät	758 699	730 082	718 596	722 950	690 219
–Yksikköhinta	521 550	504 260	502 740	480 700	483 915
–Amm.lisäkoulutus	40 337	35 388	37 240	38 950	37 851
–Oppisopimus	81 985	73 910	76 475	82 300	77 995
–Vapaa sivistystyö	42 685	41 410	40 430	40 000	35 950
–Työvoimakoulutus	56 980	32 341	32 900	50 000	27 702
–Muut	15 162	42 773	28 811	31 000	26 806
HOJKS-opiskelijat koko opiskelijamäärästä	15,9 %	15,3 %	17,7 %	14,0 %	19,7 %
Opettaja- ja opiskelijamäärien suhde (pt)	9,1	9,3	10,0	10,0	10,5
UUDISTUMINEN JA TYÖKYKY-MITTARIT					
Henkilöstökysely TOB	21,28/63,4%	20,5/71,94%	20,9/69,9%	21,4/72%	47,5 %
- Työn kehittävyys	3,49	3,37	3,40	3,55	–
- Esimiestyö	3,47	3,49	3,53	3,50	–
- Ergonomia	3,62	3,53	3,59	3,70	–
- Optimaalinen kuormitus	3,41	3,19	3,29	3,35	–
- Hyvä työkyky	4,04	3,86	3,96	3,95	–
- Tiedottaminen ja vuorovaikutus	3,25	3,10	3,15	3,30	–
Henkilöstön sairauspoissaolot kpv (ope/muut)	7,8/13,7	6,1/17,2	9,1/14,9	8,0/12,0	9,3/18,7
Opettajien kelpoisuusmittari (tulosrah./kaikki)	76,4%/72,5%	76,5%/82,7%	77,9%/89%	87%/84%	85,5%/90,1%
Henkilöstön kehittämismittari	6,90 %	4,30 %	4,10 %	6,50 %	4,50 %
UUDISTUMINEN JA TYÖKYKY-TUNNUSLUVUT					
Koulutuspäiviä/henkilö/vuosi (ope/muut)	–	5/3	5/3	5/5	5/2
Päätoimisen henkilöstön koulutustasoindeksi (ope/muut)	6,02/4,12	6,04/4,57	6,04/4,46	6,0/4,3	6,1/4,4
Henkilöstön osallistuminen työelämäjaksoihin	1,20 %	0,01 %	0,02 %	2,50 %	0,01 %
Henkilöstön osallistuminen kv-vaihtoihin	18,70 %	22,90 %	27,4 %	32,3 %	11,5 %
Työtapaturmien määrä/kalenteripäivät	10/111	6/52	7/191	0/0	7/507

6 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN TULOSALUEITTAIN

6.1 Konsernipalvelut

Konsernipalvelujen tehtävänä on johtaa yhtymäkokonaisuuden tuloksellista toimintaa ja tuottaa sisäisille ja ulkoisille asiakkaille ajantasaisia, laadukkaita ja kustannuksiltaan edullisia palveluja. Luottamushenkilö- ja hallintopalvelut muodostavat koulutuksen järjestäjätason tehtäväkokonaisuuden, joka vastaa perussopimuksen, koulutuksen järjestämisluvan ja lainsäädännön mukaisesti koulutusyhtymälle annettujen tavoitteiden saavuttamisesta ja resurssien kohdentamisesta tulosityksiköiden käyttöön. Yhteisiä palveluja kehitetään ulkoisten ja sisäisten asiakkuuksien näkökulmasta.

Konsernipalveluiden tulosalue muodostuu seuraavista päätoiminnoista:

Hallintopalvelut

- Johtamispalvelut (luottamushenkilöhallinto ja sisäinen johtaminen)
- Hallintopalvelut (yhtymän toimisto, laatu, tilastointi, opiskelijahallinto, markkinointi ja viestintä)
- Hanke- ja aluevaikutuspalvelut
- IT-palvelut

Talous- ja henkilöstöpalvelut

- Talouspalvelut (taloushallinto, kirjanpito, maksuliikenne, ostolaskut, laskutus, hankinnat)
- Henkilöstöpalvelut (henkilöstöhallinto, palkanlaskenta, työsuhteasiat)

Kiinteistö- ja ruokapalvelut

- Tilapalvelut (kiinteistöjen kunnossapito ja rakentaminen)
- Käyttöomaisuuden hallinta (omaisuuden rahoitus ja hallinta)
- Työsuojelu
- Ruokapalvelut
- Vahtimestaripalvelut Ammattikampuksen osalta

ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteet	Toteutuminen 2016
Koulutusyhtymän strategian 2016-2020 laatiminen.	Vuonna 2015 käynnistetty strategian laadintatyö jatkui eri toimielimissä ja kyselyinä. Strategiaseminaariin 7.3.2016 osallistui noin 70 henkilöä. Strategialuonnos valmistui yhtymävaltuustolle esitettävään muotoon 31.3.2016 ja yhtymävaltuusto hyväksyi strategian kokouksessaan 21.4.2016. Strategiasta laadittiin esite ja strategiasta tiedotettiin henkilöstölle erilaisissa tilaisuuksissa.
Organisaatorakenne vastaa ammatillisen koulutuksen reformin sekä kuntalain vaatimuksia.	Valmistelevaa keskustelua käytiin toimialapohjaisen yhteistyön vahvistamisesta ja valmistelun aikataulusta. Keskusteluja käytiin toimialakohtaisissa tavoite- ja tulokeskusteluissa sekä ns. reformityöpajoissa. Valmisteltiin yhteisen hakijapalvelut -toiminnon käynnistämistä, joka käynnistyi vuodenvaihteessa.
Perussopimuksen ja hallintosäännön tarkistaminen ja päivittäminen	Joulukuussa hallitus nimesi työryhmän valmistelemaan hallintosäännön uudistamista. Sisäisen valvonnan ohje päivitettiin.

<p>Työhyvinvoinnin edistäminen ja muutoksessa tukeminen</p>	<p>TOB-työyhteisökysely toteutettiin alkuvuodesta. Henkilöstön TYHY-päivät toteutettiin huhti-kesäkuun aikana.</p> <p>Työterveyshuollon toimintasuunnitelma vuosille 2016 – 2020 on laadittu Työterveyshuolto Työplussan ja JYTA:n kanssa.</p> <p>Henkilöstön pikkujoulut pidettiin joulukuun alussa. Henkilöstö palkittiin hyvästä tuloksellisuudesta ylimääräisellä vapaapäivällä 5.12. Kuntaliiton ansiomerkit jaettiin 40-, 30- ja 20-vuoden kunnallisessa palveluksessa olleille.</p> <p>Henkilöstö on hyödyntänyt omien toimipaikkojen liikuntamahdollisuuksia mm. joukkuelajeissa. Tyky-seteileillä tuettiin henkilöstön liikunta- ja kulttuuriharrastuksia.</p>
<p>Osaamisen kehittäminen, hallinta ja dokumentointi</p>	<p>Osaamisen johtamisen ja kehittämisen toimintamallin kehittämiseksi on tehty opinnäytetyö, jonka tuloksia hyödynnetään toiminnan kehittämiseksi. Henkilöstölle on järjestetty Office365 -koulutuksia sekä omaa alaa tukeviin koulutustilaisuuksia liittyen mm. näyttötutkintoihin.</p> <p>Henkilöstösuunnitelma 2016-2017 valmistui toukokuussa. Henkilöstöstrategiatyöryhmä perustettiin ja käynnisti toimintansa.</p>
<p>Turvallisuusohjeiden päivitys</p>	<p>Pelastussuunnitelmien ja tilakohtaisten riskien kartoitusten osalta on siirrytty käyttämään sähköistä järjestelmää. Tähän liittyen on koulutettu henkilöstöä.</p> <p>Työsuojelujaos ja johtoryhmä kartoittivat työsuojelun asioita yhteisessä kokouksessa.</p> <p>Koulutusyhtymän turvallisuustyöryhmä käynnisti toimintansa tavoitteenaan yhtenäistää ja kehittää turvallisuuteen liittyviä käytäntöjä.</p>
<p>Uusien järjestämislupien hakeminen</p>	<p>Vuonna 2013 jätetty metsäkoneenkuljettajakoulutuksen järjestämislupahakemus on edelleen OKM:ssä käsiteltävänä. Maarakennuskoneenkuljettajakoulutuksen järjestämislupahakemuksen edellytyksiä on kartoitettu yhdessä Vaasan ja Seinäjoen kanssa. Vuoden 2016 lopussa OKM uudisti koulutusyhtymän ammatillisen peruskoulutuksen järjestämisluvan vuosille 2016 ja 2017 lisäämällä koulutustehtävään 18 vuotuisia opiskelijapaikkaa.</p>
<p>Konsernipalvelujen palvelustrategia</p>	<p>Toimintaa ja palveluja on suunniteltu osana yhtymän strategiaa. Yhteistyötä opetuksen kanssa on kehitetty mm. opiskelijatöiden osalta.</p>
<p>Tilojen käytön tehostaminen</p>	<p>Kone- ja metallialan koulutustilojen yhdistämisen osalta on jatkettu valmistelua. Tähän liittyen on saatu rahoitus myös Ammattikampus 2020 EAKR-hankkeelle, jonka kautta saadaan EU-tukea tila- ja laiteinvestointeihin.</p> <p>Kiinteistöjen osalta on jatkettu salkutusta sekä toimipaikkojen ja toimitilojen osalta on tehty arviointia.</p>
<p>Taloushallinnon ja –raportoinnin kehittäminen</p>	<p>Tilakustannusten kohdentamista toiminnoille on tarkennettu vuoden aikana. Jakoajot on päivitetty. Hankkeisiin on tehty uusia ohjeistuksia.</p>

IT-toimintojen osalta huomioidaan opetuksen tarpeet suhteessa digitaalisatioon.	IT-perusjärjestelmien uudistettiin ja käyttöön otettiin uusi Office365-palvelu kesäkuussa 2016. Syksyn aikana on järjestetty Office 365-koulutusta henkilöstölle.
Tietojärjestelmien kehittäminen.	Talous- ja henkilöstöhallintojärjestelmien uudistamista on valmisteltu. Joulukuussa tehtiin päätös liittymisestä KomIT Oy:hyn, jonka kautta tullaan hankkimaan Unit4-toiminnanohjausjärjestelmä. Primus-järjestelmän tekninen ylläpito ulkoistettiin syksyllä 2016. Käyttöön on otettu IT-laitteiden etähallintaan liittyviä ohjelmistoja.
Luottamuselinhallinnon uudistamisen arviointi ja valmistelu	Toteutetaan osana hallintosääntöuudistusta, joka siirtyi vuoden 2017 puolelle.

Kiinteistö- ja ruokapalvelut

Tavoitteet	Toteutuminen 2016
Toimivat ja tehokkaat oppimisympäristöt	Kiinteistöjen kehittäminen tilakäytöltään tehokkaammaksi on käynnistynyt useilla opetusaloilla nuorten ja aikuisten koulutuksien yhteisten tilojen tarkasteluilla. Suunnittelussa ovat olleet kone- ja metallialan sekä rakennusklusterien opetustilat. Varsinainen toteutus menee vuosille 2017-18. Rakennusklusterin tilojen osalta on tarkoituksena tehdä uudistaminen opiskelijatyönä. Ammattikampuksen käytöstä poistettu asuntola on purettu ja tilalle on tehty pysäköintialue. Ammattikampuksen opetuskeittiön tilat peruskorjattiin vuoden aikana.
Ruokapalveluiden keskittäminen opetuksen- ja henkilöstön tarpeisiin	Ruokapalveluiden toimintojen ja tuotantotapojen kehittämisuunnitelmaa on laadittu. Opetuksen ja keuhuskeittiön yhteistyötä on tiivistetty. Leipomoalan opiskelijat ovat olleet työssäoppimassa keittiöllä. Kylmäruoanvalmistamista on jatkettu ja saatu tuotantotavasta hyvää palautetta niin henkilöstöltä kuin asiakkailtakin. Asiakastytyväisyyskysely tehtiin omien ruokapalvelujen osalta. Palauteet on käyty henkilöstön kanssa läpi. Terveystien osalta ruokapalvelusopimus irtisanottiin vuodenvaihteessa. Selvityksessä on ruokapalvelujen järjestäminen omana toimintana. Ruokapalvelujen henkilöstötarpeita on arvioitu ja mitoitettu uudelleen. Henkilöstön työtehtäviä on muuteltu kesän ajalle siten että ruokapalvelujen henkilöstö on osallistunut kiinteistöpuolen töihin. Kälviällä ja Perhossa on järjestetty kesäleirejä. Kannuksen ja Talonpojankadun keittiöiden peruskorjaukset valmistuivat kesällä. Ruokapalvelujen henkilökunta on ollut mukana opetuskeittiön peruskorjauksen valmistelussa. Yhteistyössä opetuksen kanssa on järjestetty ”Torilla tapahtuu” Valion asiakastilaisuus.

<p>Kiinteistöpalvelun tehtäväalueen hallinta ja tehtäväkuvan selkiyttäminen</p>	<p>Kiinteistöhoitoon liittyvät ostopalvelusopimukset ja toimintamallien sopiminen ja päivittäminen on tehty tilayhteishenkilöitten kanssa. Tehtäväkuvia on uudistettu siten että kiinteistöhoidosta vastaavat huoltopäällikkö sekä vastaava erikoisammattimies.</p> <p>Tulevan kauden kunnossapito-ohjelmaa on valmisteltu.</p>
<p>Koulutusyhtymän tilojen käytön tehostaminen ja käyttökustannusten hallinta</p>	<p>Koulutusyhtymän kiinteistöjä joilla ei ole omaa käyttöä nykyään tai tulevaisuuden tarpeita, on asetettu myyntiin. Myynissä ovat olleet Kirkkolehdonkatu 13 ja 17 sekä Kanuksen turkistila. Myyntikohteista on tullut joitakin yhteydenottoja. Toholammin toimipaikan päärakennuksesta on laadittu Toholammin kunnan kanssa vuokrasopimus vuoden 2018 kesäkuun loppuun saakka.</p> <p>Oppilastyökohteet Sateenkaari 46 ja 48 valmistuivat ja ne saatiin myytyä nopeasti.</p> <p>Perhon toimipaikan kiinteistökauppa on vahvistunut ja kauppakirjat allekirjoitetaan tammikuun 2017 lopulla.</p> <p>Kevään aikana on talotekniikan laitteiden tekninen kunto tarkistettu. Rakennusten energian kulutuksen seuranta on lisätty ja sieltä saatua tietoa hyödynnetty paremman energiataloudellisuuden kehittämisen työkaluna.</p>

Konsernipalveluiden mittarit ja tunnusluvut vuosille 2014-2016

KONSERNIPALVELUT Näkökulma/Mittari	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Toteutunut 2015	Tavoite 2016	Toteutunut 2016
RESURSSIT JA TALOUS -TUNNUSLUVUT					
Henkilötyövuodet	–	122	119	105	111
PROSESSIT JA RAKENTEET-MITTARIT					
<i>Opetustilojen käyttöaste*</i>	–	25,3 %	30,0 %	30,0 %	24,3 %
PROSESSIT JA RAKENTEET-TUNNUSLUVUT					
Yhteiset palvelut/toimintatuotot yhteensä (sis.hallintopalvelut ja IT-palvelut)	–	7,2 %	6,9 %	8,0 %	6,2 %
Kiinteistö kustannukset/toimintatuotot yhteensä (sis. Kiinteistöjen ylläpito ja poistot, vuokratulot)	–	15,0 %	17,3 %	14,0 %	17,0 %
UUDISTUMINEN JA TYÖKYKY-MITTARIT					
Henkilöstökysely TOB	–	20,56/62,5%	20,9/71,1%	21,4/72%	56,6 %
- Työn kehittävyys	–	3,29	3,41	3,55	–
- Esimiestyö	–	3,49	3,50	3,50	–
- Ergonomia	–	3,23	3,34	3,70	–
- Optimaalinen kuormitus	–	3,56	3,58	3,35	–
- Hyvä työkyky	–	3,91	3,94	3,95	–
- Tiedottaminen ja vuorovaikutus	–	3,08	3,16	3,30	–
Henkilöstön sairauspoissaolot kpv/hlö	–	16,9	15,4	12	19,4
UUDISTUMINEN JA TYÖKYKY-TUNNUSLUVUT					
Koulutuspäiviä/henkilö/vuosi	–	1,4	2	5	2
Päätoimisen henkilöstön koulutustasoindeksi	–	4,4	4,2	4,4	4,0
Työtapaturmien määrä/päivät	–	3/23	0/1	0/0	0/0

Opetustilojen käyttöasteen seuranta perustuu lukujärjestyksessä tehtyihin opetustilojen varauksiin, joten luku on suuntaa antava. Kaikki ammatilliset tilat eivät ole mukana varausjärjestelmässä.

KONSERNIPALVELUJEN KÄYTTÖTALOUDEN KEHITYS (sisäinen/ulkoinen)

Talouden kehitys (€)	TA-2016	TP-2016	TA-%
Toimintatuotot			
Myyntituotot	11 967 400	12 345 865,81	3,2
Maksutuotot	0	0,00	
Tuet ja avustukset	135 000	41 379,03	-69,3
Muut tuotot	648 200	702 853,50	8,4
Toimintatuotot yhteensä	12 750 600	13 090 098,34	2,7
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-4 576 500	-4 633 139,53	1,2
Palvelujen ostot	-2 936 200	-3 397 170,73	15,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 275 600	-2 362 245,61	3,8
Muut kulut	-992 700	-859 498,58	-13,4
Toimintakulut yhteensä	-10 781 000	-11 252 054,45	4,4
Toimintakate	1 969 600	1 838 043,89	-6,7
Rahoituskulut netto	-251 600	-29 489,56	-88,3
Vuosikate	1 718 000	1 808 554,33	5,3
Suunnitelmapoistot	-2 199 300	-2 297 282,16	4,5
Satunnaiset tulot ja menot	0	0,00	
Tilikauden tulos (sitova määräraha)	-481 300	-488 727,83	1,5
Poistoeron muutos	254 200	257 295,06	1,2
Varausten muutos	0	0,00	0,0
Rahastojen muutos	0	0,00	0,0
Yli-/alijäämä	-227 100,00	-231 432,77	1,9

Konsernipalvelujen tuloslaskelmaan sisältyvät hallinto- ja IT-palvelut sekä kiinteistö- ja ruokapalvelut.

Konsernipalvelujen tuloslaskelmaan sisältyvät kokonaisuudessaan koulutusyhtymän kiinteistöjen poistot, jotka kohdennetaan sisäisesti toiminnoille sisäisillä vuokrilla.

Konsernipalvelujen talous toteutui lähes talousarvion mukaisesti. Kuluihin sisältyy 112.000 euron kustannukset, jotka aiheutuivat ammattikampuksen käytöstä poistetun asuntolan purkamisesta. Näitä kuluja ei ole kohdennettu opetustoiminnalle.

KONSERNIPALVELUJEN TULOSLASKELMAT YKSIKÖITTÄIN (sisäinen/ulkoinen)

Tuloslaskelmat yksiköittäin	TA-2016	TP-2016	TA %
Yhtymäpalvelut			
Toimintatuotot	2 865 400	3 386 890	18,2
Toimintakulut	-3 006 300	-3 312 261	10,2
Rahoituskulut	-12 600	-17 679	40,3
Vuosikate	-153 500	56 950	-137,1
Poistot	142 300	174 996	23,0
Tilikauden tulos	-295 800	-1 118 046	-60,1
Tilinpäätöserät	5 100	5 142	0,8
Tilikauden ylijäämä	-290 700	-1 112 904	-61,2
Kiinteistö- ja ruokahuoltopalvelut			
Toimintatuotot	9 885 200	9 703 208	-1,8
Toimintakulut	-7 774 700	-7 939 793	2,1
Rahoituskulut	-239 000	-11 811	0,0
Vuosikate	1 871 500	1 751 605	-6,4
Poistot	2 057 000	2 122 286	3,2
Tilikauden tulos	-185 500	-370 682	99,8
Tilinpäätöserät	249 100	252 153	1,2
Tilikauden ylijäämä	63 600	-1 118 529	-286,4
YHTEENSÄ			
Toimintatuotot	12 750 600	13 090 098	2,7
Toimintakulut	-10 781 000	-11 252 054	4,4
Rahoituskulut	-251 600	-29 490	-88,3
Vuosikate	1 718 000	1 808 554	5,3
Poistot	2 199 300	2 297 282	4,5
Tilikauden tulos	-481 300	-488 728	1,5
Tilinpäätöserät	254 200	257 295	1,2
Tilikauden ylijäämä	-227 100	-231 433	1,9

6.2 Keski-Pohjanmaan ammattiopisto

Ammattiopiston tilikauden tulos oli 446.770 euroa positiivinen ja ylijäämäinen 505.930 euroa. Taloustilanne kehittyi syksyn aikana parempaan suuntaan ja tilikauden tulos oli talousarvioon verrattuna huomattavasti positiivisempi. Tulosta paransi tulosrahoitus, jota ei ole huomioitu talousarviossa. Lukuvuoden 2016-2017 suunnittelussa oli huomioitava kevään 2017 ammatillisen koulutuksen tuntuvat leikkaukset. Ulkoiset toimintatuotot ovat vuonna 2016 olleet 23,9 milj. euroa, kun ne edellisvuonna olivat 25,9 milj. euroa. Toimintatuotot laskivat n. 2 milj. euroa (-7,7 %). Toimintakulut ovat vuonna 2016 olleet 21,7 milj. euroa, kun edellisvuonna ne olivat 24,2 milj. euroa. Toimintakulut ovat laskeneet 2,5 milj. euroa (-10,3 %). Ammattiopistossa henkilötyövuodet laskivat vuodesta 2015 32 henkilötyövuodella. Se on näkynyt väistämättä kaikkien henkilöstöryhmien työresurssin vähenemisenä.

Tuloksista tärkein on kuitenkin toimintavuoden (2016) aikana ammattiopistosta ammatilliseen perustutkintoon valmistuneet, joita oli yhteensä 652 opiskelijaa 27 eri tutkintoon. Heistä toukokuussa ammattiin valmistui 460. Ammatilliseen koulutukseen valmistavan koulutuksen, Valman todistuksen sai 50 henkilöä. Tutkinnonperusteudistus vuonna 2015 ja kaikkien opiskelijoiden tutkinnon osien ja osa-alueiden osaamisen tunnistaminen ja siirto uusien perusteiden mukaisiin määräyksiin aiheutti suuren työn erityisesti vuonna 2016 valmistuneiden osalta.

Opiskelijamäärä ammattiopistossa on laskenut vuodesta 2015 131 vuosiopiskelijalla. Opiskelijamäärän laskuun on vaikuttanut osaamisperusteisuuden toteuttaminen, yksilölliset opinpolut, jotka mahdollistavat yhä useamman valmistumisen kolmea vuotta lyhyemmässä ajassa, 16-vuotiaiden määrän lasku edelliseen vuoteen verrattuna, läpäisyasteen hyvä tulos ja lähes kaikkien ammatilukiolaisten valmistuminen ammattiin 3 vuodessa ja siirtyminen lukion opiskelijaksi 4. vuodeksi. Päätösten mukaiset koulutusten leikkaukset, ovat myös pienentäneet sisäänottoa; artesaani- ja kodinhuoltajakoulutuksen päättyminen.

Keväällä 2016 yhteishaussa ei enää toteutettu erillisiä soveltuvuuskokeita, koska valtakunnalliset määräykset kokeiden merkityksen osalta muuttuivat. Harkinnanvaraisessa haussa hakeneille opiskelijoille järjestettiin oppimisvalmiustesti ja maahanmuuttajataustaisille kielitaitotesti. Opintopolun kautta toteutuneessa yhteishaussa valittiin 655 uutta opiskelijaa 23 eri perustutkintoon. Erillishaut ja lisähaku heinä- ja syyskuun aikana toteutettiin 8 eri perustutkintoon. Ammatilliset opinnot aloitti elokuussa 652 uutta opiskelijaa ja Ammatilliseen koulutukseen valmistavassa koulutuksessa, Valmassa 53 opiskelijaa. Erityisopiskelijoiden määrä on pysynyt samana. Syyskuussa heitä oli yhteensä 437. Vuosi sitten vastaava luku oli 440.

Koulutusyhtymässä on laadittu ja hyväksytty uusi strategia, johon henkilöstö ja opiskelijat osallistuivat priorisoimalla tavoiteloja ja antaen kannanottoja luonnosversioihin.

Ammattiopiston toimipaikoissa on järjestetty erilaista yhteisöllistä tapahtumia: mm. Ammatikampuksen henkilöstön Kohtaamisen kahvila, #amisliikkeessä -tempauksen ammatillisen koulutuksen puolesta, Hyvinvointikampuksella kansallinen lähihoitajapäivä, Kannuksen toimipaikassa Talvikarnevaalit ja työelämäpaneeli, Kaustisella kansainvälinen Eques -tutkintotilaisuus ja Perhon toimipaikassa Luonnonvara-alan alueelliset talvipäivät ja Elojuhlat. Uusille opiskelijoille on järjestetty ryhmäytymistilaisuudet ja heidän huoltajilleen Kotiväenillat. Henkilöstölle on järjestetty yhteisiä infotilaisuuksia, jotka on lähetetty kaikkiin toimipaikkoihin verkossa. Elokuussa oli henkilöstön yhteinen kehittämispäivä. Toimialoilla on pidetty kehittämispäivä syyskuussa, suunnittelukokouksia, henkilöstökyselyn palautetilaisuudet ja yhteinen työhyvinvointipäivä huhtikuussa.

Kuraattoripalvelut siirtyivät toimipaikkojen kuntien tehtäväksi opiskeluhoitolain mukaisesti muissa kunnissa kuin Kokkolassa 1.8.2016 alkaen. Kokkolassa siirtoa valmisteltiin syksyllä ja palvelun tuottaminen siirtyi Kokkolan kaupungille 1.1.2017 alkaen.

Taitaja semifinaaliin osallistui tammikuussa 40 opiskelijaa 20 lajiin, heistä 9 selviytyi Seinäjoella järjestettyyn Taitaja finaaliin. Ammattiopiston opiskelijat menestyivät erinomaisesti Seinäjoella järjestetyissä Taitaja2016 – ammatitaidon SM-kilpailuissa saavuttamalla yhteensä 5 mitalia, joista kultaisia peräti 4. Adele Kinnunen voitti ravintolakokkilajin, Olli Kalliokoski automaatioasennuslajin, Johan Händelin tietojenkäsittelylajin ja Aino Ronkainen eläintenhoitolajin. Hopeaa sai Lasse Kalliokoski automaatioasennuslajissa. Mitalis-

tisijoitusten lisäksi Nea Pitkäkangas sijoittui laboranttilajissa viidenneksi sekä Jonas Händelin tietojenkäsittelyssä ja Joonas Haavisto autonasennuslajissa kuudensiksi. Aku Ojala sijoittui metsäkoneen käyttö -lajissa viidenneksi.

Sakustars -kulttuuritapahtumassa Espoossa Sami Kortell voitti kultaa Karaokelajissa. Eri lajeihin osallistui yhteensä 11 opiskelijaa. Valtakunnallisessa Ammatikka kilpailuissa opiskelijamme menestyivät erinomaisesti. Jonas Händelin voitti kaikki sarjat ja Olli Kalliokoski oli paras tekniikan sarjassa. Ammattiopisto valitsi vuoden työssäoppimispaikaksi Kokkolan Huusholli-Keittiöt Oy:n. Olimme mukana ProAgria valitsemassa vuoden luonnonvara-alan työssäoppimispaikan veteliläisen Takalan tallin palkitsemisessa.

Toimintavuoden aikana olemme osallistuneet Kansallisen arviointineuvoston (Karvi) perustutkintojen itsearviointiin yhdessä opiskelijoiden ja työelämäkumppaneiden kanssa Audiovisuaalisen viestinnän pt:n, Nuoriso- ja vapaa-ajan ohjauksen pt:n ja Prosessialan alan pt:n osalta. Tämän lisäksi Karvi toteutti osaamisperusteisuuden itsearviointiohjelman, jossa opettajat, työelämä, opiskelijat ja johto arvioivat osaamisperusteisuuden nykytilaa ja toteuttamista koulutuksen järjestäjän toiminnassa.

Opiskelijapalautekyselyt on toteutettu valmistuville, 2 vuoden opiskelijoille ja aloittaville opiskelijoille. Palauteiden perusteella vastuuohjaajat ovat saaneet ohjeistusta ja resurssia opiskelijan henkilökohtaiseen ohjaukseen. Elokuussa aloittaneet opiskelijat antoivatkin keskimäärin parempaa palautetta ohjaamisesta.

Syksyllä opinto-ohjaajat ovat tiedottaneet peruskoulun opinto-ohjaajille, opiskelijoille ja huoltajille ammattiopiston koulutustarjonnasta. Marraskuun Aava ovi ammatiiin – tapahtuma keräsi Kampushalliin alueen kaikki 9-luokkalaiset.

Toimintavuoden aikana on uudistettu oppimisympäristöjä. Kannuksen toimipaikan Ollikkalan peruskorjaus valmistui kesällä. Uudet luokat, ravintolasali ja keittiö otettiin käyttöön syksyllä. Nuorten ja aikuisten kone- ja metallialan ja rakennusklusterin oppimisympäristöjä on suunniteltu yhdessä toimijoiden, työelämän ja kiinteistöpalveluiden kanssa. Suunnitelmat ovat valmiina rakentamista varten. Hotelli-, ravintola-, ja cateringalan kaksi vanhaa opetuskeittiö remontoitiin yhdeksi oppimisympäristöksi. Talotekniikka on muuttanut väistötiloihin entisiin ammattiopiston prosessi- ja laboratorioalan tiloihin. Toholammin toimipaikan opetus päättyi kesäkuussa.

Ammatillisen koulutuksen reformiin on valmistauduttu perehtymällä lakiluonnoksiin, järjestämällä yhteisiä reformityöpajoja Aikuiskoulutuksen kanssa ja hakemalla muiden koulutuksen järjestäjien kanssa hankkeita, joiden tavoitteena on suunnitella ja kehittää vuoden 2017 aikana osaamisperusteista, asiakas- ja työelämälähtöistä ammatillista koulutusta. Aikuiskoulutuksen ja Ammattiopiston välinen yhteistyö on tiivistynyt syksyn 2016 aikana opetushenkilöstön yhteiskäytön ja yhteisten oppimisympäristöjen suunnittelun äärellä. Reformin tavoitteet ovat yleisesti kannatettavia, mutta resurssien leikkaaminen aiheuttaa huolta. Tulevaisuus ei tule, se tehdään yhdessä.

Sirkku Purontaus

Rehtori

6.2.1. Tavoitteet ja toimenpiteet nuorten koulutuksessa

Tavoitteet	Toimenpiteet 2016
<p>Osaamisperusteisen ja työelämälähtöisen ammatillisen koulutuksen toteuttaminen ja kehittäminen</p>	<p>Kone- ja metallialalla, prosessialalla ja Kaustisen toimipaikassa on toteutettu työelämätapaamiset, joissa on edistetty yhteistyömuotoja. Kannuksessa toteutettiin työelämäpaneeli syksyllä lukion kanssa.</p> <p>Yrittäjyyspolku-hankkeessa on tehty benchmarking-käyntejä Kajaanin ammatitopistoon, Ahlmannin ammattitopistoon ja Ylöjärven Koulutuskeskus Valoon.</p> <p>OAMK opettajakorkeakoulun koulutuksiin, alakohtaisiin Oph:n ja Amken seminaaripäiviin on osallistuttu aktiivisesti. Koulutus- ja toimialapäälliköitä on osallistunut Tutkesta toimintaan koulutukseen. Pehedy, Opi ja arvioi 2. osion arviointikoulutukseen on osallistunut 16 opettajaa.</p> <p>Osaaminen työelämän taidoksi (OTT) hankkeessa on mallinnettu lähihoitajien työssäoppimisen ohjausta.</p> <p>Keväällä kerättiin työelämäpalautteita kaikilla toimialoilla otantana sekä työssäoppimisen toteuttamisesta että yleisestä työelämäyhteistyöstä.</p> <p>Kesällä haettiin sekä OKM:n että Oph:n verkostohankkeita, joista hyväksyttiin yhteensä 13 hanketta. Niiden tavoitteena on valmistautua reformin mukaisen koulutuspalveluiden toteuttaminen ja suunnittelu yhdessä aikuiskoulutuksen kanssa. Toimialoittain järjestettiin ns. reformityöpajat, joissa kirjattiin ideoita strategian tavoitteiden toteuttamiseksi.</p> <p>Toteutettiin Karvi:n, Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen ammatillisen koulutuksen osaamisperusteisuus, asiakaslähtöisyys ja toiminnan tehokkuus – arvioinnin. Tämän lisäksi tehtiin Karvin ohjeiden mukaiset itsearvioinnit audiovisuaalisen viestinnän, prosessialan ja nuoriso- ja vapaa-ajanohjauksen perustutkinnoista. Tutkinnot raportoivat Ammattiosaamisen toimikunnalle parantamiskohteet. Huhtikuussa rehtori ja päälliköt kuulivat jokaisen ammatitopiston toimipaikan/-alan opiskelijaryhmien edustajia. Palautteista kirjattiin muistiot kehittämisehdotuksineen.</p>
<p>Parannetaan perustutkintojen opetus suunnitelmia (ops)</p>	<p>Syksyn 2015 arviointien perusteella on päivitetty tutkintokohtaiset opetus suunnitelmat sekä ops:n yhteinen osa, jonka hallitus hyväksyi kesällä. K-P ammatitopisto on osallistunut Opetushallituksen Amosaa -opetus suunnitelman yhteisen osan ja perustutkintokohtaisen opetus suunnitelman tietokannan kehittämiseen.</p> <p>Toimialojen kehittämispäivillä syyskuussa paneuduttiin perustutkinnon opetuksen toteuttamisen kehittämiseen eri palautteiden pohjalta ja asetettiin tavoitteet perustutkintojen tulokortteihin vuodelle 2017.</p>
<p>Opetusmenetelmien ja oppimisympäristöjen kehittäminen</p>	<p>Still-hankkeen rahoituksella on toteutettu Still Race-pajoja opettajille uusien digitaalisten ohjelmien esittelemiseksi. Pedagogisen kehittämisen ohjaaja on tukenut Kyvyt.fi- ja Moodle alustojen käyttöönottoa. Työpajan jälkeen opettajat kehittivät OSPE-hankkeen resurssilla omia sovelluksia opetukseensa. 365 -infot järjestettiin henkilöstölle. Henkilöstö osallistui Office 365 -koulutuksiin, Digisimo -hankkeen kautta on tutustuttu monitoimimulaatiolaitteeseen Kannuksessa.</p> <p>K-P yrittäjyys hankkeen suunnittelutyön pohjalta Liiketalouden perustutkinnon opetuksen toteuttaminen yrittäjälähtöisesti käynnistettiin aloittavalle merkonomiryhmälle.</p> <p>Jatkaville opiskelijoille toteutettiin digipäivä elokuun alussa.</p>
<p>Yksilöllisten opinpolkujen ja valinnaisuuden kehittäminen</p>	<p>Wilman E-hops:n dokumentaatiota on kehitetty ja käyttöä on ohjattu vastuuhjaajille. Optimaalista ohjausta-hankkeessa on laadittu kaikkiin tutkintoihin soveltuvat opintopolkumallit. Jokainen perustutkinto on suunnitellut alakohtaisia opintopolkuja, jotka on lisätty kesällä hyväksytyihin opetus suunnitelmiin.</p>

	<p>Vauhtia väylälle – hankkeessa on suunniteltu väyläopintoja ammattikorkeakouluun.</p> <p>Syksyllä toteutui ensimmäinen monialainen Yrityksessä toimiminen tutkinnon osa. Mukana oli 24 opiskelijaa 7 eri tutkinnosta.</p>
Kestävän kehityksen edistäminen	<p>Kannuksen toimipaikan Maatalousalan pt:n tutkinto saavutti Kestävän kehityksen sertifikaatin. Kaustisen toimipaikassa valmisteltiin syksyllä sertifikaatin hakua.</p> <p>Kestävä kehityksen tiimi on suunnitellut kestävän kehityksen digitaalista materiaalia. Se on tilattu opiskelijatyönä Lemon-Limeltä.</p>
Turvallisuuden edistäminen toimipaikoissa	<p>Riskien kartoitukset on tehty ja tallennettu Pro24 -alustalle alakohtaisista oppimisympäristöissä. Hyvinvointikampuksella on toteutettu poistumisharjoitus helmikuussa. Liikenneturvallisuuspäivä toteutui toukokuussa.</p> <p>Hallitus hyväksyi päivitetyt järjestyssäännöt ja toimenpideohjeet.</p> <p>Osa perustutkinnoista on toteuttanut turvallisuuskävelyt aloittavien opiskelijoiden kanssa.</p> <p>Pelastusopiston järjestämään Oppilaitoksen turvallisuuspäivään osallistui kolme toimialapäällikköä. Ammattikampuksella toteutettiin koulustilojen ja kokoonumispaikkojen perehdytys suojeluvalvoijille.</p>

6.2.2 Valmentavat koulutukset

Ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava koulutus Valma on laajuudeltaan 60 osaamispistettä ja koulutus muodostuu yhdestä pakollisesta sekä valinnaisista ja vapaasti valittavista koulutuksen osista.

Tammikuun tilastopäivänä Valma -koulutuksessa oli 49 opiskelijaa. Todistuksen koulutuksesta sai 50 opiskelijaa. Syksyn tilastointipäivänä koulutuksessa oli 53 opiskelijaa. Hakijoita oli yhteensä 88, mutta osa hakijoista sai paikan ammatillisesta perustutkinnosta.

Valma -koulutuksen opiskelijat ovat suorittaneet ammatillisen perustutkinnon yhteisten opintojen osa-alueita, jonka perusteella osaaminen voidaan tunnustaa tulevissa ammatillisen perustutkinnon opinnoissa. He ovat suorittaneet ammatilliseen koulutukseen kuuluvia ns. korttikoulutuksia: EA1 -kurssin, työturvakorttikoulutuksen ja hygieniosaamisen suorituksen. Usea opiskelija on saanut korotettua perusopetuksen päättöarvosanoja. Jatko-opiskelupaikkaa hakivat kaikki opiskelijat, osa haki yhteishaussa ja osa aikuiskoulutuksen haussa. 90% opiskelijoista sai vähintään 30 osaamispistettä koulutuksen aikana, joka oikeuttaa yhteishaussa lisäpisteisiin. Las Valmas -hankkeen rahoituksella on kehitetty Valman toimintaa ja opetuksen suunnittelua. Yhteistyössä Kansanopiston maahanmuuttajien kouluttajien kanssa haettiin mallia opiskelijoiden ohjaamiseen kullekin sopivaan opintopolkuun.

Tavoitteet	Toimenpiteet 2016
Valma-koulutuksen tunnettavuuden lisääminen.	<p>Valma-koulutuksesta on tiedotettu nuoria, heidän huoltajiaan, perusopetuksen oppilaan ohjaajia sekä moniammatillisen verkoston toimijoita mm, Ohjaamon yhteishaku illassa. Valman hakua markkinoitiin www-sivujen lisäksi lehtimainoksilla. Elokuussa tiedotusta tehtiin aikuiskohderyhmille.</p> <p>Valma-koulutusta esiteltiin 9-päivillä Kampushallissa. Valma-koulutukseen ovat käyneet tutustumassa päättäviä 9-luokkalaisia.</p>
Valma-opiskelijan siirtyminen perustutkinto-opintoihin jo Valma-koulutuksen aikana.	<p>Ammatinvalinnan selkeytymiseksi opiskelijat ovat toteuttaneet koulutuskokeiluja ja työssäoppimisjaksoja. yksi perustutkinto-opiskelija aloitti vuoden alussa Valma-koulutuksen.</p> <p>Valma-koulutukseen hakeneita opiskelijoita perui opiskelupaikkansa, koska ottivat paikan vastaan perustutkinto opinnoista. Valma-koulutuksen päätti kaksi opiskelijaa ja he siirtyivät perustutkintoihin opiskelemaan ammatillista perustutkintoa.</p>

Perustutkinto-opiskelijan mahdollisuus suorittaa oppisopimuksen ennakkajakso vapaasti valittavana tutkinnon osana.	<p>Oppisopimuksen kanssa toteutettiin hanke, jonka tavoitteena oli mallintaa oppisopimuksen ennakkokoksoa. Valma-koulutukseen kuuluvalla oppisopimuksen ennakkokoksolle on kevätlukukaudella osallistunut yksi opiskelija. Jakson tavoitteena on selvittää, onko olemassa edellytyksiä oppisopimuksen syntymiselle.</p> <p>Oppisopimuksen ennakkokoksoista on tiedotettu aloittaneille opiskelijoille</p> <p>Vain yksi perustutkinto opiskelija kokeili ennakkokoksoa ennen oppisopimuksen mahdollista syntymistä, mutta kokeilu jäi lyhyeksi terveydellisistä syistä.</p>
--	--

6.2.3 Oppisopimuskoulutus

Koulutusyhtymässä aloitti vuonna 2016 236 uutta oppisopimusopiskelijaa, joista viisi henkilöä oli alle 20-vuotiaita.

Tavoitteet	Toimenpiteet 2016
2+1 -mallin jalkauttaminen ammattiopiston perustoimintaan.	<p>Nuorten oppisopimuksesta ja erityisesti 2+1 mallista tiedotettiin tehostetusti. Oppisopimukseen johtaneita asiakaskontakteja ei syntynyt vuoden aikana montaa, mutta yrittäjien huomio on nyt positiivisesti herätetty. Kyselyjä ammattiopiston nuorilta ja opettajilta tuli etenkin loppuvuodesta runsaasti. Oletettavasti jatkossa nuorten oppisopimuskoulutus ja 2+1 -malli tulevat hiukan lisääntymään.</p> <p>Yhteishaussa valitsematta jääneille ja kiinnostuksensa oppisopimuskoulutukseen ilmaisseille lähti oppisopimustoimistosta tiedotuskirje oppisopimuskoulutuksen mahdollisuudesta. Nuorille järjestettiin ammattiopistolla (Terveystie, Kannus, Närvilänkatu) tiedotustilaisuuksia oppisopimuskoulutuksen mahdollisuuksista.</p>
Oppisopimuksen ennakkokokson toteuttaminen Valma-koulutuksessa perustutkinnon vapaasti valittavina tutkinnon osina.	<p>Ennakkokokso sisältö on laadittu (20 osp). Opiskelijoita on tiedotettu ennakkokoksoista ja sitä kautta oppisopimuksesta. Oppisopimustoimiston ja ammattiopiston toimijoiden yhteistyö on tiivistynyt. Valma-ryhmät ovat käyneet tutustumassa oppisopimustoimiston toimintaan ja heille on välitetty esitemateriaalia sekä youtube video liittyen nuorten oppisopimuskoulutukseen.</p>
Uudenlaisen toimintamallin rakentaminen oppisopimustoimiston ja ammattiopiston välille.	<p>Työ Tekijänsä Kiittää -hankkeen avulla on viety oppisopimusmallia yrityksiin.</p> <p>Kesäkuussa haettiin hankkeita OKM:n työpaikalla tapahtuvan oppimisen hankehakuun yhdessä Kpedun oppisopimustoimiston ja verkoston kanssa. Käynnissä on nuorten oppisopimuksen kehittämishankkeita mm OppisopimusMylly ja Opsodiili Pohjoinen, joiden toimesta on tehty erittäin aktiivista tiedotustyötä alueen työnantajille nuorten oppisopimuskoulutuksen mahdollisuuksista ympäri maakuntaa.</p> <p>Meneillään olevat ja jo päättyneet kehittämishankkeet ovat osaltaan tuoneet toimijoita lähemmäs toisiaan.</p>

6.2.4. Nuorten koulutusta tukevat toiminnot ja yhteistyön osa-alueet

Opinto-ohjaus

Oporyhmän tavoitteena on parantaa ohjauksen laatua ”hyvän ohjauksen kriteerien” mukaisesti. Optimaalista ohjausta hankkeessa on kehitetty ohjausta mm. laatimalla erilaisia opintopolkumalleja ohjauksen tueksi ja otamalla ne syksyllä käyttöön. Kaksikielinen ryhmä hyvinvointikampuksella aloitti työkykypassin suorittamisen 1-2 opiskeluvuoden aikana. Opinto-ohjaaja on mukana Ohjaamo Keski-Pohjanmaan kehittämisessä. Koorinoiva opo on ollut mukana suunnittelemassa yhteistä hakutoimistoa aikuiskoulutuksen kanssa.

Hyvinvointikampuksella ohjausta on annettu "opopysäkillä". Valmistuville järjestettiin työnhakupajoja. Alueen 8-luokkalaisille käytiin puhumassa keväällä opiskelumahdollisuuksista Keski-Pohjanmaalla. Kehitettiin sähköistä HOPS-lomaketta ja perehdytettiin vastuuhjaajia sen käyttöön. Osallistuttiin OPH:n järjestämiin koulutuksiin etänä (Oppijan palvelut, Ohjausmenetelmän välineet sekä Luomuohjaaja) sekä käytiin opintomatalla Omniassa. Jatkoväylähanke käynnistyi loppuvuodesta.

Tavoitteet	Toimenpiteet 2016
Ohjauspalveluja on monipuolisesti saatavilla ja ne vastaavat yksilön tarpeita.	Hyvinvointikampuksella on avattu viihtyisä tila ”opopysäkki” ohjaus- ja palaverikäyttöön. Yhden päätoimisen opion virkavapaa kuormitti muita ammattikampuksen opoja, Valmistuvien opiskelijoiden oli mahdollista saada ohjauspalveluja työnhakupajassa ammatti- ja hyvinvointikampuksilla. Alueen perusopetuksen 8-luokkalaisille käytiin pitämässä infoja ”mitä perusopetuksen jälkeen”. Optimaalista ohjausta hankkeen puitteissa pidettiin opojen kehittämispäivä Villa Elbassa: päivitettiin opinto-ohjaussuunnitelma, suunniteltiin lukuvuotta ja vastuuhjaajien perehdyttämistä wilman sähköisiin HOPS-lomakkeisiin sekä opintopolkumallien kirjaamista HOPSiin. Opot vierailivat Omniassa Espoossa, jossa tutustuttiin hakijapalveluihin, opinto-ohjaukseen ja yksilöllisten opintopolkujen toteuttamiseen.
Opintopolkumallit ovat selkeästi opiskelijoiden, HOPS- ohjaajien ja opojen tiedossa	Opinto-ohjaajat ovat laatineet kaikille perustutkinnoille yhteiset opinto-polkumallit. Perustutkinnot suunnittelivat ammatilliset opintopolut, jotka liitettiin perustutkintojen opetussuunnitelmiin.. Opot perehdyttivät vastuuhjaajia sähköisiin HOPS-lomakkeisiin ja Wilman toimintoihin OSPE2015-hankkeen resurssilla yhdessä primusvastaavan kanssa. Jatkoväylä -hanke käynnistyi. Toteutettiin webropol kysely opiskelijoille (2016 aloittaneille) ohjauksen ja opintopolkujen toteutumisesta.
Työkykypassi on mahdollista suorittaa osana opintoja	Työkykypassin osaamisen arviointilomake hyväksyttiin ammattiosaamisen toimikunnassa. Työkykypasseja suoritettiin 4 hyvinvointikampuksella. Kaksikielinen opiskelijaryhmä hyvinvointikampuksella aloitti työkykypassin suorittamisen 1-2:ssa vuodessa.
Taitaja 9 – kilpailujen toteuttamisen arviointi ja suunnittelu	Tutustuttiin Taitaja 9 -kilpailujen järjestämiseen ja päätettiin jatkaa suunnittelua paikallisten semifinaalien järjestämiseksi syksyllä 2017.

Opiskeluhoolto

Opiskeluhoollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa. Opiskelijahuollon avulla ehkäistään ja tunnistetaan oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia sekä muita ongelmia riittävän ajoissa sekä puututaan niihin. Tavoitteena on luoda terve ja turvallinen oppimis- ja työympäristö, suojata mielenterveyttä, ehkäistä syrjäytymistä sekä edistää työyhteisön hyvinvointia. Opiskelijahuolto kuuluu kaikille koulutusyhtymässä työskenteleville ja sitä toteutetaan yhteistyössä kotien kanssa. Keski-Pohjanmaan ammattiopistossa erilliset opiskeluhooltoryhmät toimivat hyvinvointikampuksella, ammattikampuksella ja luonnonvara-alalla. Toimialapäälliköt ovat puheenjohtajina kokouksissa ja opiskeluhoillon koordinaattori sihteerinä. Yhteinen opiskeluhoillon ohjausryhmä, jossa on koulutuksen järjestäjän eri toimijoiden edustajia, kuntien nuorisotoimen, sosiaali- ja terveystieteiden edustajia, on kokoontunut kahdesti.

Tavoitteet	Toimenpiteet 2016
Opiskeluhoillon toiminnan ja sen omavalvonnan vuosikellon kehittäminen	Opiskeluhoillon omavalvonnan vuosikelloa on suunniteltu ja otettu käyttöön. Opiskeluhoillon kehittämispäivän yhteydessä on arvioitu toimipaikkojen opiskeluhooltoryhmien toimintaa. Toiminnan kehittämiseksi on nostettu esiin eri

	<p>kyselyiden kautta saatuja kehittämiskohteita. Kuraattoripalveluista käytiin neuvotteluja kuntien kanssa. Koulutusyhtymän kuraattoripalvelujen toteuttaminen siirtyi kuntien järjestettäväksi. Kokkolan kaupungin psykologipalvelut lisääntyivät 4 pv/viikko. Jyta-alueen ohjausryhmä edisti psykologipalveluiden lisäämistä alueellaan. Luonnonvara-alan toimipaikoissa on arvioitu kuraattoripalveluiden riittävyttä.</p> <p>Kaikissa toimipaikoissa vastattiin Tea-viisari-kyselyyn. Se toimii omavalvonnan välineenä ja kehittämistyön tukena. Hyvät tavat teemakuukausia järjestettiin joka kuukausi.</p> <p>Opiskeluhoitoryhmissä on reflektoitu ryhmätoimintaa säännöllisesti. Ammattikampuksella järjestettiin keväällä Kohtaamisen kahvilaa opettajille. Käytiin neuvotteluja verkostoyhteistyön tiivistämiseksi päihdetyön ja etsivätoiminnan osalta.</p>
<p>Kouluterveyskyselyn tulosten hyödyntäminen.</p>	<p>Kouluterveyskyselyitä on käsitelty toimipaikoittain. Niiden perusteella on valittu keskeisiä kehittämiskohteita ja toimenpiteitä koko ammattiopistossa ja toimipaikkakohtaisesti. Tuloksia on hyödynnetty myös hyvät tavat teemakuukausien aiheiden valinnassa. Opiskelijoille on järjestetty maksusta aamupalamahdollisuus. Erityisesti kiusaaminen ja seksuaalisen häirinnän vähentäminen ovat nousseet kehittämiskohteeksi. Hyvinvointikampuksella ergonomiaan on kiinnitetty huomiota aktiiviluokan avulla.</p> <p>Ryhmäytymistilaisuuksia järjestettiin kaikissa toimipaikoissa aloittaville opiskelijoille. Hyvinvointimessuilla esiteltiin vapaa-ajantoimintaan liittyviä mahdollisuuksia.</p>
<p>Opiskelijoiden osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen ja huomion kiinnittäminen fyysiseen viihtyvyyteen</p>	<p>Hyvinvointikampuksella ja ammattikampuksella on osallistuttu vertaissovittelukoulutukseen ja vertaissovittelua on hyödynnetty ristiriitatilanteissa. Toiminnasta on järjestetty tiedotustilaisuus Hyvinvointikampuksella. Toimipaikkojen Hyvisryhmät ovat tehostaneet toimintaansa.</p> <p>Toimintaohjeet opiskelijoiden suojaaminen kiusaamiselta sekä päihdetyön ja savuttomuuden toimintaohjeet on päivitetty ja ne on hyväksytty Ammattiopiston johtotiimissä.</p> <p>Tehtiin kysely osallisuuden kehittämiseksi. Tulosten perusteella opiskelijoiden osallisuutta pyritään lisäämään myös opiskeluhoitoryhmien toiminnassa. Lisäksi on selvitetty opiskelijakunnan ja tutoreiden näkemyksiä toiminnan kehittämiseksi.</p> <p>Toimipaikoissa on järjestetty liikenneturvallisuus-, siivous-, liikunta- ja Hyvät tavat- päivät, sählyturnaus, elokuvailtoja, joulujuhlia, retkipäivä ja digiloikkarastit. On pidetty taukoliikuntatuokiota opetuksen lomassa. KPV on järjestänyt jalkapallon pelaamismahdollisuutta Kampushallissa. Kaustisella lukuvuosijaksot ovat alkaneet henkilökunnan ja opiskelijoiden yhteisellä liikuntatapahtumalla. Toimialoittain toteutettiin 112 päivää.</p> <p>On haettu yhteisöllisyyttä kehittävää Parvessa parempi -hanketta Opetushallituksesta ja saatu siihen rahoitus.</p> <p>Hyvinvointimessut toteutettiin Kampushallissa lokakuussa. Saku on The Road -tapahtuma järjestettiin syksyllä ammattikampuksella. Toteutettiin Lucia -juhla ja Tumpiton terveystien säännölliset kokoukset Hyvinvointikampuksella. Tutustuttiin Taitaja9 Vaasan kisoihin.</p>

Erityisopetus

Toimiala- ja toimipaikkakohtaisten erityisopetuksesta vastaavien (Erva-toimija) tapaamisissa on tarkennettu Erva-toimijoiden toimenkuvia ja kehitetty yhteisiä erityisopetuksen käytänteitä. Kokouksissa on suunniteltu tarvittavia koulutuksia ja hankkeita sekä haettu ja toteutettu niitä yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Kokousten puheenjohtajana on toiminut Kaija Kähäri-Wiik ja sihteerinä Leena Hietalahti.

Tavoitteet	Toimenpiteet 2016
Erityisopiskelijoiden yksilöllisten opinpolkujen mahdollistaminen.	<p>Oma reitti hankkeessa on pilotoitu työvaltaisia polkuja uusien opsien mukaisesti ja tehty oppimateriaalia yhteisiin tutkinnon osiin. Kokkotyö-säätiön pajoja on opinnollistettu uusiin tutkinnon perusteisiin.</p> <p>Oma reitti-hankkeen yhteisten tutkinnon osien materiaalit otettiin käyttöön avoin ammattiopisto sivustolle. Oma reitti-hankkeen päättöseminaari järjestettiin toukokuussa. Puhujana OKM:sta opetusneuvos Elise Virnes.</p> <p>Helppien toiminta käynnistyi ja vakiintui kaikissa toimipaikoissa. Ohjaajina toimivat sekä erityisopetuksesta vastaavat että yhteisten tutkinnon osien opettajat.</p>
Erityisopetuksen käytäntöjen kehittäminen ja niitä tukevien koulutuksien järjestäminen yhdessä yhteistyötahojen kanssa.	<p>Toimiala- ja paikkakohtaisten erityisopetuksesta vastaavien (Erva-toimija) tapaamisissa on tarkennettu Erva-toimijoiden toimenkuvia ja yhteisten erityisopetuksen käytänteiden kehittämistä.</p> <p>Yhteistyössä Luovin Yty-hankkeen kanssa on tarjottu opettajille erityisopetuksen koulutuksia. HOJKS:ien sisäinen tarkastus toteutettiin yhdessä Luovin asiantuntijan johdolla. Tarkastuksessa kirjattiin kehittämiskohteet erityisopetuksen prosessiin liittyen. Järjestettiin erityisopetuksen koulutuspäiviä neljä kertaa vuoden aikana Ertop- ja Optimum-hankkeiden rahoituksella, jokaiseen perustutkintoon myönnettiin resurssia koulutuksiin osallistamisen mahdollistamiseksi.</p> <p>Saattaenvaihtopalaverit ja tuen tarpeen kirjaamiset on tehty Wilmaan. Ervat tustuivat Salpauksen erityisopetuksen malleihin. Erva-tiimi on kokoontunut säännöllisesti. On osallistuttu valtakunnalliseen ammatillisen koulutuksen erityisopetuksen kehittämispäiville ja levitetty materiaalia. Ervat ovat osallistuneet valtakunnallisiin koulutuksiin.</p> <p>HOJKS-prosessi ja HOJKS-lomaketta on parannettu tiimissä.</p>

Asuntolatoiminta

Asuntolaohjaajat ovat kokoontuneet säännöllisesti käsittelemään asuntoloiden ajankohtaisia asioita ja kehittämiskohteita. Yhteisissä tapaamisissa on myös jaettu hyviä käytänteitä ja kehitetty yhdessä uusia toimintatapoja. Kokouksissa on jaettu myös koulutusmateriaaleja. Kokousten puheenjohtajana on toiminut Kaija Kähäri-Wiik ja sihteerinä opiskeluhoollon koordinaattori Anne Eteläaho.

Tavoitteet	Toimenpiteet 2016
Asuntolatoiminta on osa koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen opiskeluhoollon ja yksi osa hyvinvoivaa ja toiminnallista oppimisympäristöä.	<p>Asuntoloissa on toteutettu ohjattuja liikuntakerhoja, kuntosalivuoroja, teema-, lautapeli- sekä elokuva- ja pizzailtoja sekä joulujuhlia. Asuntolatoritoiminta on käynnissä. Vertaissovittelu on käytössä Ammattikampuksen asuntolassa.</p> <p>Asuntolanohjaajat osallistuivat opiskeluhoollon kehittämispäivään ja valtakunnalliseen asuntolanohjaajien kesäpäivään Luksiassa. Valtakunnalliset asuntolapäivät päätettiin pitää Kokkolassa kesäkuussa 2017.</p> <p>Perhossa ja Kannuksessa aloittivat uudet asuntolanohjaajat. Kaustisella järjestettiin telttailu ja melontaretki. Asuntolatoimintaa esiteltiin hyvinvointimes-</p>

	suilla Kampushallissa. On osallistuttu ammatillisen koulutuksen Hyvinvointipäiville Helsingissä, K2K Kaveri Kaverille koulutukseen Oulussa ja alueellisille asuntolanohjaajapäiville.
Asuntola on turvallinen, tukee ja ohjaa opiskelijaa niin opinnoissa kuin it-senäistymiseen tarvittavissa arjen taidoissa.	Asuntolakurssi on toteutunut osassa asuntoloita. Yhteistyötä huoltajien ja vastuuhajajien kanssa on tiivistetty. Turvakamerat ovat käytössä ja asuntolan kriisitöimintaohjeiden päivitys aloitettiin. Asuntolan järjestyssäännöt päivitettiin Huoltajan tiedonsiirtolomake on päivitetty ja otettu käyttöön eri toimipaikoissa. Asuntolassa asuville on järjestetty ryhmäytymistäpahtumia. Kasvatuskeskusteluja elämähallintaan liittyen on käyty tarpeen mukaan.

Toisen asteen yhteistyö, yhdistelmätutkinnot ja ammattilukio

Keski-Pohjanmaan toisen asteen koulutuksen järjestäjät ovat vuoden 2009 alusta alkaen toteuttaneet II-asteen koulutusyhteistyötä sopimusperusteisesti. 2015 uusittuun toisen asteen strategiaan on asetettu tavoitteet ja toimenpiteet vuosille 2015 – 2020. Toisen asteen yhteistyön puitteissa osallistuttiin Centrian Vauhtia Väylälle hankkeen päätösseminaariin ja aloitettiin Centrian ja Jedun kanssa tiivis yhteistyö Jatkoväylä-hankkeessa. Yhdistelmätutkinnot ja ammattilukiotoiminta jatkuvat ja toiminnassa otetaan huomioon lukion opetussuunnitelman uudistuminen. Opoverkosto osallistui yhdessä kolmeen OPH:n etäluentoon opinto-ohjauksen kehittämiseksi.

Tavoitteet	Toimenpiteet 2016
Uuden Keski-Pohjanmaan toisen asteen strategian käyttöönotto	Strategian tavoitteiden mukaisesti rehtoriryhmä on käsitellyt maakunnan koulutustarpeiden ennakoitietoa sekä mallintanut kolmen toiminta-alueen yhteistyötä. Yhteistyöryhmän päätöksen mukaan toisen asteen koordinaattorin tehtäviä on tarkennettu ja siinä otettiin huomioon strategian painopisteet. Strategiasta nostettiin seuraavan lukuvuoden kehittämiskohteita rehtori- ja opinto-ohjaajatyöryhmien toiminnan suuntaviivoiksi. Perhonjokilaakson ja Lestijokilaakson paikalliset toimintaryhmät käynnistyivät. Opiskelijoille avattiin mahdollisuus opiskella kaikkia Averkon verkkokursseja, jotka Centria järjestää 2asteen opiskelijoille maksutta Vauhtia Väylälle-hankkeen puitteissa lukuvuoden 2016-2017 ajan. Osallistuttiin Centrian Vauhtia väylälle hankkeen päätösseminaariin ja aloitettiin uusi hanke, Jatkoväylä- ammatillisesta koulutuksesta sujuvasti ammattikorkeakouluun- mikä hyödyttää kaikkia toisen asteen opiskelijoita. Osallistuttiin yhdessä kolmeen OPH:n opinto-ohjauksen etäluentoon.

Kansainvälinen toiminta

Projektirahoituksia on käytetty opiskelija- ja henkilöstöliikkuvuuksiin aikaisempaan tapaan. Merkittävin projekti on CUBE, johon haettiin ja saatiin jatkoa vuosille 2016-18. Lisäksi olemme partnerina lukuisissa alakohdehankkeissa. Resursseja opiskelija- ja henkilöstövaihtoihin on edelleen hyvin. Opiskelijoistamme on ollut 77 työssäoppimassa ulkomailla ja lisäksi 23 opiskelijaa on ollut lyhyemmissä vaihdossa. Meille on saapunut 93 ulkomaista opiskelijaa tutustumismatkoille. Omista opettajistamme yksi on ollut ulkomailla työssäoppimassa (2vkoa) ja lisäksi on tehty 46 projekti- ja kokousmatkaa. Ulkomaisia opettaja- ja asiantuntijavieraita on vierailut toimipaikoissamme 50 henkilöä. Olemme osallistuneet lisäksi useiden kv-verkoston vuosikokouksiin (mm. Xarxa) sekä CIMO:n ja Opetushallituksen järjestämiin kansainvälisyystilaisuuksiin. Kpedun kansainvälisyys-tiimi perustettiin syksyllä 2016 koordinoimaan koko organisaation kansainvälistä liikkumista.

Tavoitteet	Toimenpiteet 2016
Kotikansainvälistymisen keinojen ideointi ja käyttöönotto	Intran kotikansainvälistymisivulla on listattu tapoja hyödyntää kotikansainvälistymisen keinoja. Kotikansainvälistymistä on edistetty mm. vierailevien ryhmien yhteydessä
ECVETin vakiinnuttaminen	Cube-hankkeessa on käytössä normaalien lomakkeiden lisäksi vaihtoehtoisena myös ECVETiin soveltuvat sopimuslomakkeet. Jos hankkeessa voidaan opiskelijavaihdossa soveltaa ECVET-periaatteita, LOI-sopimuksen sijaan allekirjoitetaan MOU-aiesopimus. Kaikissa Cube-opiskelijavaihdossa käytetään työ-sopimuksena ECVET-soveltuva Learning Agreement sopimus pohjaa.
Kansainvälisen toiminnan arviointi ja kehittäminen	Kansainvälisen toiminnan arviointi- ja kehittämiskysely tehtiin johdolle ja johtotiimeille joulukuussa 2015 ja ne käytiin läpi keväällä 2016. Seuraava kysely tehdään keväällä 2017. KV-toiminnan henkilövaihdosten ja koordinoitiresurssien vähentymisen johdosta toimintatapoja, työnjakoa ja prosessia kokonaisuudessaan on arvioitu ja kehitetty ja työtä jatketaan yhteisessä KV-tiimissä.

Nuorten koulutuksen mittarit ja tunnusluvut vuosille 2014-2016

NUORTEN KOULUTUS	Toteutunut	Toteutunut	Toteutunut	Tavoite	Toteutunut
Näkökulma/Mittari	2013	2014	2015	2016	2016
VAIKUTTAVUUS-MITTARIT					
Opiskelijamäärät kaikki (vuosiopiskelija)	2 320	2 242	2 122	2 154	1 996
Ammatillisen peruskoulutuksen tutkinnot	665	738	706	690	651
Valmistuneiden sijoittuminen työelämään (TK)	64,4 %	64,3 %	64,4 %	68,0 %	62,0 %
Valmistuneiden sijoittuminen jatko-opintoihin (TK)	12,9 %	12,0 %	11,4 %	13,0 %	10,9 %
Valmistuneiden työttömyys (Reimari)	11,0 %	12,4 %	15,3 %	12,0 %	18,1 %
HOJKS-opiskelijoiden läpäsyste	65,0 %	54,5 %	71,3 %	65,0 %	63,1 %
Asiakaspalaute: OPIX – tulo	3,8/72%	4,0/72%	4,0/66%	4,0/75%	3,9/74%
Asiakaspalaute: OPIX – olo	3,7/45%	3,7/59%	3,8/59%	3,9/65%	3,7/74%
Asiakaspalaute: OPIX – päättö	3,7/58%	3,8/73%	3,8/77%	3,9/75%	3,7/71%
VAIKUTTAVUUS-TUNNUSLUVUT					
Työnantaja yhteensä projekteissa		823	268	500	90
Osallistujia projekteissa		2 195	3 593	1 500	1 286
RESURSSIT JA TALOUS -MITTARIT					
Vuosikate/opiskelija	–	950	718	313	1 022
Tilikauden tulos/henkilötyövuosi	–	1 006	-880	-3 846	1 809
RESURSSIT JA TALOUS -TUNNUSLUVUT					
Käynnissä olevat projektit, lkm/milj. euro	–	56/1,4 meur	47/0,5M€	50/0,8M€	41/0,73M€
Toimintatuotot/-kulut	–	107,1 %	107,0 %	103,9 %	110,2 %
Poistot toimintatuotoista (ulkoiset)	–	6,8 %	6,8 %	7,3 %	6,7 %
Poistot vuosikatteesta	–	85,9 %	86,1 %	248,1 %	78,1 %
Henkilötyövuodet	–	299	279	260	247
PROSESSIT JA RAKENTEET-MITTARIT					
Läpäsyste	66,2 %	73,5 %	73,0 %	78,0 %	70,7 %
Opiskelijoiden eroaminen	8,5 %	8,6 %	8,8 %	7,0 %	7,2 %
Opiskelijoiden neg. erot	5,8 %	3,1 %	3,6 %	2,5 %	2,6 %
Yhteishaun 1. sijaiset hakijat/aloituspaiikat	1,33	1,05	1,12	1,2	1,2
Suoritetut ammattiosaamisen näytöt työpaikalla/oppilaitoksessa	51%/49%	54%/46%		65%/35%	59%/41%
PROSESSIT JA RAKENTEET-TUNNUSLUVUT					
Opiskelijatyöpäivät	440 800	425 885	403 176	409 290	379 187
–Yksikköhinta	429 590	406 030	392 382	398 290	367 318
–Muut	11 210	19 855	10 794	11 000	11 869
HOJKS-opiskelijat koko opiskelijamäärästä	17,3 %	16,8 %	20,2 %		21,9 %
UUDISTUMINEN JA TYÖKYKY-MITTARIT					
Henkilöstökysely TOB	–	19,9/68,6%	20,5/67,6%	21,7/72%	46,4 %
- Työn kehittävyys	–	3,25	3,30	3,60	–
- Esimiestyö	–	3,36	3,41	3,45	–
- Ergonomia	–	3,44	3,57	3,70	–
- Optimaalinen kuormitus	–	3,04	3,17	3,40	–
- Hyvä työkyky	–	3,81	3,94	4,00	–
- Tiedottaminen ja vuorovaikutus	–	3,01	3,07	3,50	–
Henkilöstön sairauspoissaolot kpv (ope/muut)	–	6,0/19,8	10,0/17,2	8,0/12,0	8,5/19,5
Opettajien kelpoisuusmittari	–	88,1 %	91,6 %	89,0 %	94,3 %
UUDISTUMINEN JA TYÖKYKY-TUNNUSLUVUT					
Koulutuspäiviä/henkilö/vuosi (ope/muut)	–	5/3	5/3	5/5	5/3
Päätoimisen henkilöstön koulutustasoindeksi (ope/muut)	–	5,94/4,5	6,0/4,5	6,3/4,3	5,6/4,4
Henkilöstön osallistuminen työelämäjaksoihin	–	0,0 %	0,02 %	2,30 %	0,01 %
Henkilöstön osallistuminen kv-vaihtoihin	–	30,4 %	30,8 %	36,5 %	15,4 %
Työtapaturmien määrä/päivät	–	9,5 %	4/83	0/0	6/141

KESKI-POHJANMAAN AMMATTIOPISTON TUOSLASKELMA (sisäinen/ulkoinen)

Talouden kehitys (€)	TA-2016	TP-2016	TA-%
Toimintatuotot			
Myyntituotot	22 220 600	22 834 499,06	2,8
Maksutuotot	0	0,00	
Tuet ja avustukset	679 700	891 399,68	31,1
Muut tuotot	47 500	165 457,37	248,3
Toimintatuotot yhteensä	22 947 800	23 891 356,11	4,1
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-12 702 800	-12 621 149,78	-0,6
Palvelujen ostot	-6 802 600	-6 456 608,67	-5,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 594 900	-1 606 238,25	0,7
Muut kulut	-989 600	-1 005 320,98	1,6
Toimintakulut yhteensä	-22 089 900	-21 689 317,68	-1,8
Toimintakate	857 900	2 202 038,43	156,7
Rahoituskulut netto	-182 800	-162 862,55	-10,9
Vuosikate	675 100	2 039 175,88	202,1
Suunnitelmapoistot	-1 675 100	-1 592 405,52	-4,9
Satunnaiset tulot ja menot	0	0,00	
Tilikauden tulos (sitova määräraha)	-1 000 000	446 770,36	144,7
Poistoeron muutos	64 000	59 159,22	-7,6
Varausten muutos	0	0,00	
Rahastojen muutos	0	0,00	
Yli-/alijäämä	-936 000	505 929,58	154,1

Toimintatuotot ovat vuonna 2016 olleet 23,9 milj. euroa, kun ne edellisvuonna olivat 25,9 milj. euroa. Toimintatuotot ovat laskeneet n. 2 milj. euroa (-7,7 %).

Toimintakulut ovat vuonna 2016 olleet 21,7 milj. euroa, kun edellisvuonna olivat 24,2 milj. euroa. Toimintakulut ovat laskeneet 2,5 milj. euroa (-10,3 %).

6.3 Keski-Pohjanmaan aikuiskoulutus

Aikuiskoulutuksen vuosi oli haasteellinen, koska työvoimakoulutukset vähentyivät selvästi. Toiminta ja tulokset olivat kuitenkin erinomaisia, sillä nuorten koulutuksen vähenemistä pystyttiin paikkaamaan aloittamalla uusia aikuisten ammatilliseen perustutkintoon valmistavia koulutuksia valtionosuusrahoituksella. Ammatillisen lisäkoulutuksen kiintiö jopa ylittyi jälleen, mikä oli osoitus koulutuksen suuresta tarpeesta, ja siitä että koulutuksiin on pystytty vastaamaan asiakaslähtöisesti. Rahoitusta saatiin myös osaamisohjelmien kautta ja näihin koulutuksiin pystyttiin ohjaamaan aikuisia opiskelijoita tehostamalla henkilökohtaistamisprosessia ja yhteistyötä koulutusalojen sekä ohjaavan toiminnan välillä. Uutena tuotteena kokeiltiin ns. metallimestarit konseptia, jossa taas koulutusalat, oppisopimustoimisto ja henkilöstörekrytointiyritys tekivät yhteistyötä. Myös koulutuskokeiluja toteutui runsaasti. Kokonaan uusia tutkintoja olivat teknisen suunnittelun perustutkinto, luonto- ja ympäristöalan perustutkinto, metsäkoneenkuljettajan ammattitutkinto ja kiinteistöpalvelujen perustutkinto. Kun lisäksi hanketoiminta vilkastui, saavutettiin hyvä taloudellinen ja toiminnallinen tulos.

Vuonna 2016 saatiin siis koulutusyhtymälle varatut resurssit täysimääräisesti hyödynnettyä. Tilikauden tulos oli 1.219.522 euroa positiivinen ja ylijäämäinen 1.224.444 euroa. Tulos oli positiivinen kaikissa tulosityksiköissä. Suurin ylijäämä kertyi teollisuuden ja rakentamisen sekä luonnonvara-alalla ja kansanopistotoiminnassa. Tulosta ei olisi saavutettu ilman henkilöstön venymistä ja uudistumiskykyä, teidän kanssanne on ilo tehdä töitä. Kiitos.

Koulutusyhtymän tilojen käytön suunnittelussa tavoitteena on tiivistäminen ja toimialayhteistyön lisääminen. Seuraavana vaiheena on metallialan toimintojen yhdistäminen nuorten koulutuksen kanssa. Tämä käynnistää ammattikampus 3 vaiheen, jossa tullaan järjestelemään tiloja uudelleen laajasti ammattikampuksella. Näin valmistaudutaan ammatillisen koulutuksen reformiin ennakoiden. Merkittävässä osassa uuteen valmistautumisessa on koulutusyhtymän yhteinen laaja hankeressurssi reformin toteuttamiseen, joissa huomioidaan ja kehitetään laaja-alaisesti mm. koulutusten toteuttamistapoja, pedagogiikkaa ja oppimisympäristöjä.

Hakijapalvelutoiminnan käynnistyminen vuoden vaihteessa on yksi askel kohti asiakaslähtöisempää ja yhteistä tulevaisuutta, jossa toteutuu sekä reformin että strategian tavoitteita.

Yhdessä tekemällä ja oppimalla eteenpäin!

Jarmo Matintalo
aikuiskoulutusjohtaja

6.3.1. Tavoitteet ja toimenpiteet aikuiskoulutuksessa

Tavoitteet	Toimenpiteet 2016
Koulutusyhtymän strategiatyöhön osallistuminen	Koulutusyhtymän strategiaytö eteni yhteisen strategiatimantin tekemisellä. Henkilöstöä osallistettiin erilaisien tapahtumien ja tekemisen kautta. Strategia valmistui keväällä ja sitä käytiin läpi eri kokoonpanoissa ja henkilöstöryhmissä.
Valmistautuminen työvoimakoulutuksen yhtiöittämiseen	Valtakunnalliset linjaukset puuttuivat vielä vuoden alussa. Uusi tulkinta tutkintotavoitteisen koulutuksen Alv-käytännöstä lisää hieman tämän vuoden resurssia. Ohjuri-hankkeen koulutukset: eri ammattialojen peruskoulutus ja yksilölliset ei tutkintotavoitteiset ammatilliset koulutukset toteutettiin Osovakoulutus Oy:n kautta. Työvoimakoulutukset siirtyivät vuoden lopulla Osovakoulutus Oy:lle. Tarjouspyyntöihin vastattiin yhteistyössä koulutusalojen sekä ohjaavien kouluttajien kanssa.

<p>Koulutustarjonnan ja koulutuksen laadun kehittäminen työelämän ja alueen tarpeiden mukaisesti</p>	<p>Työelämäyhteistyö tiivistyi mm. metallialan tapaamisella ja luonnonvara-alan neuvottelukunnan kautta. Digitalisaatioon liittyvissä hankkeissa Kpedun aikuiskoulutus oli haluttu kumppani ja Still-hanke kehitti omaa toimintaa. Henkilökohtaistamisen asiakirja päivitettiin vastaamaan asetusta.</p> <p>Pedagogisen kehittämisen ja opiskelijahuollon asioita vietin eteenpäin ja järjestettiin henkilökohtaistamisen koulutusta. Työelämätapauksia järjestettiin koulutusaloittain.</p> <p>Osallistuttiin suurella joukolla Opetushallituksen järjestämään näyttötutkintosihteeristön päivään ja myös koulutuksen laadun kehittämisen hankkeisiin sekä suunniteltu benchmarking –matkaa Lahteen.</p>
<p>Ammatillisen koulutuksen reformiin valmistautuminen</p>	<p>Toimialakohtaista yhteistyötä lisättiin kaikilla toimialoilla. Opiskelijapalveluja alettiin kehittää yhteisessä työryhmässä. Yhteistä hakijapalvelut -toimintaa on suunniteltu yhteistyössä ammattiopiston kanssa, ja toiminta käynnistyi vuoden vaihteessa.</p> <p>Yhteisiin ja oman toiminnan kehittämiseen liittyviin hanke- ja valtionavustushankkeisiin otettiin painopisteitä strategiasta ja reformin tavoitteista.</p> <p>Toimialakohtaisia reformityöpajoja järjestettiin vilkkaasti. Lisäksi pidettiin tukipalvelujen oma reformipaja. Oppimisympäristöjen kehittämistyötä on tehty toimialoilla yhteistyössä Ammattiopiston kanssa.</p>
<p>Kehittämistoiminnan laajuuden ja sisältöjen arviointi ja kehittäminen</p>	<p>Kehittämistoiminnan laajuuden ja sisältöjen arviointi on ollut jatkuvaa. Hanketoiminta tukee opetuksen kehittämistä ja järjestettäviä koulutuspalveluja. KPEDU:n roolia hanketoiminnan yhteistyöverkostossa on selkiytetty. Hanketoiminnan arviointia parannettiin mm. hankkeiden johtoryhmäkäsittelyllä.</p> <p>Hanketoiminnan ohjeistukset ja toimintamallit päivitettiin toimintakäsikirjaan.</p> <p>Hankehakujen yhteydessä otettiin huomioon oman toiminnan kehittämisen osalta reformin vaatimukset ja niukkenevien resurssien vaateet. Hanketoiminnan yhteistyötä on tehty enemmän sekä ammattiopiston että konsernipalvelujen kanssa.</p> <p>Loppuvuonna tuli runsaasti hankepäätöksiä ja se mahdollistaa valmistautumisen reformiin monelta osin.</p>
<p>Kv-toiminnan kehittäminen</p>	<p>Kehitettiin KV-toimintaa yhtymän liikkuvuushankkeen ja uusien hankkeiden valmistelulla. Liiketalous ja viestintä hakivat yhdessä KV hanketta. Liikkuvuutta lisättiin sekä opiskelijoiden että kouluttajien osalta.</p> <p>Määriteltiin aikuiskoulutuksen osalta kv-yhdyshenkilöt (opiskelijaliikkuvuus) toimialoittain tai koulutusaloittain.</p> <p>Uusia mahdollisuuksia kartoitettiin kv-yhdyshenkilöiden ja johdon toimesta.</p> <p>Aikuisopiskelijoiden liikkuvuus vilkastui huomattavasti vuoden 2016 aikana.</p>

<p>Talouden hallinta ja toiminnan sopeuttaminen suhteessa tulo-rahoituksen muutoksiin</p>	<p>Uusia aikuiskoulutuksia aloitettiin, kun nuorisokoulutuksen vetovoima laski. Tilaratkaisuissa pyrittiin talouden ja toiminnan optimointiin.</p> <p>Opetushenkilöstön sijaisia ei hankittu, vaan pääosin toimintaa tehtiin jo olemassa olevilla resursseilla. Joitain uusia rekrytointeja tehtiin uusiin alkaviin koulutuksiin, joihin ei ollut yhtymässä osajia.</p>
<p>Henkilöstön kehittäminen, hyvinvoinnin ja työmotivaation tukeminen</p>	<p>Reformista tiedotettiin kattavasti. Henkilökohtaistamis- ja digitalisaatio koulutuksia pidettiin. Henkilöstöinfoja on järjestetty ja koulutusalaakohtaisia palavereja on lisätty toiveiden ja tarpeiden mukaan. Henkilöstö osallistui TOB-kyselyyn ja TOB-kyselyn tuloksia käytiin koulutusaloittain läpi ja tehtiin kehittämissuunnitelmat. Toimipaikoissa on järjestetty oppilaitosturvallisuuteen liittyviä infoja ja harjoitteita</p> <p>Toimipaikoittain järjestettiin henkilöstön Tyhy-päivät kevään ja kesän aikana. Järjestettiin myös kehittämis- ja suunnittelu-päiviä.</p> <p>Henkilöstöllä on ollut mahdollisuus ottaa kantaa strategiaan ja sitä on esitetty henkilöstöinfoissa. Strategia 2 minuutissa video valmistui. Näyttötutkintotoiminnassa oleville järjestettiin henkilökohtaistamisen koulutusta yhteistyössä Jyväskylän ammatillisen opettajakorkeakoulun kanssa.</p> <p>Sisäisiä kehittämiskoulutuksia on myös järjestetty ja näyttötutkintotoiminnan kehittämispäiviin on osallistuttu. Henkilöstöstrategiatyöryhmään on osallistuttu sekä oppilaitosturvallisuuden kehittämisen työryhmässä on osallistujia aikuiskoulutuksesta. Henkilöstön osallisuutta on tuettu reformityöpajoihin osallistamalla.</p>

6.3.2. Ammatillinen lisäkoulutus

Ammatillinen lisäkoulutuksen tarkoituksena on ylläpitää ja kohottaa aikuisväestön ammatillista osaamista. Sen toteuttamisen muotoja ovat näyttötutkintoina suoritettavat ammatti- ja erikoisammattitutkinnot ja niihin valmistava koulutus, tutkintotilaisuuksien järjestäminen ammatilliseen perus-, ammatti- tai erikoisammattitutkintoon ilman valmistavaa koulutusta tai muu lyhytkestoinen ammatillista osaamista lisäävä koulutus. Lisäkoulutuksen rahoitus opetus- ja kulttuuriministeriöltä perustuu lisäkoulutuksen järjestämisluvan opiskelijatyövuosimäärään. Opiskelijat hakeutuvat koulutuksiin omaehtoisesti tai työnantajan ohjaamina. Henkilöstökoulutusta voidaan järjestää joko opetus- ja kulttuuriministeriön osarahoituksella tai kokonaan työnantajan rahoittamana. Vuonna 2016 koulutusten rahoitus on vähentynyt hieman ja koulutusten suunnittelua sekä käynnistämistä tarkennetaan työelämän tarpeiden mukaan. Aikuiskoulutuksen johtotiimissä linjattiin mihin henkilöstökoulutuksiin ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusta käytettiin vuonna 2016, koska kysyntää tutkintoihin johdaviin koulutuksiin oli paljon eri aloilla. Kiintiö ylittyi hieman, mutta se varmisti myös osaamisohjelmien rahoituksen täysimääräisen hyödyntämisen.

6.3.3. Näyttötutkinnot

Näyttötutkinto on aikuisille suunniteltu joustava tapa suorittaa toiseen asteen tutkinto. Näyttötutkinto suoritetaan osoittamalla tutkinnon perusteissa edellytetty osaaminen ja ammattitaito ensisijaisesti aidoissa työelämän tuotanto- ja palvelutilanteissa. Näyttötutkinnon suorittaja osallistuu yleensä valmistavaan koulutukseen, jonka avulla hankitaan ja täydennetään tarvittavaa ammattitaitoa. Henkilö, jolla on jo riittävä ammattitaito voi suorittaa näyttötutkinnon tai sen osan osallistumatta valmistavaan koulutukseen.

Ammatillisessa perustutkinnossa osoitetaan ammattitaidon saavuttamisen edellyttämät tiedot ja taidot. Ammattitutkinnossa osoitetaan alan ammattityöntekijältä edellytetty ammattitaito. Erikoisammattitutkinnossa osoitetaan alan vaativimpien työtehtävien hallinta, ja siten tutkinnon suorittaminen edellyttää työkokemusta.

Näyttötutkintoon voi hakeutua esimerkiksi työelämässä hankitun osaamisen perusteella tai tutkintotilaisuuteen valmistavan koulutuksen päätteeksi. Koulutuksen järjestäjän tulee huolehtia näyttötutkintoon ja siihen valmistavaan koulutukseen hakeutumisen, tutkinnon suorittamisen ja tarvittavan ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistamisesta. Koulutuksen järjestäjän tulee toimia niin, että näyttötutkintoa suorittamaan hakeutuneet saavat edellä mainituissa vaiheissa asiakaslähtöisesti suunniteltua ja toteutettua neuvontaa, ohjausta sekä muita tukimuotoja ja palveluja. Henkilökohtaistetussa tutkinnon suorittamisessa on aina noudatettava tutkinnon perusteissa määriteltyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteerejä.

Opetuksessa tullaan panostamaan laadukkaaseen lähiopetukseen käyttäen erityisaloilla asiantuntijoita, hyödyntämään valmistavien koulutusten lähiopetusta mahdollisimman laajasti sekä pilotoimaan verkkokursseja näyttötutkintoihin valmistavassa koulutuksessa. Koulutuksiin ja tutkinnon suorittajiksi hakeutuvien aiempi osaaminen tunnustetaan ja tunnustetaan entistä tehokkaammin. Still -hankkeella kehitetään koulutuksen joustavaa suorittamista verkkoympäristöä hyödyntäen. Aikuisten määrä perustutkinnoissa on ollut nousussa.

6.3.4. Oppisopimuskoulutus

Oppisopimuskoulutus on toinen ammatillisen koulutuksen järjestämismuodoista. Oppisopimuskoulutuksen päätavoitteena on ammatillinen tutkinto tai tutkinnon osa. Oppisopimuskoulutus on pääosin työpaikalla tapahtuvaa koulutusta ja määräaikainen työsopimus, mutta myös yrittäjät ja virkamiehet voivat opiskella oppisopimuksella. Oppisopimustoimisto tekee kiinteää yhteistyötä elinkeino- ja työvoimaviranomaisten ja muiden sidosryhmien kanssa ja kehittää jatkuvasti palveluja vastaamaan alueen väestön ja yritysten tarpeita. Yhteistyö mm. Keski-Pohjanmaan Yrittäjien ja Pohjanmaan kauppakamarin kanssa tiivistyi entisestään vuonna 2016.

Oppisopimustoimisto osallistui aktiivisesti myös valtakunnalliseen oppisopimuskoulutuksen kehittämiseen ja edunvalvontaan Suomen oppisopimuskoulutuksen järjestäjät ry:n hallitustyöskentelyn kautta. Vuoden 2016 tavoitteet: oppisopimusten tason säilyttäminen ja oppisopimuskoulutuksen hyödyntäminen kaikilla koulutusaloilla sekä nuorten että aikuisten koulutuksessa saavutettiin ja opiskelijamäärien suhteen jopa ylitettiin.

Oppisopimustoimisto kehitti oppisopimusopiskelijan ja oppisopimustyönantajan sähköisiä asiointimahdollisuuksia ja kevensi näin asiakkaan hallinnollista taakkaa hallitusohjelman mukaisesti. Oppisopimustoimisto pyrki myös lisäämään yleisesti tietoisuutta järjestämismuodon mahdollisuuksista eri kohderyhmille. Yritysyhteistyön kehittämistä on tehty aktiivisesti koko vuosi 2016. Oppisopimustoimiston vuotta leimasi vuonna 2016 henkilöstön vaihtuminen ja työnkuvien merkittävä muuttuminen. Rekrytoinneissa onnistuttiin erinomaisesti. Oppisopimustoimiston henkilöstöä on koulutettu, jotta ollaan valmiina tulevaan ammatillisen koulutuksen reformiin.

6.3.5. Vapaa sivistystyö

Koulutusyhtymällä on vapaan sivistystyön järjestämislupa. Vapaan sivistystyön koulutusaloina ovat yleissivistävät ja yhteiskunnalliset aineet, kulttuuriin ja luontoon liittyvät aineet sekä hyvinvointia edistävät aineet. Lisäksi järjestetään maahanmuuttajien kieli- ja kulttuurikoulutusta. Vapaan sivistystyön tarkoituksena on elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta tukea yksilöiden persoonallisuuden monipuolista kehittymistä ja kykyä toimia yhteisössä. Vapaa sivistystyö ei ole tutkintotavoitteista koulutusta eikä sen sisältöjä säädellä lainsäädännössä. Vapaa sivistystyö edesauttaa myös toiminnallaan alueen sivistystoiminnan, hyvinvoinnin ja kulttuurisen kehityksen turvaamista, seuraamista ja siihen reagoimista.

Kansanopistotoimintana järjestetään kansanopistolintoja, lisäkoulutuksia, lyhytkursseja sekä leirejä. Olennainen osa kansanopistotoimintaa on internaattimuotoisuus eli sisäoppilaitoksena toimiminen. Tässä saavutettiin määrällinen opiskelijaviikkotavoite. Lisäksi toteutettiin vapaan sivistystyön linjauksen mukaisten koulutusten kehittämistä. Aloitettiin kaksi uutta kehitysvammaisille suunnattua linjaa; taidevirtaset sekä seniorivirtaset. Kokkolan kaupunki osti 2016 seniorivirtasten koulutuksen +60 vuotiaalle kehitysvammaisille. Sopimusta on jatkettu vuodelle 2017. Yhteistyötä luonnonvara-alan kanssa on kehitetty mm. homekoirakoulutukseen liit-

tyen. Leiritoimintaan kehitettiin uusi tuote Suomen Nuorten valokuvaajien kanssa. Vapaan sivistystyön digiloikkaa on aloitettu; saimme Digital Storytelling -kv hankkeelle rahoituksen. Hanke on tarkoitettu kansanopistossa opiskeleville kehitysvammaisille ja maahanmuuttajille.

6.3.6. Työvoimakoulutus

Työvoimakoulutuksen tavoitteena on toteuttaa ja järjestää koulutusta, joka parantaa opiskelijan työhön sijoitumisedellytyksiä. Työvoimakoulutus on työ- ja elinkeinohallinnon rahoittamaa koulutusta, joka on opiskelijoille maksutonta. Opiskelijat hakeutuvat ja tulevat valituksi koulutuksiin TE-toimiston kautta. Opinnot voivat olla tutkinto- tai osatutkintotavoitteisia tai muuten työllistymiseen tähtäviä. Opiskelun aikana työvoimakoulutuksessa olevat opiskelijat rinnastetaan työttömiin henkilöihin eli he saavat työttömyyspäivärahaa opintotuen sijasta. Työvoimakoulutuksen eduin voi opiskella myös muussa ammatillisessa koulutuksessa, jos TE-toimisto puoltaa koulutukseen osallistumista.

Hankkeilla täydennetään työvoimahallinnon kansallisesti hankkimaa koulutusta. Työvoimahallinnon hankkeilla tuetaan yksilöasiakkaan työmarkkinakelpoisuutta, työelämään rekrytoitumista, ammatillista liikkuvuutta. Aikuis-koulutus palvelee myös palveluntuottajien kehittämishankkeita tarjoamalla niiden asiakkaille ohjaus- ja koulutuspalveluja. Työvoimahallinto ostaa myös kilpailutuksen kautta palveluja asiakkailleen (esim. koulutuskokeilu). Palvelujen tarjouspyyntöihin vastataan Osova-koulutus Oy:n kautta. Työvoimakoulutuksen ja siihen liittyvien hankkeiden rahoitus on vähenemässä ja toimintaa sopeutetaan alenevaan rahoitukseen. Hyvien hankkeiden käynnistymiseen panostetaan erityisesti.

6.3.7. Projektitoiminta

Hanketoiminta on käynnistynyt laajemmin ja uusia hankkeita on valmistelussa. Uudet hankkeet painottuvat oman toiminnan kehittämiseen. Eve-hankkeessa on rakennettu verkostoa valtakunnallisesti ja kontaktoitu alueen yrityksiä TEMin Työelämä 2020-ohjelman mukaiseen henkilöstön kehittämistoimintaan.

Uusia hankepäättöksiä saatiin runsaasti loppuvuotena. Pääosa hankkeista tähtää oman toiminnan kehittämiseen ja siihen on nyt runsaasti resursseja. Hankkeiden työtä ja tavoitteita koordinoidaan ammattiopiston ja aikuis-koulutuksen yhteisessä työryhmässä. Ammattikampus 2020 hanke on merkittävä investointi ja kehittämiss-hanke teollisten alojen oppimisympäristöjen kehittämiseen. Biopro-hankkeessa varaudutaan bionalouden kasvun ja uusien yritysten henkilöstön kouluttamiseen ajasta ja paikasta riippumatta sekä uudistamalla opetusvälineistöä. Ajantasalla-hanke kouluttaa luonnonvara-alojen yrittäjiä ja henkilöstöä.

Uuden ohjelmakauden myötä pyritään monipuolistamaan rahoituslähteiden käyttöä. Alueen kehittäjäorganisaatioiden yhteistyön (Centria, Yliopistokeskus) lisääminen on yhtenä tavoitteena. Projektitoiminta perustuu vahvasti kumppanuusperiaatteeseen, jossa alueen elinvoimaisuutta ja hyvinvointia lisätään yhdessä viranomaisten, muiden koulutus- ja kehittämisorganisaatioiden sekä elinkeinoelämän kanssa.

Aikuisten koulutuksen mittarit ja tunnusluvut vuosille 2014-2016

AIKUISKOULUTUS	Toteutunut	Toteutunut	Toteutunut	Tavoite	Toteutunut
Näkökulma/Mittari	2013	2014	2015	2016	2016
VAIKUTTAVUUS-MITTARIT					
Opiskelijamäärät kaikki (vuosiopiskelija)	1 673	1 601	1 660	1 651	1 637
Ammatillisen peruskoulutuksen tutkinnot	304	311	302	310	281
Ammatillisen lisäkoulutuksen tutkinnot	353	191	215	370	250
Aikuiskoulutuksessa suoritettut osatutkinnot	181	169	155	110	197
Valmistuneiden sijoittuminen työelämään (TK)	83,2 %	81,4 %	79,6 %	87,0 %	81,2 %
Valmistuneiden työttömyys (Reimari)	9,6 %	10,5 %	10,7 %	8,5 %	13,5 %
Asiakaspalaute: AIPAL - hakeutuminen	4,1	3,9	4,3	4,1	4,2
Asiakaspalaute: AIPAL - tutkinnon suorittaminen	4,0	4,0	4,1	4,1	4,1
Asiakaspalaute: AIPAL - tarvittavan ammattitaidon hankkiminen	3,9	3,9	4,1	4,1	4,2
Asiakaspalaute: OPAL	–	–	4,0	4,1	4,1
VAIKUTTAVUUS-TUNNUSLUVUT					
Työnantajia yhteensä projekteissa	–	324	390	300	139
Osallistujia projekteissa	–	3 177	2 464	1 500	4 160
Uudet/uudistetut työpaikat	–	94	14	60	3
RESURSSIT JA TALOUS -MITTARIT					
Vuosikate/vuosiopiskelija	–	1 364	884	362	1 087
Tilikauden tulos/henkilötyövuosi	–	13 122	7 263	0	9 996
RESURSSIT JA TALOUS -TUNNUSLUVUT					
Käynnissä olevat projektit, lkm/milj. euro	–	40/2,0M€	34/0,9M€	40/1,2	29/1,43M€
Toimintatuotot/-kulut	–	116,9 %	111,70 %	105,26 %	114,41 %
Poistot toimintatuotoista (ulkoiset)	–	1,5 %	3,9 %	4,5 %	3,8 %
Poistot vuosikatteesta	–	29,6 %	39,0 %	100,0 %	31,5 %
Henkilötyövuodet	–	122	123	115	122
PROSESSIT JA RAKENTEET-MITTARIT					
Läpäisyaste (pt)	47,0 %	56,9 %	49,2 %	60,0 %	46,5 %
Opiskelijoiden eroaminen (pt)	10,7 %	11,8 %	9,5 %	10,0 %	14,2 %
PROSESSIT JA RAKENTEET-TUNNUSLUVUT					
Opiskelijatyöpäivät	317 899	304 197	315 420	313 660	311 032
–Yksikköhinta	91 960	98 230	110 358	82 410	116 597
–Amm.lisäkoulutus	40 337	35 388	37 240	38 950	37 851
–Oppisopimus	81 985	73 910	76 475	82 300	77 995
–Vapaa sivistystyö	42 685	41 410	40 430	40 000	35 950
–Työvoimakoulutus	56 980	32 341	32 900	50 000	27 702
–Muut	3 952	22 918	18 017	20 000	14 937
HOJKS-opiskelijat koko opiskelijamäärästä (pt)	10,5 %	8,8 %	8,6 %	11,0 %	12,8 %
UUDISTUMINEN JA TYÖKYKY-MITTARIT					
Henkilöstökysely TOB	–	21,05/64,8%	21,8/69,5%	21,6/72%	34,2 %
- Työn kehittävyys	–	3,46	3,57	3,55	–
- Esimiestyö	–	3,63	3,80	3,70	–
- Ergonomia	–	3,72	3,88	3,75	–
- Optimaalinen kuormitus	–	3,25	3,26	3,35	–
- Hyvä työkyky	–	3,88	4,00	3,95	–
- Tiedottaminen ja vuorovaikutus	–	3,10	3,25	3,30	–
Henkilöstön sairauspoissaolot kpv (ope/muut)	–	6,5/9,0	7,0/7,5	8,0/12,0	11,0/14,8
Opettajien kelpoisuusmittari	–	70,1 %	82,9 %	73,0 %	81,1 %
UUDISTUMINEN JA TYÖKYKY-TUNNUSLUVUT					
Koulutuspäiviä/henkilö/vuosi (ope/muut)	–	5/3	5/3	5/5	5/3
Päätoimisen henkilöstön koulutustasoindeksi (ope/muut)	–	6,26/5,3	6,1/5,1	6,26/5,4	6,2/5,1
Henkilöstön osallistuminen työelämäjaksoihin	–	0,01 %	0,01 %	3,90 %	0,01 %
Henkilöstön osallistuminen kv-vaihtoihin	–	27,4 %	25,2 %	52,2 %	13,9 %
Työtapaturmien määrä/päivät	–	1/8	3/108	0/0	1/366

KESKI-POHJANMAAN AIKUISKOULUTUKSEN TULOSLASKELMA (sisäinen/ulkoinen)

Talouden kehitys (€)	TA-2016	TP-2016	TA-%
Toimintatuotot			
Myyntituotot	11 400 100	12 010 123,41	5,4
Maksutuotot	123 800	86 649,20	-30,0
Tuet ja avustukset	1 507 200	2 411 875,32	60,0
Muut tuotot	123 200	88 212,71	-28,4
Toimintatuotot yhteensä	13 154 300	14 596 860,64	11,0
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-7 218 900	-7 072 665,38	-2,0
Palvelujen ostot	-4 540 300	-4 752 340,30	4,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-478 600	-665 747,37	39,1
Muut kulut	-259 500	-267 772,16	3,2
Toimintakulut yhteensä	-12 497 300	-12 758 525,21	2,1
Toimintakate	657 000	1 838 335,43	179,8
Rahoituskulut netto	-60 000	-59 027,32	-1,6
Vuosikate	597 000	1 779 308,11	198,0
Suunnitelmapoistot	-597 000	-559 786,02	-6,2
Satunnaiset tulot ja menot	0	0,00	
Tilikauden tulos (sitova määräraha)	0	1 219 522,09	
Poistoeron muutos	2 800	4 921,55	
Varausten muutos	0	0,00	
Rahastojen muutos	0	0,00	
Yli-/alijäämä	2 800	1 224 443,64	

Toimintatuotot ovat vuonna 2016 olleet 14,6 milj. euroa ja säilyneet samalla tasolla kuin edellisvuonna.

Toimintakulut ovat vuonna 2016 olleet 12,8 milj. euroa, kun ne edellisvuonna olivat 13,0 milj. euroa. Toimintakuluissa on ollut laskua henkilöstökulujen ja palveluostojen osalta.

7 HALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVISTA TOIMISTA

Kuntalain 70 §:n mukaan koulutusyhtymän hallituksen on tehtävä tili- ja toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä. Tuloksen käsittely voi tarkoittaa investointivaraussiirtoja, poistoerokirjauksia, vahinkorahastosiirtoja, lahjoitusrahastosiirtoja tai siirtoja muuhun rahastoon. Vuoden 2016 tilikauden tuloksesta esitetään valtuustolle tehtäväksi seuraavaa:

Tilikauden tulos ennen varauksia	638 664,88
Vanhan poistoeron kirjaaminen sumu-poiston suhteessa	321 375,83
Rahastojen käyttö	0,00
Varausten käyttö	0,00
Investointivarausten ja rahastosiirtojen nettovaikutus	321 375,83
Uudet investointivaraukset	0,00
KOKO KUNTAYHTYMÄN YLIJÄÄMÄ	960 040,71

Tilikauden tuloksen jälkeisistä eristä olennaisia ovat vanhojen investointivarausten käytöstä kirjattavat poistoeron muutokset, jotka on vuoden 2006 alusta lähtien aktivoitu samassa ajassa kuin kohteeseen kirjattavat suunnitelman mukaiset poistot.

Investointi- ja rahastokirjausten jälkeen tilikauden ylijäämäksi tulee 960 040,71 euroa.

8 JÄSENKUNTIEN MAKSUOSUUDET KOULUTUSYHTYMÄN MENOIHIN

Koulutusyhtymän vuoden 2016 talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto vahvisti jäsenkuntien osuudeksi perussopimuksen mukaisesti 100.000,00 euroa. Tilinpäätöksessä jäsenkuntien osuudet on vahvistettu lopullisten laskentaperusteiden mukaisiksi. Laskelma kuntaosuuksista perussopimuksen mukaisen 3 vuoden opiskelijamääräkeskiarvon mukaisesti on eritelty liitetiedoissa. Osuudet määräytyivät seuraavasti:

	Ennakot	Lopullinen	Erotus
Käyttötalousosuudet:			
KETEK-maksuosuus	100 000,00	100 000,00	0
Investointimenot:			
Kiinteistö Oy Kokkolan Kampuksen osakeosuus	0,00	0,00	0
Kaikki yhteensä	100 000,00	100 000,00	0

Jäsenkuntien ennakoperintä on vastannut lopullisia kustannuksia. Kuntakohtainen laskelma esitetään kohdassa 9.6. Kuntien maksuosuuksista kuntayhtymän menoihin määrätään perussopimuksessa, jota on viimeksi uusittu 1.1.1997.

Perussopimusmääräyksiä sovelletaan seuraavasti:

Vanhan 31.12.1996 voimassa olleen sopimuksen mukaan kunnat osallistuivat investointeihin kaikkien oppilaitosten kuntakohtaisen 3 vuoden opiskelijakeskiarvon mukaisessa suhteessa. Pääosa näistä investoinneista syntyi 1.8.1995 nykyistä laaja-alaista kuntayhtymää perustettaessa. Nämä investoinnit peritään kunnilta 31.12.1996 jakoperusteen mukaisesti ja ne on maksettu loppuun 15.11.2003. Investointilainoihin liittyvät lainakorot peritään oppilaitoskohtaisen 31.12.1996 jakoperusteen mukaisesti.

Uuden perussopimuksen mukaan kunnat osallistuvat investointeihin toimipaikkakohtaisen 3 vuoden kuntakohtaisen opiskelijamääräkeskiarvon suhteessa. Investointien periminen kunnilta perustuu valtuuston päätökseen tai erillisiin sopimuksiin. Yksittäinen kunta voi erikseen osallistua yksittäisen investoinnin rahoitukseen. Investointiosuudet lisäävät kuntien omistusta eli peruspääomaosuutta kuntayhtymässä. Käytännössä uusien investointien rahoitusvastuu on siirtynyt kunnilta suoraan koulutusyhtymän vastuulle.

9 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

9.1 Tuloslaskelma

	Konserni				Koulutusyhtymä			
	2016		2015		2016		2015	
TOIMINTATUOTOT								
Myyntituotot	35 984 905,66		38 571 891,74		36 190 472,37		38 821 623,07	
Maksutuotot	86 533,20		115 405,00		86 533,20		115 405,00	
Tuet ja avustukset	3 344 654,03		2 873 656,32		3 344 654,03		2 873 656,32	
Muut toimintatuotot	1 535 777,95	40 951 870,84	1 829 319,60	43 390 272,66	909 567,42	40 531 227,02	940 471,40	42 751 155,79
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut								
Palkat ja palkkiot	-18 974 676,79		-20 889 533,62		-18 970 626,79		-20 885 393,62	
Henkilösivukulut								
Eläkekulut	-4 122 849,91		-4 522 518,73		-4 122 849,91		-4 522 518,73	
Muut henkilösivukulut	-1 231 060,92		-1 166 011,26		-1 230 677,73		-1 165 498,45	
Henkilöstökulut	-24 328 587,62		-26 578 063,61		-24 324 154,43		-26 573 410,80	
Palvelujen ostot	-5 491 057,32		-6 158 142,61		-5 345 714,41		-6 018 669,19	
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-4 513 336,66		-4 530 932,90		-4 488 929,41		-4 502 969,89	
Avustukset	-385 673,47		-446 702,69		-385 673,47		-446 702,69	
Muut toimintakulut	-1 558 475,38	-36 277 130,45	-1 629 808,18	-39 343 649,99	-2 068 024,24	-36 612 495,96	-1 870 934,08	-39 412 686,65
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta		-198 479,26		58 003,11				
TOIMINTAKATE		4 476 261,13		4 104 625,78		3 918 731,06		3 338 469,14
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT								
Korkotuotot	734,66		2 090,70		580,83		2 042,90	
Muut rahoitustuotot	4 146,43		5 036,74		4 146,43		5 036,74	
Korkokulut	-356 023,70		-371 441,23		-252 179,69		-267 809,03	
Muut rahoituskulut	-20 186,02	-371 328,63	-6 090,51	-370 404,30	-20 139,25	-267 591,68	-6 090,51	-266 819,90
VUOSIKATE		4 104 932,50		3 734 221,48		3 651 139,38		3 071 649,24
Poistot ja arvonalentumiset								
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 125 166,68		-3 252 436,29		-2 832 474,50		-2 964 767,75	
Arvonalentumiset	0,00	-3 125 166,68	0,00	-3 252 436,29	0,00	-2 832 474,50	0,00	-2 964 767,75
Satunnaiset erät								
Satunnaiset tuotot	0,00		0,00		0,00		0,00	
Satunnaiset kulut	-180 000,00	-180 000,00	-571 202,52	-571 202,52	-180 000,00	-180 000,00	-595 098,23	-595 098,23
TILIKAUDEN TULOS		799 765,82		-89 417,33		638 664,88		-488 216,74
Poistoeron lisäys (-)/vähennys		0,00		0,00		321 375,83		230 186,32
Varausten lisäys (-)/vähennys		0,00		0,00		0,00		91 150,00
Rahastojen lisäys (-)/vähennys		0,00		166 880,42		0,00		166 880,42
Tilikauden verot		-6 797,43		-792,04				
Laskennalliset verot		183 905,67		-62 642,11				
Vähemmistöosuudet		-127 388,07		0,00				
TILIKAUDEN YLI/ALLIAMA		849 485,99		14 028,94		960 040,71		0,00

9.2 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma	Konserni		Koulutusyhtymä	
	TP 2016	TP 2015	TP 2016	TP 2015
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	4 104 932,50	3 734 221,48	3 651 139,38	3 071 649,24
Satunnaiset erät	-180 000,00	0,00	-180 000,00	-595 098,23
Tulorahoituksen korjauserät	515 681,83	-76 528,52	324 000,00	0,00
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-2 442 617,97	-5 284 315,52	-2 442 617,97	-7 603 495,02
Investointimenot tytäryhtiöosakkeisiin	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	99 649,25	0,00	24 649,25
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	18440,00	0,00	1 441 842,52
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 997 996,36	-1 508 533,31	1 352 521,41	-3 660 452,24
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	-1 990,00	0,00	-66 858,50
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000 000,00	2 837 500,00	4 000 000,00	3 800 992,84
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 666 102,09	-4 141 951,60	-1 385 270,86	-2 959 467,61
Lyhytaikaisten lainojen muutos	575 417,30	482 397,58	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-21 622,18	3247,35	-21 622,18	3 247,35
Vaihto-omaisuuden muutos	94 195,91	-285 959,31	94 195,91	-285 959,31
Saamisten muutos	-195 813,46	728 198,93	-274 855,50	1 056 239,45
Korottomien velkojen muutos	-1 301 446,31	-1 799 036,61	-1 201 343,91	-921 685,76
Rahoituksen rahavirta	484 629,17	-2 177 593,66	1 211 103,46	626 508,46
Rahavarojen muutos	2 482 625,53	-3 686 126,97	2 563 624,87	-3 033 943,78
Rahavarat 31.12.	4 708 672,05	2 226 046,52	4 586 729,76	2 023 104,89
Rahavarat 1.1.	2 226 046,52	5 912 173,49	2 023 104,89	5 057 048,67

9.3 Tase

VASTAAVAA	Koulutusyh- tymä		VASTATTAVAA	Koulutusyh- tymä	
	2016 €	2015 €		2016 €	2015 €
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	9 249 755,83	9 249 755,83
Aineettomat oikeudet	0,00	4 964,43	Muut omat rahastot	2 033 618,87	2 033 618,87
Muut pitkävaikutteiset menot	30 074,57	62 883,41	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	13 201 112,17	13 201 112,17
Aineettomat hyödykkeet	30 074,57	67 847,84	Tilikauden yli-/alijäämä	960 040,71	0,00
Aineelliset hyödykkeet			OMA PÄÄOMA	25 444 527,58	24 484 486,87
Maa- ja vesialueet	632 373,08	627 414,58			
Rakennukset	36 683 930,85	35 389 805,67			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	948 890,79	766 149,57			
Koneet ja kalusto	1 931 493,82	2 411 928,10	POISTOERO JA VAPAA- EHTOISET VARAUKSET		
Muut aineelliset hyödykkeet	0,00	0,00	Poistoero	4 116 508,01	4 437 883,84
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	151 158,97	1 325 795,38	Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet	40 347 847,51	40 521 093,30	POISTOERO JA VAPAAEHT. VAR	4 116 508,01	4 437 883,84
Sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet	3 158 014,70	3 336 852,17			
Lainasaamiset	0,00	0,00	PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut saamiset	259 508,02	259 508,02	Muut pakolliset varaukset	324 000,00	0,00
Sijoitukset	3 417 522,72	3 596 360,19	PAKOLLISET VARAUKSET	324 000,00	0,00
PYSYVÄT VASTAAVAT	43 795 444,80	44 185 301,33			
TOIMEKSIANTOJEN VA- RAT			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut toimeksiantojen varat	269 816,81	251 651,47	Muut toimeksiantojen pääomat	337 545,70	341 002,54
TOIMEKSIANTOJEN VA- RAT	269 816,81	251 651,47	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	337 545,70	341 002,54
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus			VIERAS PÄÄOMA		
Aineet ja tarvikkeet	333 187,91	345 155,98			
Muu vaihto-omaisuus	884 787,15	967 014,99	Pitkäaikainen		
Ennakkomaksut	0,00	0,00	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	16 728 188,84	13 168 466,84
Vaihto-omaisuus	1 217 975,06	1 312 170,97	Pitkäaikainen	16 728 188,84	13 168 466,84
Saamiset					
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset	1 000 271,11	1 164 139,74	Lyhytaikainen		
Lainasaamiset	500 213,26	680 453,72	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	1 522 222,00	2 467 214,86
Muut saamiset	1 991 106,99	1 371 850,73	Shekkiluotto	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	291,67	Saadut ennakot	362 303,99	610 164,31
Saamiset	3 491 591,36	3 216 735,86	Ostovelat	1 034 727,47	1 388 412,87
Rahoitusarvopaperit			Muut lyhytaikaiset velat	837 509,73	901 522,46
Sijoitukset rahoitusmarkkina- instrumentteihin	0,00	1 001 720,78	Siirtovelat	2 654 024,47	3 189 809,93
Rahoitusarvopaperit	0,00	1 001 720,78	Lyhytaikainen	6 410 787,66	8 557 124,43
Rahat ja pankkisaamiset					
Käteisvarat	5 300,00	5 400,08			
Pankkitilit	4 581 429,76	1 015 984,03			
Rahat ja pankkisaamiset	4 586 729,76	1 021 384,11			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	9 296 296,18	6 552 011,72	VIERAS PÄÄOMA	23 138 976,50	21 725 591,27
VASTAAVAA YHTEENSÄ	53 361 557,79	50 988 964,52	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	53 361 557,79	50 988 964,52

9.4 Konsernitase

VASTAAVAA	2016 €	2015 €	VASTATTAVAA	2016 €	2015 €
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	9 249 755,83	9 249 755,83
Aineettomat oikeudet	0,00	4 964,43	Muut omat rahastot	2 033 618,87	2 033 618,87
Muut pitkävaikutteiset menot	30 074,57	62 883,41	Ed. tilikausien yli-/alijäämä	21 330 300,30	21 316 271,36
Aineettomat hyödykkeet	30 074,57	67 847,84	Tilikauden yli-/alijäämä	849 485,99	14 028,94
Aineelliset hyödykkeet			OMA PÄÄOMA	33 463 160,99	32 613 675,00
Maa- ja vesialueet	632 373,08	627 414,58			
Rakennukset	47 226 144,10	46 192 262,03	VÄHEMMISTÖSUUS	600 078,58	472 690,51
Kiinteät rakenteet ja laitteet	948 890,79	766 149,57			
Koneet ja kalusto	2 019 841,07	2 529 724,42	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Muut aineelliset hyödykkeet	1 500,00	4 500,00	Poistoero	0,00	0,00
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	151 158,97	1 325 795,38	Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet	50 979 908,01	51 445 845,98	POISTOERO JA VARAUKSET	0,00	0,00
Sijoitukset					
Osakkuusyhteisöosuudet	3 831 477,34	4 029 956,60			
Osakkeet ja osuudet	1 454 194,68	1 633 032,15			
Lainasaamiset	0,00	0,00			
Muut saamiset	363 355,02	363 355,02	PAKOLLISET VARAUKSET		
Sijoitukset	5 649 027,04	6 026 343,77	Muut pakolliset varaukset	324 000,00	0,00
PYSYVÄT VASTAAVAT	56 659 009,62	57 540 037,59	PAKOLLISET VARAUKSET	324 000,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut toimeksiantojen varat	269 616,81	251 451,47	Muut toimeksiantojen pääomat	337 345,70	340 802,54
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	269 616,81	251 451,47	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	337 345,70	340 802,54
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus					
Aineet ja tarvikkeet	333 187,91	345 155,98			
Muu vaihto-omaisuus	884 787,15	967 014,99	VIERAS PÄÄOMA		
Ennakkomaksut	0,00	0,00			
Vaihto-omaisuus	1 217 975,06	1 312 170,97	Pitkäaikaiset velat		
Saamiset			Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	24 022 660,95	21 038 972,75
Myyntisaamiset	930 752,50	1 182 391,34	Saadut ennakot	7 500,00	7 500,00
Lainasaamiset	213,26	453,72	Pitkäaikaiset velat	24 030 160,95	21 046 472,75
Muut saamiset	2 049 111,88	1 550 922,91			
Laskennalliset verosaamiset	0,00	46 925,05			
Siirtosaamiset	1 136,22	4 707,38			
Saamiset	2 981 213,86	2 785 400,40	Lyhytaikaiset velat		
Rahoitusarvopaperit			Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	2 097 639,30	3 172 012,29
Sijoitukset rahoitusmarkkina- instrumentteihin	0,00	1 001 720,78	Shekkiluotto	0,00	0,00
Rahoitusarvopaperit	0,00	1 001 720,78	Saadut ennakot	362 303,99	610 164,31
Rahat ja pankkisaamiset			Ostovelat	1 038 216,90	1 547 837,44
Käteisvarat	5 345,00	5 400,08	Muut lyhytaikaiset velat	923 049,09	919 594,85
Pankkitilit	4 703 327,05	1 218 925,66	Siirtovelat	2 660 531,90	3 207 951,59
Rahat ja pankkisaamiset	4 708 672,05	1 224 325,74	Laskennalliset verovelat	0,00	183 905,67
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 907 860,97	6 323 617,89	Lyhytaikaiset velat	7 081 741,18	9 641 466,15
VASTAAVAA YHTEENSÄ	65 836 487,40	64 115 106,95	VIERAS PÄÄOMA	31 111 902,13	30 687 938,90
			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	65 836 487,40	64 115 106,95

9.5 Perussopimus, opiskelijamääräkeskiarvot 2013 - 2015 kunnittain

KUNTA	2014	2015	2016	KA. 2014-16
Halsua	28,2	26,3	27,3	27,25
Kalajoki	151,2	142,3	153,0	148,83
Kannus	176,3	181,6	169,8	175,86
Kaustinen	109,3	96,1	98,8	101,39
Kokkola	1 294,3	1 301,8	1 301,0	1 299,00
Lestijärvi	11,5	8,6	7,2	9,08
Perho	78,8	72,0	63,3	71,36
Pietarsaari	130,2	127,4	128,0	128,53
Sievi	38,8	38,8	29,4	35,67
Toholampi	69,8	59,6	56,8	62,06
Veteli	68,8	65,0	60,9	64,89
Jäsenkunnat yhteensä	2 157,0	2 119,3	2 095,4	2 123,92
Kruunupyy	32,0	27,6	24,6	28,06
Vöyri	2,0	2,0	1,6	1,86
Pedersöre	15,3	15,5	10,6	13,81
Sopimusjäsenet yhteensä	49,3	45,1	36,8	43,72
Muut kunnat	496,3	481,6	415,2	464,35
YHTEENSÄ	2 702,6	2 646,0	2 547,4	2 632,0

Opiskelijamäärään on laskettu oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa perustutkinnossa opiskelevat. Koulutusyhtymän koko opiskelijamäärää on käytetty peruspääomaan liittyvien osuuksien jakoon. Peruspääomaan ei tule tullut muutoksia vuosina 2014-16.

9.6 Perussopimus, jäsenkuntien maksuosuudet 2016

	Ammattiopiston opiskelijamäärä KA 2014-2016 (3v)	Käyttötalous, Ketek- osuus v. 2016
Halsua	23,3	1 350,63
Kalajoki	126,4	7 343,76
Kannus	150,6	8 750,87
Kaustinen	78,8	4 576,33
Kokkola	992,3	57 643,09
Lestijärvi	8,0	466,35
Perho	59,3	3 446,77
Pietarsaari	112,1	6 512,72
Sievi	29,0	1 684,66
Toholampi	54,3	3 156,32
Veteli	54,9	3 188,59
Sopimuskunnat:		
Kruunupyy	19,8	1 152,15
Vöyri	1,9	108,12
Pedersöre	10,7	619,64
YHTEENSÄ	1721,4	100000,0

KÄYTTÖTALOUSHENOT

Kuntien osuus Teknologiakeskus Ketek Oy:n sopimusosuuteen. Osuus on kunnissa tuloslaskelman menoa. Laskentaperusteena Ammattiopiston 3-v opiskelijamääräsuhde. Kuntaosuudet on tarkistettu ja peritty ajan tasalle joulukuussa 2016.

9.7 Perussopimus, jäsenkuntien osuudet peruspääomasta

Kunta	Peruspääoma 2016			
	31.12.2015	lisäys -15	31.12.2016	%
Täysjäsenet:				
Halsua	220345,02	0,00	220 345,02	2,38
Kalajoki	284991,84	0,00	284 991,84	3,08
Kannus	647577,56	0,00	647 577,56	7,00
Kaustinen	724842,31	0,00	724 842,31	7,84
Kokkola	4539407,25	0,00	4 539 407,25	49,08
Lestijärvi	74437,12	0,00	74 437,12	0,80
Perho	403845,86	0,00	403 845,86	4,37
Pietarsaari	1264220,81	0,00	1 264 220,81	13,67
Sievi	125585,37	0,00	125 585,37	1,36
Toholampi	419273,04	0,00	419 273,04	4,53
Veteli	429248,61	0,00	429 248,61	4,64
Sopimusjäsenet:				
Kruunupyö	28995,26	0,00	28995,26	0,31
Vöyri	28995,26	0,00	28995,26	0,31
Pedersöre	57990,52	0,00	57990,52	0,63
YHTEENSÄ	9 249 755,84	0,00	9 249 755,84	100,00

9.8 Peruspääoma, jäsenkuntien ääniosuudet ja äänimäärä valtuustokaudella 2013 – 2016

Kunta	Peruspääoma		1/10000		Rajoitus valtuustossa		Jäs.määrä 2013-2016
	31.12.13 (€)	%	Äänivalta	%	2/5	%	
Täysjäsenet:							
Halsua	220 345,02	2,38	22	2,41	22	2,90	2
Kalajoki	284 991,84	3,08	28	3,12	28	3,75	3
Kannus	647 577,56	7,00	65	7,09	65	8,52	4
Kaustinen	724 842,31	7,84	72	7,94	72	9,53	4
Kokkola	4 539 407,25	49,08	454	49,70	302	39,71	10
Lestijärvi	74 437,12	0,80	7	0,81	7	0,98	2
Perho	403 845,86	4,37	40	4,42	40	5,31	3
Pietarsaari	1 264 220,81	13,67	126	13,84	126	16,62	5
Sievi	125 585,37	1,36	13	1,37	13	1,65	2
Toholampi	419 273,04	4,53	42	4,59	42	5,51	3
Veteli	429 248,61	4,64	43	4,70	43	5,64	3
Sopimusjäsenet:							
Kruunupyö	28 995,26	0,31	0	0,00	0	0,00	2
Vöyri	28 995,26	0,31	0	0,00	0	0,00	2
Pedersöre	57 990,52	0,63	0	0,00	0	0,00	2
YHTEENSÄ	9 249 755,84	100,00	913	100,0	760	100,0	47

Uuden perussopimuksen mukaisesti äänivalta rajoitettu 2/5 Kokkola. Jäsenmäärä alle 2,5%=2, alle 5,0%=3, alle 10%=4, alle 20%=5, alle 30%=6 ja yli 40%=10. (jäsenmäärä kiinteä valtuustokauden, mutta äänivalta muuttuu peruspääoman suhteessa)

10 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

10.1 Tilinpäätöksen arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja menetelmät

10.1.1 Pysyvien vastaavien jaksotus

Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus) on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun valtuuston 31.10.2012 vahvistaman poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

10.1.2 Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa.

10.1.3 Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenoa tai sitä alemman todennäköisen hankintamenoa tai todennäköisen luovutushinnan määrällisenä. Vaihto-omaisuuteen on aktivoitu myös henkilöstökuluja.

10.1.4 Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen tilinpäätöshetken markkina-arvoon.

10.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

10.2.1 Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt sekä osakkuusyhteisöistä Centria-ammattikorkeakoulu Oy. Muut osakkuusyhteisöt eivät ole olennaisia konsernitaseen kannalta.

10.2.2 Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Pysyvien vastaavien sisäisiä katteita ei ole.

10.2.3 Keskinäisen omistuksen eliminointi

Koulutusyhtymän ja tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty hankintamenomenetelmällä.

10.2.4 Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

10.2.5 Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

10.3 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

10.3.1 Koulutusyhtymän toimintatuotot

Toimintatuotot	Konserni		Koulutusyhtymä	
	2016	2015	2016	2015
Yksikköhintarahoitus	29 855 427,00	32 433 529,00	29 855 427,00	32 433 529,00
Muut myyntituotot	6 129 478,66	6 138 362,74	6 335 045,37	6 388 094,07
Maksutuotot	86 533,20	115 405,00	86 533,20	115 405,00
EU-tuet	207 154,71	165 049,08	207 154,71	165 049,08
Muut tuet ja avustukset	3 137 499,32	2 708 607,24	3 137 499,32	2 708 607,24
Muut toimintatuotot	1 535 777,95	1 829 319,60	909 567,42	940 471,40
Toimintatuotot yhteensä	40 951 870,84	43 390 272,66	40 531 227,02	42 751 155,79

Vuoden 2016 oppisopimuskoulutuksen valtionosuuskirjauksissa on korjaus 5 041,00€ koskien vuotta 2015

10.3.2 Tilintarkastuspalkkiot

Tilintarkastajan palkkiot	2016	2015
Tilintarkastuspalkkiot	10 918,82	9 513,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	2 108,00	2 480,00
Muut palkkiot	0,00	0,00
Palkkiot yhteensä	13 026,82	11 993,00

10.3.3 Palvelujen ostot

	2016	2015
Asiakaspalvelujen ostot	799 350,27	949 095,22
Muiden palvelujen ostot	4 551 448,69	5 069 573,97
Palvelujen ostot yhteensä	5 350 798,96	6 018 669,19

10.3.4 Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	Konserni		Koulutusyhtymä	
	2016	2015	2016	2015
Satunnaiset kulut	180 000,00	595 098,23	180 000,00	595 098,23
Yhteensä	180 000,00	595 098,23	180 000,00	595 098,23

Satunnaiset kulut ovat aiheutuneet Teknologiakeskus Ketek Oy:n osakepääoman alaskirjauksesta. Yhtiön toiminnan alajosta on tehty päätös omistajien yhteisellä sopimuksella.

10.3.5 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Kuluvan pysyvien vastaavien poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

TASE-ERÄ	Omaisuslaji	Arvioitu pitoaika	Poisto-menetelmä	Poistojen aloitusaika	Poisto%
Aineettomat hyödykkeet ja muut pitkävaikutteiset menot	Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	20.0 %
	Palvelinlisenssit	3 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	33.3 %
	Muut ATK-ohjelmat	2 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	50.0 %
	Muut pitkävaikutteiset menot	2 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	50.0 %
Rakennukset	Asuinrakennus (kivi, teräs)	30 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	3.3 %
	Asuinrakennus (puu)	20 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	5.0 %
	Opetus- ja hallintorakennukset (kivi, teräs)	30 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	3.3 %
	Opetus- ja hallintorakennukset (puu)	20 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	5.0 %
	Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	5.0 %
	Kasvihuoneet	10 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	10.0 %
	Talousrakennukset	10 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	10.0 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet	Kadut, tiet, torit ja puistot	15 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	6.7 %
	Muut maa- ja vesirakenteet	15 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	6.7 %
	Putki- ja kaapeliverkot	15 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	6.7 %
	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	10.0 %
Koneet ja kalusto	Henkilö- ja pakettiautot	4 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	25.0 %
	Linja- ja kuorma-autot sekä raskaat työkoneet	10 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	10.0 %
	Muut kevyet koneet	5 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	20.0 %
	Atk-laitteet	3 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	33.3 %
	Atk-laitteet, palvelimet	3 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	20.0 %
	Muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	33.3 %
Muut aineelliset hyödykkeet	Maa-ainesten ottoapaikat		Käytön muk. poisto	Käyttöönotto	
	Turvesuot		Käytön muk. poisto	Käyttöönotto	
	Muut luonnonvarat		Käytön muk. poisto	Käyttöönotto	
	Arvo - ja taide-esineet		ei poistoaikaa		

10.3.6 Rahoitustuotot ja –kulut

Muut rahoitustuotot	2016	2015	2014	2013
Jäsenkuntaennakot				
Viivästyskorkotulot	2 796,53	3 808,87	4 579,67	3 675,90
Muut rahoitustuotot yhteensä	2 796,53	3 808,87	4 579,67	3 675,90

Muut rahoituskulut	2016	2015	2014	2013
Maksuliikennetilien korot ja –provisiot	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 005,78
Viivästyskorkokulut	2 127,88	2 842,98	5 603,48	946,93
Rahoitussijoitusten liikekulut	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut rahoituskulut yhteensä	5 127,88	5 842,98	8 603,48	3 952,71

10.3.7 Muut vastuusitoumukset

Alv:n palautusvastuu kiinteistöistä	2016
Tilikaudelta 2016	664 102,56
Tilikaudelta 2015	921 285,12
Tilikaudelta 2014	798 131,96
Tilikaudelta 2013	1 560 644,74
Tilikaudelta 2012	1 509 806,62
Tilikaudelta 2011	576 273,51
Tilikaudelta 2010	861 454,97
Tilikaudelta 2009	1 054 671,86
Tilikaudelta 2008	478 589,56
Kila:n yleisohje KPA 2:7.2 §:N MUKAAN	8 424 960,90

Kiinteistö Oy Kokkolan Kampuksen liitetiedot:

Uudisrakennuksen osalta on vähennetty arvonlisävero. Veron vähennystä koskevat AVL 11 luvun mukaiset tarkistussäännöt.

Maanvuokrasopimus: vuokranantajana Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä Rno 272-15-16-11. Vuokra-aika päättyy 30.4.2037.

Maanvuokrasopimus: vuokranantajana Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä Rno 272-15-18-2 ja 272-15-18-3. Vuokra-aika päättyy 31.8.2042.

10.4 Tasetta koskevat liitetiedot

10.4.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Pysyvät vastaavat; aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, sekä sijoitukset:

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	4 964,43	62 883,41	67 847,84
Lisäykset tilikauden aikana	0,01	0,00	0,01
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	-4 964,44	-32 808,84	-37 773,28
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	30 074,57	30 074,57
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	30 074,57	30 074,57

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesi-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	627 414,58	35 389 805,67	766 149,57	2 411 928,10	1 325 795,38	40 521 093,30
Lisäykset tilikauden aikana	4 958,50	0,00	0,00	300 715,68	2 531 878,52	2 837 552,70
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	-7 640,88	-208 456,38	-216 097,26
Siirrot erien välillä	0,00	3 198 241,56	299 816,99	0	-3 498 058,55	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-1 904 116,38	-117 075,77	-773 509,08	0,00	-2 794 701,23
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	632 373,08	36 683 930,85	948 890,79	1 931 493,82	151 158,97	40 347 847,51
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	632 373,08	36 683 930,85	948 890,79	1 931 493,82	151 158,97	40 347 847,51

PYSYVIEN VASTAAVIEN SIOITUKSET	Osakkeet konserniyh-tiöt	Osakkeet omistusyhteisyhteisöt	Osakkeet ja osuudet muut	Lainasaamiset kunnilta	Saamiset muut yhteisöt	Saamiset ty-täryhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	950 000,00	1 781 845,67	605 006,50	0,00	259 508,02	0,00	3 596 360,19
Lisäykset	0,00	0,00	1 162,53	0,00	0,00	0,00	1 162,53
Vähennykset	0,00	180 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	180 000,00
Hankintameno 31.12.	950 000,00	1 601 845,67	606 169,03	0,00	259 508,02	0,00	3 417 522,72
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	950 000,00	1 601 845,67	606 169,03	0,00	259 508,02	0,00	3 417 522,72

Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt ja osakkuusyhteisöt	Konsernin omistus-osuus	Osuus omasta pääomasta	Osuus vieraasta pääomasta	Osuus voitosta tai tappiosta
Tytäryhteisöt				
Osuvakoulu Oy	100,0 %	80 034,18	69 824,71	27 136,16
Kiinteistö Oy Kokkolan Kampus, Kokkola	75,0 %	1 988 162,06	6 413 000,39	933 881,21
Osakkuusyhteisöt				
Centria ammattikorkeakoulu Oy, Kokkola	50,0 %	756 845,67		
Kiinteistö Oy Kannuksen Lemmikki	49,0 %	49 000,00		
Asunto Oy Perhon Opiskelija-Asunnot, Perho	40,0 %	40 000,00		
Teknologiakeskus Ketek Oy, Kokkola	27,0 %	0,00		
Kiinteistö Oy Kokkolan Innogate, Kokkola	30,6 %	756 000,00		
Kannuksen tutkimustila - Luova Oy	40,0 %	40 000,00		
Asunto-osakeyhtiö Kokkolinna, Kokkola	liikehuoneisto	521 385,00		

Saamiset

Saamisissa on esitetty pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset saamiset muilta yhteisöiltä, tytäryhteisöiltä sekä osakkuusyhteisöiltä.

	Konserni				Koulutusyhtymä			
	2016		2015		2016		2015	
	Pitkä- aikai- set	Lyhyt- ai- kaiset	Pitkä- aikai- set	Lyhytaikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset muilta yhteisöiltä								
Myyntisaamiset	0,00	930 752,50	0,00	1 125 584,79	0,00	921 486,02	0,00	1 089 345,42
Lainasaamiset	0,00	213,26	0,00	453,72	0,00	213,26	0,00	453,72
Muut saamiset	0,00	2 049 111,88	0,00	1 528 745,38	0,00	1 965 376,99	0,00	1 349 673,20
Siirtosaamiset	0,00	2 034,13	0,00	51 632,43	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	2 982 111,77	0,00	2 706 416,32	0,00	2 887 076,27	0,00	2 439 472,34
Saamiset tytäryhteisöiltä								
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	71 825,38	0,00	17 987,77
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	500 000,00	0,00	680 000,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	25 730,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	291,67
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	597 555,38	0,00	698 279,44
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä								
Myyntisaamiset	0,00		0,00	56 806,55	0,00	6 959,71	0,00	56 806,55
Lainsaamiset	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00		0,00	22 177,53	0,00	0,00	0,00	22 177,53
Siirtosaamiset	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	78 984,08	0,00	6 959,71	0,00	78 984,08
Saamiset yhteensä	0,00	2 982 111,77	0,00	2 785 400,40	0,00	3 491 591,36	0,00	3 216 735,86

Rahoitusarvopaperit

Muut arvopaperit	2016	2015
Kirjanpitoarvo l.l.	0	0
Jälleenhankintahinta 31.12.	0,00	1 001 720,78
Erotus	0,00	1 001 720,78

10.4.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely

Oman pääoman erittely	Konserni		Koulutusyhtymä	
	2016	2015	2016	2015
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma 1.1.	9 249 755,83	9 249 755,83	9 249 755,83	9 249 755,83
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	9 249 755,83	9 249 755,83	9 249 755,83	9 249 755,83
MUUT OMAT RAHASTOT				
Muut omat rahastot 1.1.	2 033 618,87	2 200 499,29	2 033 618,87	2 200 499,29
Siirrot rahastoon tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta tilikauden aikana	0,00	166 880,42	0,00	166 880,42
Muiden rahastojen pääoma 31.12.	2 033 618,87	2 033 618,87	2 033 618,87	2 033 618,87
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	21 330 300,30	21 316 271,36	13 201 112,17	13 201 112,17
Tilikauden ylijäämä 31.12.	849 485,99	14 028,94	960 040,71	0,00
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	33 463 160,99	32 613 675,00	25 444 527,58	24 484 486,87

Pakolliset varaukset

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Koulutusyhtymä	
	2016	2015	2016	2015
Velkavastuiden kattaminen 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	324 000,00	0,00	324 000,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Velkavastuiden kattaminen 31.12.	324 000,00	0,00	324 000,00	0,00

Ketek Oy:n toiminnan loppumisesta johtuva pakollinen varaus

Toimeksiantojen pääomat

Stipenditilit ja -rahastot, Vuokratakuutili	1.1.2016	Muutos-16	31.12.2016
Kokkolan ammattiopisto	68 315,55	6 261,45	74 577,00
Kokkolan kauppaopisto, Vingenkatu	24 021,45	2 630,85	26 652,30
Kokkolan kauppaopisto, Puutarhakatu	860,10	-860,10	0,00
Kokkolan sos- ja terveystalon opisto	1 405,89	-1 405,89	0,00
Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto, Perhon yksikkö	3 472,81	-3 472,81	0,00
Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto, Kannuksen yks.	202 711,83	3 379,92	206 091,75
Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto, Toholammin yks.	15 095,26	-15 095,26	0,00
Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä, Mauri Koivusen rahasto	6 299,65	400,00	6 699,65
Aikuisopisto, Pulkkinen rahasto	2 476,00	-550,00	1 926,00
Keski-Pohjanmaan opisto	125,00	-75,00	50,00
Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä, stipendirahasto Virkkala Aarne	1 885,00	-200,00	1 685,00
Vuokratakuu, Luonnonvara	504,00	-504,00	0,00
Avainpantit, Luonnonvara	13 830,00	6 034,00	19 864,00
Yhteensä	341 002,54	-3 456,84	337 545,70

Pitkäaikainen ja lyhytaikainen vieras pääoma

Koulutusyhtymä

	1.1.2016	Lisäys 2016	Muutos 2016	31.12.2016
Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	15 635 681,70	4 000 000,00	-1 385 270,86	18 250 410,84
Lainat julkisyhteisöiltä				
Lainat muilta luotonantajilta				

Konserni

	1.1.2016	Lisäys 2016	Muutos 2016	31.12.2016
Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	24 218 485,04	4 000 000,00	-2 098 184,79	26 120 300,25
Lainat julkisyhteisöiltä				
Lainat muilta luotonantajilta				

Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät pitkäaikaiset velat

Pitkäaikaiset velat	Konserni		Koulutusyhtymä	
	2016	2015	2016	2015
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 977 484,84	8 770 792,84	6 443 684,84	6 330 000,00
Yhteensä	10 977 484,84	8 770 792,84	6 443 684,84	6 330 000,00

Velkojen erittely

Vieras pääoma	Konserni				Koulutusyhtymä			
	2016		2015		2016		2015	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat muille yhteisöille								
Saadut ennakot	0,00	362 303,99	0,00	610 164,31	0,00	362 303,99	0,00	610 164,31
Ostovelat	0,00	1 037 466,90	0,00	1 542 736,07	0,00	1 031 499,70	0,00	1 383 311,50
Muut velat	0,00	923 049,09	0,00	1 103 500,52	0,00	837 509,73	0,00	901 522,46
Siirtovelat	0,00	2 660 531,90	0,00	3 207 951,59	0,00	2 638 907,76	0,00	3 189 809,93
Yhteensä	0,00	4 983 351,88	0,00	6 464 352,49	0,00	4 870 221,18	0,00	6 084 808,20
Velat tytäryhteisöille								
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 122,21	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 122,21	0,00	0,00
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille								
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	750,00	0,00	5 101,37	0,00	1 105,56	0,00	5 101,37
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15 116,71	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	750,00	0,00	5 101,37	0,00	16 222,27	0,00	5 101,37
Yhteensä	0,00	4 984 101,88	0,00	6 469 453,86	0,00	4 888 565,66	0,00	6 089 909,57

Erittely siirtovelosta

SIIRTOVELAT	Konserni		Koulutusyhtymä	
	2016	2015	2016	2015
Maksuusuusennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotus	2 399 994,28	2 934 527,11	2 399 994,28	2 934 527,11
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	52 665,44	62 899,01	52 665,44	62 899,01
Korkojaksotukset	41 467,05	62 158,28	41 001,57	44 016,62
Muut siirtovelat	166 405,13	148 367,19	160 363,18	148 367,19
Siirtovelat yhteensä	2 660 531,90	3 207 951,59	2 654 024,47	3 189 809,93

Huostassa olevat varat

Eivät sisälly kirjanpitoon	1.1.2016	Muutos-2016	31.12.2016
Kokkolan ammattiopisto, takuumaksut	6 048,42	1 257,30	7 305,72
Torkinmäen kampus	650,00	-250,00	400,00
Keski-Pohjanmaan opisto, avaintili	2 141,60	-393,00	1 748,60
Hyvinvointikampus, avainpantit	540,00	150,00	690,00
Toholampi, avainpantit	30,00	-30,00	0,00
Yhteensä	9 410,02	734,30	10 144,32

10.4.3 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Korkojohdannaiset	Konserni		Koulutusyhtymä	
	2016	2015	2016	2015
Koronvaihtosopimukset				
Nimellisarvo	4 705 000,00	4 885 000,00	705 000,00	885 000,00
Käypä arvo	-230 587,00	-166 381,00	-38 262,00	-55 446,00

10.5 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

10.5.1 Leasingvastuiden yhteismäärä

Vuokra- ja leasingvastuut

	Konserni		Koulutusyhtymä	
	2016	2015	2016	2015
Vuokravastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	292 818,24	298 147,40	848 218,08	866 981,00
Leasingvastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	118 657,61	111 758,27	118 657,61	111 758,27
Myöhemmin maksettavat	190 399,28	139 566,00	190 399,28	139 566,00
Yhteensä	309 056,89	251 324,27	309 056,89	251 324,27

10.5.2 Takaussitoumukset

Yhtymän valtuusto on myöntänyt Kiinteistö Oy Kokkolan Kampukselle yliopistokeskuksen ja kampushallin uudistiloihin (vakuutena vuokraoikeuden kiinnitys) sekä korkosuojauksiin omavelkaiset takaukset.

Koulutusyhtymä

	Takausmäärä	Lainapääoma 31.12.2016
- Kampus	10.500.000,00	7.869.889,41
- Ketek Oy	1.500.000,00	750.000,00
Yhteensä	21.000.000,00	8.619.889,41

Lisäksi luotollisen tilin takaus Centria-ammattikorkeakoulu Oy:lle 600.000,00 € sekä luotollisen tilin takaus Teknologiakeskus Ketek Oy:lle 1.000.000,00 €.

Konserni

	Takausmäärä	Lainapääoma 31.12.2016
- Ketek Oy	1.500.000,00	750.000,00
Yhteensä	1.500.000,00	750.000,00

10.6 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

10.6.1. Henkilöstön lukumäärä 31.12.2016

Henkilöstön lukumäärä kpl vuoden lopussa	2016	2015	2014	2013	2012
Opetushenkilöstö vakituinen	220	241	236	218	229
Opetushenkilöstö määräaikainen	22	24	54	83	88
Muu henkilöstö vakituinen	176	196	202	222	227
Muu henkilöstö määräaikainen	28	25	29	40	61
Yhteensä	446	486	521	563	605

10.6.2 Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	2016	2015	2014	2013	2012
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	24 343 589,69	26 573 410,80	27 308 494,72	28 733 790,77	29 828 796,70
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	68 826,38	68 939,26	63 856,55	86 495,69	84 814,03
Henkilöstökulut yhteensä	24 412 416,07	26 642 350,06	27 372 351,27	28 820 286,46	29 913 610,73

10.7 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

Tilikaudella 1.1.-31.12.2016 käytössä ovat seuraavat kirjanpitokirjat:

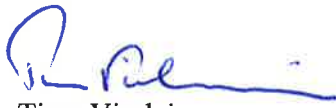
Päiväkirja	A4-tulosteina
Pääkirja	A4-tulosteina
Tasekirja	Sidottuna
Tase-erittelyt	A4-tulosteina
Tuloslaskelman liitetietojen erittely	Sidottuna

Tilikaudella 1.1.-31.12.2016 ovat käytössä olleet seuraavat tositelajit:

Yleislaskutusositteet	paperitositteina
Ostoreskontran tositteet	paperitositteina
Palkkatositteet	paperitositteina
Käyttöomaisuustositteet	paperitositteina
Kirjanpidon tositteet	paperitositteina
Ostoreskontra/maksatustositteet	paperitositteina
Myyntireskontra/viitesuoritustositteet	paperitositteina

11 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Kokkolassa 9.3.2017

Timo Virolainen
puheenjohtaja

Kari Urpilainen
varapuheenjohtaja

Anne Jokela
jäsen

Jouni Koskinen
jäsen

Leila Lehtinen
jäsen

Silja Mikkola
jäsen

Pekka Nurmi
jäsen

May Nyman
jäsen

Jarmo Rasmus
jäsen

Pentti Silvennoinen
jäsen

Marlén Timonen
jäsen

Liisa Sadeharju
johtaja

12 TILINTARKASTAJIEN TASEMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Kokkolassa 10.4.2017

BDO Audiator Oy

JHTT-tilintarkastusyhteisö

Asko Vanhatupa

Tilintarkastaja, JHTT

